

Plats Socialkontoret, tredje våningen

Tid 2026-08-26 Kl. 13:00

Ärenden Enligt föredragslista

Marie Rosén, Ordförande

Sändlista

Kallade ledamöter:

Marie Rosén	(S)
Karin Nordvall	(C)
Patrik Krupa	(M)
Eva Johnsson	(S)
Kaj Torikka	(S)
Mirela Atovic	(S)
Bertil Thomasson	(C)
Britta Lindgren	(M)
Max Nielsen	(SD)
Pia Freij	(SD)
Susanne Sjöberg	(SD)

Övriga kallade:

Branislav Nikolic, förvaltningschef
Nihad Hodzic, förvaltningschef
Cecilia Roskvist, sekreterare
Chiquita Persson, Olofströms Kvinno- och tjejjour § 115
Charlotte Porshammar, projektledare § 116
Sam Svensson, enhetschef § 117
Vendela Johansson, SAS § 118
Pernilla Andersson, förvaltningsekonom § 119
Sara Hermansson, enhetschef § 124-127
Marita Orvegren (S), kallad ersättare
Sofia Svensson (S), kallad ersättare

Linnea Jönsson (C), kallad ersättare
Sirpa Jensen (M), kallad ersättare
Roal Bencic (SD), kallad ersättare

OBS! Om du har förhinder, vänligen meddela Cecilia Roskvist via sn@olofstrom.se
eller telefon 0454-931 88.

Ärendelista

§ 112	Godkännande av ärendelista	13:00/Ordföranden
§ 113	Ordförandens information	
§ 114	Förvaltningschefernas information	
§ 115	Information från Olofströms kvinno- och tjejjour	13:20/Chiquita Persson, Olofströms kvinno- och tjejjour
§ 116	Information om Rossi - Ronneby, Olofström, Sölvesborg Satsar Igen	13:40/Charlotte Porshammar, projektledare
§ 117	Riktlinje för aktivitetskrav för mottagare av försörjningsstöd	14:00/Sam Svensson, enhetschef
§ 118	Redovisning av lex Sarah 2026-08-04	14:35/Vendela Johansson, SAS
§ 119	Information om driftsbudget för SOF och ÄLF 2027	14:55/Pernilla Andersson, förvaltningsekonom
§ 120	Remissvar avseende promemorian Bättre förutsättningar för uppföljning av Finsam- insatser	15:10/Branislav Nikolic, förvaltningschef
§ 121	Remissvar avseende arbetsordning Politisk samverkan vård och omsorg PSVO	15:15/Branislav Nikolic, förvaltningschef
§ 122	Information till social- och äldre nämnden om personuppgiftsincidenter	
§ 123	Meddelanden och rapporter	
§ 124	Ändrad betalningsmottagare barnbidrag avseende *****	X 15:30/Sara Hermansson, enhetschef
§ 125	Ändrad betalningsmottagare barnbidrag avseende *****	X Sara Hermansson, enhetschef
§ 126	Ansökan om vårdnadsöverflytt, *****	X Sara Hermansson, enhetschef
§ 127	Ansökan om vårdnadsöverflytt avseende, ***** *****	X Sara Hermansson, enhetschef

Social- och
funktionsstödsförvaltningenDatum
2026-08-19Dnr
2026/8-2.1.2**Godkännande av ärendelista**Förslag till beslut

Ärendelistan godkänns.

Ärendebeskrivning

Ärendelistan är utsänd tillsammans med kallelsen till dagens sammanträde.

Social- och funktionsstödsförvaltningen

Social- och
funktionsstödsförvaltningenDatum
2026-08-19Dnr
2026/9-1.7.3**Ordförandens information**Förslag till beslut

Informationen tas till protokollet.

Ärendebeskrivning

Ordföranden informerar om:

- Troman Politiker

Social- och funktionsstödsförvaltningen

Social- och
funktionsstödsförvaltningenDatum
2026-08-19Dnr
2026/10-1.7.3**Förvaltningschefernas information**Förslag till beslut

Informationen tas till protokollet.

Ärendebeskrivning

Förvaltningscheferna informerar om:

- Kort lägesuppdatering för respektive verksamhet
- Utvärdering deltagare Aktiv Sommar
- Kort info om nuläget gällande budgetarbetet 2027

,

Social- och funktionsstödsförvaltningen

Social- och äldre nämndens arbetsutskott

SÄNAUS 166/2026

SN 2026/1797

§ 166/2026 Information från Olofströms kvinno- och tjejjourSocial- och äldre nämndens arbetsutskotts beslut:

Informationen tas till protokollet.

Ärendebeskrivning

Olofströms kvinno- och tjejjour är inbjudna till social- och äldre nämndens sammanträde 26 augusti för att

- informera om konsekvenserna av Socialstyrelsens nya bidragssystem
- diskutera samverkan kring regeringens jämställdhetsmål
Nr. 6: "Mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och utnyttjande i prostitution och människohandel ska upphöra. Alla, oavsett kön, ska genom hela livet ha samma rätt och möjlighet till kroppslig och psykisk integritet."
Nr. 7 "Hedersrelaterat våld och förtryck ska upphöra. Alla, oavsett kön, ska genom hela livet ha samma rätt och möjlighet att leva sitt liv utan att begränsas av kollektivt grundade hedersnormer."

Övrigt som önskas ta upp är frågan om det finns aktuell jämställdhetsplan och/eller handlingsplan mot våld eller liknande i Olofströms kommun.

Slutligt beslut skickas till:

Förvaltningschefer BN, NH

Enhetschef SH

Olofströms kvinnor- och tjejjour

Social- och äldre nämndens arbetsutskott

SÄNAUS 166/2026

SN 2026/1797

Social- och
funktionsstödsförvaltningenDatum
2026-08-13Dnr
2026/1797-10.2.6**Information från Olofströms kvinno- och tjejjour**Förslag till beslut

Informationen tas till protokollet.

Ärendebeskrivning

Olofströms kvinno- och tjejjour är inbjudna till social- och äldrenämndens sammanträde för att

- informera om konsekvenserna av Socialstyrelsens nya bidragssystem
- diskutera samverkan kring regeringens jämställdhetsmål
Nr. 6: *"Mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och utnyttjande i prostitution och människohandel ska upphöra. Alla, oavsett kön, ska genom hela livet ha samma rätt och möjlighet till kroppslig och psykisk integritet."*
Nr. 7 *"Hedersrelaterat våld och förtryck ska upphöra. Alla, oavsett kön, ska genom hela livet ha samma rätt och möjlighet att leva sitt liv utan att begränsas av kollektivt grundade hedersnormer."*

Övrigt som önskas ta upp är frågan om det finns aktuell jämställdhetsplan och/eller handlingsplan mot våld eller liknande i Olofströms kommun.

Beslutet skickas till:

Förvaltningschefer BN, NH

Enhetschef SH

Olofströms kvinnor- och tjejjour

Social- och funktionsstödsförvaltningen

Social- och äldre nämndens arbetsutskott

SÄNAUS 167/2026

SN 2026/1932

§ 167/2026 Information om Rossi - Ronneby, Olofström, Sölvesborg Satsar IgenSocial- och äldre nämndens arbetsutskotts beslut:

Informationen tas till protokollet.

Ärendebeskrivning

Projektledare Charlotte Porshammar är inbjuden till nämndens sammanträde 26 augusti för att informera om projekt ROSSI – Ronneby, Olofström, Sölvesborg Satsar Igen.

Slutligt beslut skickas till

Enhetschef SS

Projektledare CP

Social- och äldre nämndens arbetsutskott

SÄNAUS 167/2026

SN 2026/1932

Vuxen enhetschef

Datum
2026-08-13Dnr
2026/1932-1.7.3**Information om Rossi - Ronneby, Olofström, Sölvesborg Satsar Igen**Förslag till beslut

Informationen tas till protokollet.

Ärendebeskrivning

Projektledare Charlotte Porshammar är inbjuden till nämndens sammanträde för att informera om projekt ROSSI – Ronneby, Olofström, Sölvesborg Satsar Igen.

Beslutet skickas till

Enhetschef SS
Projektledare CP

Vuxen enhetschef

Social- och äldre nämndens arbetsutskott

SÄNAUS 171/2026

SN 2026/1926

§ 171/2026 Riktlinje för aktivitetskrav för mottagare av försörjningsstödSocial- och äldre nämndens arbetsutskotts beslut:

Social- och äldre nämndens arbetsutskott föreslår social- och äldre nämnden att anta riktlinje för aktivitetskrav för mottagare av försörjningsstöd.

Ärendebeskrivning

Den 1 juli 2026 trädde nya bestämmelser om aktivitetskrav för mottagare av försörjningsstöd i kraft. Bestämmelserna innebär att socialnämnden ska tillhandahålla aktiviteter och ställa krav på deltagande för personer som har fått försörjningsstöd under minst tre sammanhängande månader. Kravet ska tillämpas första gången för försörjningsstöd som avser oktober 2026.

Aktiviteter ska bidra till att stärka den enskildes möjligheter till arbete och egen försörjning. De kan bland annat avse arbetsplatsförlagda aktiviteter, insatser som förbättrar förmågan att söka arbete, språkutvecklande insatser eller andra aktiviteter som ökar förutsättningarna att få ett arbete. Omfattningen ska anpassas efter den enskildes förmåga och den tid som redan används för exempelvis arbete, arbetssökande, studier eller andra godtagbara insatser. För att säkerställa en rättssäker och enhetlig tillämpning har social- och funktionsstödsförvaltningen tagit fram en ny riktlinje.

Yttrande/Bedömning

Socialförvaltningen bedömer att den föreslagna riktlinjen ger verksamheten ett tydligt stöd vid bedömning, planering, beslut, dokumentation och uppföljning av aktivitetskravet. Riktlinjen tydliggör ansvarsfördelningen mellan ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsenheten samt hur den enskildes förmåga och övriga aktiviteter ska beaktas.

Riktlinjen bidrar till likvärdig handläggning och till att insatser utformas med fokus på progression mot arbete, studier och egen försörjning. Den ska även följas upp och vid behov revideras när nationell vägledning eller rättspraxis utvecklas.

Finansiering

Genomförandet sker inom ramen för tilldelad budget. Reformen kan innebära ökade kostnader för aktiviteter, samordning, dokumentation och uppföljning. Kostnadsutvecklingen följs inom socialförvaltningens ordinarie budgetuppföljning.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Riktlinjen ska tillämpas individuellt och med hänsyn till barnets bästa när den enskilde har barn. Planering av aktiviteter behöver bland annat beakta omsorgsansvar, barnomsorg och barnets behov av trygghet och kontinuitet.

Social- och äldre nämndens arbetsutskott

SÄNAUS 171/2026

SN 2026/1926

Kvinnor och män ska erbjudas likvärdiga möjligheter till aktiviteter som leder mot arbete och egen försörjning. Uppföljning ska ske så att osakliga skillnader i bedömningar, omfattning eller tillgång till insatser kan upptäckas och motverkas.

Genom ett strukturerat arbetssätt stärker vi vårdnadshavarnas möjligheter att bli delaktiga i samhället, vilket i sin tur ger barnen bättre förutsättningar för en trygg och stabil uppväxt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Riktlinje för aktivitetskrav för mottagare av försörjningsstöd

Målgruppsanalys

Slutligt beslut skickas till

Förvaltningschef Branislav Nikolic

Enhetschef Sam Svensson

Arbetsmarknadsenheten

Ekonomiskt bistånd

Social- och äldre nämndens arbetsutskott

SÄNAUS 171/2026

SN 2026/1926

Vuxen enhetschef

Datum: 2026-08-13

Diarienummer:
2026/1926-1**Nämnd**

Social- och äldre nämndens arbetsutskott **2026-08-12**
Social- och äldre nämnden **2026-08-26**

Handläggare

Namn: Sam Svensson

Titel: Enhetschef

Riktlinje för aktivitetskrav för mottagare av försörjningsstöd

Förslag till beslut

Social- och äldre nämnden antar riktlinje för aktivitetskrav för mottagare av försörjningsstöd.

Ärendebeskrivning

Den 1 juli 2026 trädde nya bestämmelser om aktivitetskrav för mottagare av försörjningsstöd i kraft. Bestämmelserna innebär att socialnämnden ska tillhandahålla aktiviteter och ställa krav på deltagande för personer som har fått försörjningsstöd under minst tre sammanhängande månader. Kravet ska tillämpas första gången för försörjningsstöd som avser oktober 2026. Aktiviteterna ska bidra till att stärka den enskildes möjligheter till arbete och egen försörjning. De kan bland annat avse arbetsplatsförlagda aktiviteter, insatser som förbättrar förmågan att söka arbete, språkutvecklande insatser eller andra aktiviteter som ökar förutsättningarna att få ett arbete. Omfattningen ska anpassas efter den enskildes förmåga och den tid som redan används för exempelvis arbete, arbetssökande, studier eller andra godtagbara insatser. För att säkerställa en rättssäker och enhetlig tillämpning har social- och funktionsstödsförvaltningen tagit fram en ny riktlinje.

Yttrande/Bedömning

Socialförvaltningen bedömer att den föreslagna riktlinjen ger verksamheten ett tydligt stöd vid bedömning, planering, beslut, dokumentation och uppföljning av aktivitetskravet. Riktlinjen tydliggör ansvarsfördelningen mellan ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsenheten samt hur den enskildes förmåga och övriga aktiviteter ska beaktas.

Riktlinjen bidrar till likvärdig handläggning och till att insatser utformas med fokus på progression mot arbete, studier och egen försörjning. Den ska även följas upp och vid behov revideras när nationell vägledning eller rättspraxis utvecklas.

Finansiering

Genomförandet sker inom ramen för tilldelad budget. Reformen kan innebära ökade kostnader för aktiviteter, samordning, dokumentation och uppföljning. Kostnadsutvecklingen följs inom socialförvaltningens ordinarie budgetuppföljning.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Riktlinjen ska tillämpas individuellt och med hänsyn till barnets bästa när den enskilde har barn. Planering av aktiviteter behöver bland annat beakta omsorgsansvar, barnomsorg och barnets behov av trygghet och kontinuitet.

Kvinnor och män ska erbjudas likvärdiga möjligheter till aktiviteter som leder mot arbete och egen försörjning. Uppföljning ska ske så att osakliga skillnader i bedömningar, omfattning eller tillgång till insatser kan upptäckas och motverkas.

Genom ett strukturerat arbetssätt stärker vi vårdnadshavarnas möjligheter att bli delaktiga i samhället, vilket i sin tur ger barnen bättre förutsättningar för en trygg och stabil uppväxt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Riktlinje för aktivitetskrav för mottagare av försörjningsstöd

Målgruppsanalys

Beslutet skickas till

Förvaltningschef Branislav Nikolic

Enhetschef Sam Svensson

Arbetsmarknadsenheten

Ekonomiskt bistånd

Förvaltning: Vuxen enhetschef

Bilagor:

- 1 Riktlinje för aktivitetskrav för mottagare av försörjningsstöd
- 2 Målgruppsanalys

RIKTLINJE

Aktivitetskrav inom ekonomiskt bistånd

Processbeskrivning

Vägen till egen försörjning

Social- och äldre nämnd

Individ och familjeomsorg

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	3
2. VÄGLEDANDE PRINCIPER	4
3. ARBETSSÄTT OCH RIKTLINJER	6
4. PROCESSBESKRIVNING	7
5. ARBETSMARKNADSINSATSER	12
6. ANPASSNINGAR UTIFRÅN INDIVIDUELLA BEHOV	15
7. DOKUMENTATION	19
8. SYSTEMATISKT KVALITETSARBETE	20
9. STYRNING OCH ANSVAR	22
10. VÄGEN FRAMÅT	24
11. AVSLUTANDE VISION	25

1. Inledning

1 kap. 1 §, 5 kap. 1 § samt 12 kap. socialtjänstlagen (SoL)

Den 1 juli 2026 infördes nya bestämmelser i socialtjänstlagen om aktivitetskrav för personer som uppbär försörjningsstöd. Lagändringen innebär ett ökat fokus på aktiva, individanpassade och arbetsmarknadsinriktade insatser som ska stärka den enskildes möjligheter att nå egen försörjning.

Den nya socialtjänstlagen betonar vikten av ett förebyggande, kunskapsbaserat och långsiktigt socialt arbete där insatser ska utformas utifrån den enskildes behov, resurser och förutsättningar. Samtidigt ställs högre krav på samverkan, systematisk uppföljning och ett rättssäkert arbetssätt.

För Olofströms kommun innebär införandet av aktivitetskravet ett utvecklingsarbete där flera verksamheter tillsammans ansvarar för att skapa ett sammanhållet stöd för individer som står utanför arbetsmarknaden. Genom tydliga processer, gemensamma arbetssätt och individanpassade insatser skapas förutsättningar för att fler människor ska kunna etablera sig i arbetslivet och uppnå egen försörjning.

Detta dokument beskriver hur Olofströms kommun avser att omsätta lagstiftningens intentioner i det praktiska arbetet. Dokumentet ska bidra till ett gemensamt arbetssätt där rättssäkerhet, kvalitet, samverkan och individens delaktighet utgör grunden för hela processen.

Social- och äldre nämnd

Individ och familjeomsorg

1.1 Syfte

1 kap. 1 § samt 5 kap. 1 och 8 §§ socialtjänstlagen (SoL)

Detta dokument beskriver Olofströms kommuns arbetssätt för införandet och tillämpningen av aktivitetskravet enligt 12 kap. socialtjänstlagen.

Syftet är att säkerställa en rättssäker, likvärdig och kunskapsbaserad tillämpning där den enskildes behov, resurser och förutsättningar utgör grunden för planering, genomförande och uppföljning av arbetsmarknadsinsatser.

Dokumentet ska fungera som ett gemensamt stöd för socialsekreterare, arbetsmarknadscoacher, chefer och övriga berörda funktioner samt bidra till ett enhetligt arbetssätt inom kommunen.

2. Vägledande principer

12 kap. 4–6 a §§ socialtjänstlagen (SoL)

Syftet med aktivitetskravet inom ramen för försörjningsstöd är att stärka den enskildes möjligheter till egen försörjning genom aktiva och individanpassade insatser. Arbetet ska motverka långvarigt biståndsberoende, främja delaktighet och skapa förutsättningar för arbete, studier eller andra insatser som leder mot egen försörjning.

Aktivitetskravet bidrar till att uppfylla intentionerna i den nya socialtjänstlagen genom att:

- främja förebyggande och tidiga insatser
- stärka den enskildes självständighet, delaktighet och ansvar
- möjliggöra ett samordnat och individanpassat stöd
- bidra till ett kunskapsbaserat och ändamålsenligt arbetssätt
- säkerställa en rättssäker och proportionerlig tillämpning

Det är inte enbart förekomsten av ett aktivitetskrav som är avgörande, utan hur aktiviteterna planeras, genomförs och följs upp utifrån den enskildes individuella förutsättningar och behov.

Aktivitetskravet omfattar i normalfallet personer som har uppburit försörjningsstöd under minst tre sammanhängande månader. Social- och äldre nämnden får dock, efter individuell bedömning, besluta om aktivitetskrav även innan tre månader har passerat. Kravet kan tidigast tillämpas från oktober 2026.

Aktivitetskravet ska motsvara den enskildes förmåga att delta i aktiviteter och får inte överstiga 40 timmar per vecka. Omfattningen ska anpassas utifrån den enskildes individuella förutsättningar, pågående sysselsättning, arbetssökande och övriga skyldigheter enligt lag. Hänsyn ska även tas till ansvar för barn i hushållet när detta är aktuellt.

Social- och äldre nämnd

Individ och familjeomsorg

För att säkerställa ett rättssäkert och ändamålsenligt genomförande ska både interna och externa kompetenshöjande insatser erbjudas medarbetare. Erfarenhet visar att många personer inom målgruppen kan behöva ett anpassat stöd för att kunna ta del av arbetsmarknadsinsatser och möta samhällets krav. Det kan exempelvis handla om personer med begränsade språkkunskaper, skadligt bruk eller beroende, neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) eller bristande digital kompetens. Utgångspunkten ska alltid vara den enskildes individuella behov och förutsättningar.

I Olofströms kommun arbetar vi med individen i fokus. Varje enskild individ ska ges förutsättningar genom vägledning, stöd och meningsfulla aktiviteter som stärker möjligheten till egen försörjning. För att lyckas krävs ett lösningsfokuserat och flexibelt arbetssätt där verksamheten kontinuerligt anpassas utifrån samhällsutveckling, arbetsmarknadens behov och målgruppens förutsättningar. En nära samverkan mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Region Blekinge och kommunens verksamheter är en viktig förutsättning för ett framgångsrikt arbete.

I arbetet används BIP (Beskæftigelses Indikator Projektet), ett forskningsbaserat förhållningssätt och dialogverktyg för personer som står långt från arbetsmarknaden. Genom strukturerade samtal och verktyget SKAPA stärks individens progression mot arbete eller studier genom att tydliggöra mål, identifiera resurser och synliggöra hinder. Arbetssättet bygger på forskning som visar att ett tydligt jobbfokus, systematisk progressionsmätning och handledarens förväntningar har stor betydelse för individens utveckling. Som en del av kartläggningen används även FREDA-frågor när det finns behov av att uppmärksamma och identifiera våld i nära relationer, för att säkerställa att den enskilde erbjuds rätt stöd och insatser.

3. Arbetssätt och riktlinjer

12 kap. 3–6 a §§ socialtjänstlagen (SoL)

Arbetssätt, rutiner och riktlinjer ska vara väl kända för samtliga medarbetare som arbetar med försörjningsstöd och arbetsmarknadsinsatser. Det ska även vara tydligt för den enskilde vilka rättigheter, skyldigheter och förväntningar som gäller inom ramen för försörjningsstöd och aktivitetskravet.

3.1 Processen utgår från följande vägledande riktlinjer:

- Varje individ ska bemötas med respekt och ses utifrån sina resurser, förutsättningar och utvecklingsmöjligheter.
- Försörjningsstöd ska vara en tillfällig lösning och alla insatser ska syfta till att stärka den enskildes möjligheter till egen försörjning.
- Aktivt deltagande i planerade aktiviteter är en grundförutsättning för fortsatt försörjningsstöd, om inte godtagbara skäl föreligger.
- Vid uteblivande från planerade aktiviteter eller besök utan godtagbart skäl ska en individuell bedömning göras. Detta kan medföra att fortsatt försörjningsstöd sätts ned eller nekas enligt gällande lagstiftning.
- Den enskilde förväntas aktivt medverka till de aktiviteter, arbeten och insatser som bedöms stärka möjligheten till egen försörjning.
- Regelbundna uppföljningar ska genomföras tillsammans med den enskilde för att följa upp mål, delmål och progression.
- Individuella bedömningar ska alltid göras i varje enskilt ärende.
- Insatserna ska följas upp och utvecklas systematiskt för att säkerställa kvalitet, likvärdighet och god måluppfyllelse.

4. Processbeskrivning

4.1 Nyansökan om försörjningsstöd

12 kap. 1–3 §§ socialtjänstlagen (SoL)

Vid nyansökan om försörjningsstöd ska den enskilde informeras om aktivitetskravet, vilka villkor som gäller för rätten till försörjningsstöd samt vilka skyldigheter och rättigheter som följer av lagstiftningen.

Socialsekreteraren gör en individuell bedömning av den enskildes eller hushållets behov av bistånd utifrån ett helhetsperspektiv. Bedömningen ska omfatta både ekonomiska och sociala förutsättningar samt identifiera behov av stöd och insatser som kan stärka den enskildes möjligheter till egen försörjning.

Samtliga professioner som arbetar med den enskilde eller familjen ska samverka för att skapa en samlad bild av behov, resurser och förutsättningar. Syftet är att erbjuda rätt stöd i rätt tid och skapa förutsättningar för att den enskilde ska kunna utveckla och ta tillvara sina egna resurser.

Social- och äldre nämnd

Individ och familjeomsorg

Samverkan med interna och externa aktörer ska, när det är möjligt och lämpligt, ske med den enskildes samtycke och delaktighet.

4.2 Kartläggning med socialsekreterare

12 kap. 3 § socialtjänstlagen (SoL)

Efter ansökan om försörjningsstöd genomför socialsekreteraren en kartläggning av den enskildes ekonomiska, sociala och arbetsmarknadsmässiga förutsättningar.

När kartläggningen är genomförd fattar socialsekreteraren beslut om rätten till försörjningsstöd utifrån gällande lagstiftning samt de uppgifter och underlag som har inhämtats.

Kartläggningen ska även ligga till grund för den fortsatta planeringen och bedömningen av behovet av arbetsmarknadsinsatser och eventuellt aktivitetskrav.

4.3 Aktivitetskrav

12 kap. 4 a–4 e §§ socialtjänstlagen (SoL)

Socialsekreteraren upprättar en individuell plan (beräkningsplan) där det tydligt ska framgå hur stor del av tiden som ska avsättas till aktivt arbetssökande samt omfattningen av aktivitetskravet utifrån den enskildes individuella förutsättningar och förmåga.

När planen är upprättad skickar socialsekreteraren ett uppdrag till Arbetsmarknadsenheten via verksamhetssystemet LifeCare. Relevant information från genomförd kartläggning bifogas för att skapa goda förutsättningar för den fortsatta planeringen.

Om den enskilde är inskriven hos Arbetsförmedlingen ska socialsekreteraren inhämta relevant information om aktuell planering samt informera Arbetsförmedlingen om att aktivitetskrav har beslutats och vilken omfattning det har. Arbetsförmedlingens planering ska beaktas vid den fortsatta handläggningen.

4.4 Arbetsmarknadscoach tar emot uppdraget

12 kap. 6 a § socialtjänstlagen (SoL)

Arbetsmarknadscoachen tar emot uppdraget via LifeCare och bokar den enskilde till ett planeringssamtal.

Social- och äldre nämnd

Individ och familjeomsorg

4.5 Planering med arbetsmarknadscoach

12 kap. 4 e och 6 a §§ socialtjänstlagen (SoL)

Vid planeringssamtalet får den enskilde information om aktivitetskravet, arbetsmarknadens behov och vilka insatser som finns tillgängliga för att stärka möjligheten till egen försörjning.

Planeringen omfattar bland annat:

- information om vikten av kompetensutveckling och livslångt lärande
- information om arbetsmarknadens behov, lokala branscher och branscher med kompetensbrist
- kartläggning och upprättande av en arbetsmarknadsplan som samordnas med pågående planering hos Arbetsförmedlingen eller annan aktör när sådan finns
- stöd i ett aktivt arbetssökande
- genomförande av SKAPA och FREDA-frågor vid inskrivning, därefter var tredje månad samt vid avslut.

Planeringen ska alltid utformas så att den inte hindrar den enskilde från att söka arbete, ta ett erbjudet arbete eller delta i annan planerad sysselsättning.

Planeringen ska dokumenteras enligt fastställda rutiner i verksamhetssystemet LifeCare. Dokumentationen ska vara tydlig, rättssäker och strukturerad samt möjliggöra systematisk uppföljning av insatsernas resultat.

Det ska bland annat dokumenteras:

- aktivitetskravets omfattning
- planeringssamtal
- arbetsmarknadsplan
- individuella coachsamtal
- uppföljningar
- avvikelser
- avslutade eller avbrutna planeringar
- samverkan med andra aktörer
- Om personen utfört eget aktivt arbetssökande

Dokumentationen ska bidra till systematiskt kvalitetsarbete, likvärdig handläggning samt säkerställa att insatser erbjuds utifrån jämlika villkor och ett jämställdhetsperspektiv. Den enskilde ska alltid vara delaktig i sin planering och aktiviteterna ska anpassas utifrån individuella behov, förutsättningar och mål.

Social- och äldre nämnd

Individ och familjeomsorg

4.6 Insatser

12 kap. 6 a § socialtjänstlagen (SoL)

Den enskildes behov, resurser och förutsättningar ska ligga till grund för valet av aktiviteter. Arbetsmarknadsenheten och Vuxenutbildningen erbjuder ett brett utbud av aktiviteter som syftar till att stärka den enskildes möjligheter till arbete, studier eller annan egen försörjning.

Aktivitetserna delas in i fyra huvudområden enligt 12 kap. 6 a § SoL:

1. Aktiviteter som motiverar eller stärker förmågan att arbeta, studera eller delta i andra arbetsmarknadsinriktade insatser.
2. Aktiviteter som förbättrar den enskildes språkliga förutsättningar.
3. Aktiviteter som stärker den enskildes förmåga att söka arbete.
4. Arbetsplatsförlagda aktiviteter.

4.7 Uppföljning

12 kap. 4 e, 5, 5 a och 6 a §§ socialtjänstlagen (SoL)

Uppföljning ska genomföras minst en gång per månad i varje enskilt ärende. Syftet med uppföljningen är att säkerställa att den enskildes arbetsmarknadsplan är aktuell, att aktiviteter genomförs enligt plan och att insatserna fortsatt motsvarar den enskildes behov och förutsättningar.

Vid uppföljningen ska ansvarig arbetsmarknadscoach bedöma om den enskilde följer sin arbetsmarknadsplan och deltar i de aktiviteter som har planerats inklusive eget aktivt arbetssökande. Om den enskildes förutsättningar har förändrats ska arbetsmarknadsplanen uppdateras och vid behov anpassas.

Om den enskilde utan godtagbart skäl inte följer sin arbetsmarknadsplan eller uteblir från planerade aktiviteter ska detta skyndsamt meddelas ansvarig socialsekreterare. Socialsekreteraren gör därefter en individuell bedömning enligt gällande lagstiftning och fattar beslut om fortsatt rätt till försörjningsstöd. Om förutsättningarna enligt 12 kap. 5 § SoL är uppfyllda kan fortsatt försörjningsstöd sättas ned eller nekas.

Samtliga uppföljningar ska dokumenteras enligt fastställda rutiner i verksamhetssystemet och ligga till grund för den fortsatta planeringen samt verksamhetens systematiska kvalitetsarbete.

Social- och äldre nämnd

Individ och familjeomsorg

4.8 Avslut / Självförsörjning

12 kap. 1, 3 och 6 a §§ socialtjänstlagen (SoL)

Inför avslut ska arbetsmarknadscoachen genomföra ett avslutningssamtal tillsammans med den enskilde. Samtalet ska dokumenteras enligt fastställd rutin i verksamhetssystemet och sammanfatta den genomförda planeringen, resultatet av insatserna samt den fortsatta vägen mot varaktig egen försörjning.

Vid subventionerad anställning avslutas den enskilde från försörjningsstöd när behovet av ekonomiskt bistånd upphör. Arbetsmarknadsplaneringen kan dock fortsätta inom Arbetsmarknadsenheten under anställningstiden för att ge fortsatt stöd mot en långsiktigt hållbar etablering på arbetsmarknaden.

Socialsekreterare och arbetsmarknadscoach ska i varje enskilt ärende även bedöma om den enskilde uppfyller förutsättningarna för jobbprenie samt informera om möjligheten när kriterierna är uppfyllda.

Vid avslut till studier ska planering göras inför studieuppehåll, exempelvis under sommar- eller juluppehåll, för att minska risken för återaktualisering inom ekonomiskt bistånd. Planeringen kan bland annat omfatta information om när sommararbete bör sökas, ekonomisk planering samt vid behov kontakt med budget- och skuldrådgivning.

Vid studier som berättigar till studiemedel från CSN ska den enskilde, som huvudregel, ansöka om både studiebidrag och studielån. Heltidsstudier med full finansiering genom studiemedel innebär normalt att den enskilde inte längre har rätt till försörjningsstöd.

För personer som studerar inom kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (SFI) ska progression följas upp kontinuerligt. Om utvecklingen uteblir ska arbetsmarknadsplanen omprövas och andra aktiviteter eller arbetsmarknadsinsatser övervägas utifrån den enskildes individuella förutsättningar.

När en individ tidigare har fullföljt studier inom SFI bör arbetsmarknadsplaneringen, när det är möjligt, i första hand inriktas mot andra kompetenshöjande aktiviteter eller arbetsmarknadsinsatser som stärker individens möjligheter till egen försörjning. Om den enskilde efter avslutade SFI-studier påbörjar CSN-berättigade studier ska försörjningen som huvudregel ske genom studiemedel.

5. Arbetsmarknadsinsatser

12 kap. 4 § samt 12 kap. 6 a § socialtjänstlagen (SoL)

Arbetsmarknadsenheten ska erbjuda ett varierat utbud av aktiviteter och arbetsmarknadsinsatser som stärker den enskildes möjligheter till arbete, studier eller annan egen försörjning. Insatserna ska utformas utifrån den enskildes individuella behov, resurser och förutsättningar samt bidra till progression mot egen försörjning.

I enlighet med 12 kap. 6 a § SoL delas aktiviteterna in i fyra huvudområden. Nedan beskrivs de insatser som kan erbjudas inom respektive område.

5.1 Typ 1 – Motivera eller stärka förmågan att arbeta, studera eller delta i andra arbetsmarknadsinriktade insatser

12 kap. 6 a § första stycket 1 socialtjänstlagen (SoL)

Individuell coachning och vägledning

Den individuella coachningen utgör en central del av arbetsmarknadsplaneringen och syftar till att skapa en förtroendefull relation mellan arbetsmarknadscoach och den enskilde.

Genom strukturerade samtal kartläggs den enskildes livssituation, resurser, hinder och utvecklingsmöjligheter. Samtalen är lösningsfokuserade, målinriktade och utgår från individens egna mål och förutsättningar.

En viktig del av arbetssättet är att stärka den enskildes motivation, tilltro till den egna förmågan och möjligheten att nå egen försörjning.

Kommunala aktivitetsansvaret (KAA)

Kommunen har ett lagstadgat ansvar för ungdomar upp till 20 år som inte fullföljt gymnasieutbildning och som varken arbetar eller studerar.

Utbildningsförvaltningens ansvar:

KAA-coach kartlägger, utreder och motiverar eleverna till fortsatt studier inom den reguljära skolan. Om kartläggningen mynnar ut till att eleven ska erbjudas arbetsmarknadsinriktade insatser så kontaktar ansvarig KAA-coach arbetsmarknadsenheten och överlämnar information som är av värde för att arbetsmarknadsenheten ska kunna utföra sitt uppdrag.

Social- och äldre nämnd

Individ och familjeomsorg

Social och funktionsstödsförvaltningens ansvar:

Att ta emot elever där KAA kartläggning ser behov av arbetsmarknadsinriktade insatser.

Arbetsmarknadsenheten kartlägger individens behov för att kunna stå till arbetsmarknadens förfogande.

Genom kartläggning och individuella vägledningssamtal identifieras den unges behov, tidigare erfarenheter och framtida mål. Därefter upprättas en individuell arbetsmarknadsplan med målsättning att den unge ska påbörja studier, praktik eller arbete.

Den unge erbjuds även stöd i kontakten med myndigheter, utbildningsanordnare, arbetsgivare och andra samverkansaktörer.

Studie- och yrkesvägledning

Studie- och yrkesvägledningen syftar till att ge den enskilde stöd inför val av utbildning, yrke och framtida karriärvägar.

Genom individuella vägledningssamtal kartläggs utbildningsbakgrund, arbetslivserfarenhet, intressen och framtida mål. Om den enskilde väljer att studera inom kommunal vuxenutbildning bistår studie- och yrkesvägledaren med planering av kurser samt upprättande av individuell studieplan.

Studie- och yrkesvägledaren har en etablerad samverkan med Arbetsmarknadsenheten och deltar vid behov i gemensam planering kring den enskilde.

Budget- och skuldrådgivning

Budget- och skuldrådgivning erbjuds för att stärka den enskildes ekonomiska förutsättningar och skapa långsiktigt hållbara lösningar.

Tillsammans med den enskilde görs en genomgång av inkomster, utgifter och eventuella skulder. Rådgivningen syftar till att skapa en hållbar ekonomisk planering, prioritera skulder samt vid behov undersöka möjligheten till frivilliga överenskommelser eller skuldsanering.

Gruppaktiviteter

Arbetsmarknadsenheten erbjuder gruppaktiviteter som syftar till att stärka den enskildes förutsättningar att närma sig arbete, studier och egen försörjning. Gruppaktiviteterna anpassas utifrån målgruppens behov och kan bland annat omfatta:

- **Samhällsorientering** – kunskap om det svenska samhället, rättigheter, skyldigheter, basala arbetsmarknadskunskaper och samhällsfunktioner.

Social- och äldre nämnd

Individ och familjeomsorg

- **Naturaktivitet (Grön näring)** – hälsofrämjande aktiviteter som stärker fysisk och psykisk hälsa genom natur- och trädgårdsbaserade insatser.
- **NPF-anpassat stöd** – gruppaktiviteter och pedagogiska metoder anpassade för personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.
- **7TJUGO** – självstärkande program med fokus på motivation, självkännedom och personlig utveckling.
- **Starkare Tillsammans** (EC Health Club) – fysisk aktivitet i grupp som stärker hälsa, gemenskap och arbetsförmåga.

5.2 Typ 2 – Förbättra den enskildes språkliga förutsättningar

12 kap. 6 a § första stycket 2 socialtjänstlagen (SoL)

Kompetensutveckling – STIG

STIG – Språk, Trygghet, Integration och Gemenskap.

STIG är ett AMIF-finansierat projekt (Asyl-, migrations- och integrationsfonden) som drivs av Studieförbundet Vuxenskolan i Blekinge under perioden juni 2026-maj 2029.

Projektet riktar sig till tredjelandsmedborgare som befinner sig långt från arbetsmarknaden och har behov av ett förstärkt stöd till följd av språkliga hinder, långvarig isolering eller låg grad av etablering.

Syftet är att stärka deltagarnas språkkunskaper, öka delaktigheten i samhället och förbättra möjligheterna till arbete eller studier genom individanpassade insatser.

Övriga språkfrämjande insatser kan bland annat omfatta:

- Språkcafé
- Lingio – digital språkutbildning
- Språkträning i kombination med praktik eller andra arbetsmarknadsinsatser.

5.3 Typ 3 – Förbättra den enskildes förutsättningar att söka arbete

12 kap. 6 a § första stycket 3 socialtjänstlagen (SoL)

Arbetsmarknadsenheten erbjuder aktiviteter som stärker den enskildes möjligheter att aktivt söka arbete och etablera sig på arbetsmarknaden.

Exempel på sådana aktiviteter är:

- Jobsökargrupper
- Plattformen Jobhunting
- CV- och personligt brev-vägledning
- Intervjuträning

Social- och äldre nämnd

Individ och familjeomsorg

- Digital kompetens kopplad till arbetssökande
- Arbetsgivarkontakter och rekryteringsträffar

5.4 Typ 4 – Arbetsplatsförlagda aktiviteter

12 kap. 4 § samt 12 kap. 6 a § första stycket 4 socialtjänstlagen (SoL)

Praktik och arbetsträning är viktiga arbetsmarknadsinsatser som syftar till att stärka den enskildes arbetsförmåga, öka arbetslivserfarenheten och skapa förutsättningar för egen försörjning.

Arbetsmarknadsenheten erbjuder bland annat:

- Extern praktik
- Intern praktik inom kommunens verksamheter
- Matchning mot bristyrken
- Kompetensutveckling genom utbildning och validering
- Samverkan med näringslivet genom uppsökande verksamhet, praktik och rekryteringssamarbeten
- Samverkan med Arbetsförmedlingen kring utbildningar, arbetsmarknadspolitiska program, anställningsstöd och Samhall
- Matchning mot reguljära och subventionerade anställningar inom offentlig, privat och idéburen sektor
- Kontinuerlig uppföljning och coachning under pågående subventionerad anställning med målsättning att övergå till reguljär anställning
- Matchning mot anställning i privat näringsliv
- Samordningsförbundet i Blekinge (FINSAM) och ESF-projekt

6. Anpassningar utifrån individuella behov

6.1 Sjukskrivning och arbetsmarknadsplanering

12 kap. 3 a, 4 b, 4 g (fr.o.m. 2027-01-01) samt 5 a §§ socialtjänstlagen (SoL)

Om den enskilde på grund av sjukdom inte kan delta i planerade aktiviteter ska sjukfrånvaron meddelas enligt verksamhetens rutiner.

Om sjukdomsperioden överstiger sju kalenderdagar ska den enskilde styrka sin frånvaro med läkarintyg. Om det finns särskilda skäl får social- och äldre nämnden begära att läkarintyg lämnas även vid en kortare sjukdomsperiod. Social- och äldre nämnden får även medge undantag från skyldigheten att lämna läkarintyg om det är uppenbart obehövligt.

Om den enskilde har nedsatt arbetsförmåga till följd av fysisk eller psykisk ohälsa ska arbetsförmågans omfattning styrkas genom medicinskt underlag. Arbetsmarknadsplaneringen ska därefter anpassas utifrån den

Social- och äldre nämnd

Individ och familjeomsorg

enskildes individuella förutsättningar, arbetsförmåga och rehabiliteringsbehov.

6.2 Ledighet

12 kap. 4 f § socialtjänstlagen (SoL)

Semesterlagstiftningen är kopplad till anställning och omfattar därför inte personer som uppbär försörjningsstöd.

Social- och äldre nämnden får dock besluta om uppehåll i aktiviteter enligt aktivitetskravet under högst fyra veckor per kalenderår.

Social- och äldre nämnden gör bedömning att generellt så beviljas upp till 4 fyra veckors semester per kalenderår. Social- och äldre nämnden vidhåller dock att i vissa situationer bör inte ledighet beviljas och individuellprövning bör genomföras i samråd med ansvarig enhetschef. Vid bedömning att inte besluta om uppehåll på grund av särskilda omständigheter ska detta dokumenteras i verksamhetssystemet.

6.3 Föräldraledighet

12 kap. 4 b och 4 c §§ socialtjänstlagen (SoL)

Inför en planerad föräldraledighet ska den enskilde informeras om hur föräldraledighet påverkar arbetsmarknadsplaneringen och rätten till försörjningsstöd.

Ur ett jämställdhetsperspektiv ska kommunen verka för att uppmuntra ett jämställt uttag av föräldraledighet.

När barnet närmar sig ett års ålder ska den enskilde informeras om vikten av att planera återgång till arbetsmarknadsinriktade aktiviteter. Om barnet ska börja i förskola eller annan barnomsorg ska detta planeras i god tid för att underlätta återgången till arbetsmarknadsplaneringen. Social- och äldre nämnden kravställer att den enskilde ansökt om barnomsorg senast 4 månader innan barnetsårsdag för att underlätta återgång till arbetsmarknadsinriktade aktiviteter.

Om den enskilde ansöker om fortsatt föräldraledighet efter att barnet fyllt 14 månader ska socialsekreteraren göra en individuell bedömning av hur ledigheten påverkar möjligheterna till egen försörjning och etablering på arbetsmarknaden.

Vid planerad längre ledighet bör den enskilde informera socialsekreteraren i god tid så att planeringen kan anpassas och eventuella konsekvenser för rätten till försörjningsstöd kan bedömas.

Social- och äldre nämnd

Individ och familjeomsorg

För personer med barn i hushållet som inte har fyllt åtta år eller som ännu inte avslutat sitt första skolar (från och med den 1 juli 2028: andra skolar) ska aktivitetskravet minskas med tio timmar per vecka.

Vid bedömningen ska Social- och äldre nämnden även beakta i vilken omfattning kommunen erbjuder: förskola, fritidshem, pedagogisk omsorg som erbjuds i stället för förskola eller fritidshem.

Om det finns andra omständigheter som innebär att den enskilde behöver ha ett utökat ansvar för tillsyn över barnet ska aktivitetskravet anpassas utifrån en individuell bedömning.

6.4 SGI 0 – Arbetsförmågebedömning vid sjukdom

12 kap. 3 a samt 4 g § socialtjänstlagen (SoL)

Om en person som uppbär försörjningsstöd saknar sjukpenninggrundande inkomst (SGI) och på grund av sjukdom inte kan delta helt eller delvis i planerade aktiviteter ska socialsekreteraren göra en individuell bedömning av den enskildes arbetsförmåga och i vilken omfattning arbetsmarknadsplaneringen behöver anpassas.

Från och med den 1 januari 2027 får social- och äldre nämnden, om den enskilde på grund av sjukdom inte kan stå till arbetsmarknadens förfogande, besluta om deltagande i arbetslivsinriktad rehabilitering.

Den arbetslivsinriktade rehabiliteringen ska utformas utifrån den enskildes individuella förutsättningar och syfta till att stärka arbetsförmågan så att den enskilde på sikt kan stå till arbetsmarknadens förfogande.

Arbetslivsinriktad rehabilitering

Samordningsförbundet i Blekinge (FINSAM) är en viktig samverkanspart i arbetet med individer som har behov av samordnade rehabiliterings- och arbetsmarknadsinsatser.

Inom FINSAM samverkar Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Region Blekinge och länets fem kommuner för att skapa ett samordnat stöd till individer som står långt från arbetsmarknaden.

HEJA OLOFSTRÖM – EXPANSIV OCH STOLT

Samordnat STÖD

Personlig utveckling

Vi stärker självkänsla, självinsikt och egna resurser.

Hälsa / Friskvård

Vi främjar fysisk och psykisk hälsa för ett hållbart liv.

Arbetsmarknadskunskap

Vi ger kunskap, verktyg och stöd för vägen mot arbete eller studier.

VI HJÄLPER DIG LYCKAS HELA VÄGEN

OLOFSTRÖMS KOMMUN

Nära till ett barnens i centrum Jobb till 2030

Genom lokala samverkansgrupper, konsultationsteam och gemensamma insatser skapas förutsättningar för ett flexibelt och individanpassat stöd där individens behov står i centrum.

ESF-finansierade projekt syftar till att stärka deltagarnas psykiska och fysiska hälsa, öka känslan av delaktighet och egenmakt samt förbättra möjligheterna till arbete eller studier. Genom parallella arbetsmarknadsinriktade och rehabiliterande insatser stärks individens förutsättningar att uppnå en långsiktigt hållbar egen försörjning.

6.5 Beroendeproblematik

5 kap. 9 § samt 12 kap. 4 b och 6 a §§ socialtjänstlagen (SoL)

För personer med skadligt bruk eller beroende ska aktivitetskravet alltid tillämpas utifrån en individuell bedömning av den enskildes arbetsförmåga, hälsotillstånd och rehabiliteringsbehov.

Skadligt bruk eller beroende kan påverka den enskildes möjlighet att delta i arbetsmarknadsinriktade aktiviteter. I vissa fall behöver behandlingsinsatser, rehabilitering eller annat stöd prioriteras för att skapa förutsättningar för ett framtida deltagande i arbetsmarknadsinsatser.

Aktiviteter ska därför utformas så att de stärker den enskildes hälsa, stabilitet och möjlighet att på sikt närma sig egen försörjning.

Vid planering och uppföljning ska hänsyn tas till den enskildes aktuella situation, motivation, behandlingsbehov och eventuella medicinska förutsättningar.

En nära samverkan mellan ekonomiskt bistånd, vuxenheten, Arbetsmarknadsenheten, hälso- och sjukvården, Arbetsförmedlingen samt övriga berörda aktörer är ofta en avgörande förutsättning för att den enskilde ska erbjudas ett sammanhållet och individanpassat stöd. Samtycke till att dela information ska dokumenteras i verksamhetssystem i de fall som samtycke krävs.

6.6 Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF)

5 kap. 1 och 8 §§ samt 12 kap. 6 a § socialtjänstlagen (SoL)

Vid planering av aktiviteter för personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar eller andra kognitiva svårigheter ska arbetsmarknadsplaneringen utformas utifrån den enskildes individuella behov och förutsättningar.

Social- och äldre nämnd

Individ och familjeomsorg

Det kan exempelvis innebära ett ökat behov av tydlig struktur, visuellt stöd, kortare delmål, anpassad information, tätare uppföljningar eller ett mer individanpassat bemötande.

Målet är att skapa likvärdiga möjligheter för den enskilde att delta i aktiviteter och successivt närma sig arbete eller studier.

7. Dokumentation

7.1 Dokumentation i verksamhetssystemet

11 kap. 5–6 §§ samt 12 kap. 4 e och 6 a §§ socialtjänstlagen (SoL)

Arbetsmarknadscoachen dokumenterar sitt arbete i arbetsmarknadsmodulen i verksamhetssystemet LifeCare.

Om en individ tidigare har varit aktuell inom verksamheten och avslutats ska en ny inskrivning alltid genomföras genom ett nytt inskrivningssamtal om individen återaktualiseras. En ny arbetsmarknadsplan ska därefter upprättas utifrån den enskildes aktuella behov, resurser och förutsättningar.

Dokumentationen ska vara saklig, relevant, tydlig och kortfattad samt utgå från den enskildes arbetsmarknadsplan och progression mot målet om egen försörjning. Dokumentationen ska ge en samlad bild av planering, genomförande, uppföljning och resultat av de arbetsmarknadsinsatser och aktiviteter som erbjuds.

Dokumentationen ska även säkerställa rättssäker handläggning, kontinuitet i insatserna samt möjliggöra systematisk uppföljning, kvalitetssäkring och utveckling av verksamheten.

Följande uppgifter ska alltid dokumenteras i verksamhetssystemet:

- Inskrivning och kartläggning
- Arbetsmarknadsplan
- Genomförda arbetsmarknadsinsatser och aktiviteter
- Uppföljningar och bedömningar
- Avslut av insats
- Annan information som är av betydelse för planering, genomförande eller uppföljning av insatsen.

Dokumentationen ska även tydliggöra:

- Den enskildes mål, resurser och behov
- Den enskildes delaktighet i planering, genomförande och uppföljning
- Genomförda aktiviteter samt individens progression mot arbete, studier eller annan egen försörjning

Social- och äldre nämnd

Individ och familjeomsorg

- Måluppfyllelse samt eventuella förändringar i planeringen och skälen till dessa
- Relevant samverkan med andra aktörer, exempelvis Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, hälso- och sjukvården eller andra verksamheter när detta har betydelse för den enskildes planering.

Dokumentationen ska utformas så att den uppfyller socialtjänstlagens krav på rättssäkerhet, spårbarhet och kontinuitet. Den ska ge ett tillräckligt underlag för bedömningar, beslut, uppföljning och utvärdering samt bidra till en likvärdig handläggning och ett kunskapsbaserat arbetssätt.

Det ska alltid tydligt framgå av anteckningens rubrik vad dokumentationen avser. Rubriken ska vara kortfattad, relevant och utformas så att innehållet enkelt kan identifieras och följas över tid.

8. Systematiskt kvalitetsarbete

8.1 Förväntad effekt och måluppfyllelse av insatser

5 kap. 8 § samt 12 kap. 6 a § socialtjänstlagen (SoL)

Samtliga aktiviteter och arbetsmarknadsinsatser ska planeras, genomföras och följas upp med målsättningen att stärka den enskildes möjligheter till egen försörjning. Uppföljningen ska bidra till att säkerställa att rätt insats erbjuds utifrån den enskildes behov, förutsättningar och progression. Varje aktivitet ska därför ha ett tydligt syfte, ett förväntat resultat och följas upp inom ramen för den individuella arbetsmarknadsplanen.

Aktivitet	Syfte	Förväntat resultat
Individuell coachning och vägledning	Stärka motivation, struktur och delaktighet	Ökad progression mot arbete eller studier samt stärkt tilltro till den egna förmågan
STIG – Språk, Trygghet, Integration och Gemenskap	Förbättra språkliga förutsättningar och öka samhällsetableringen	Förbättrade språkkunskaper, ökad delaktighet och förbättrade möjligheter till arbete eller studier
KAA	Motivera unga tillbaka till studier eller arbete	Ökad övergång till gymnasiestudier, praktik eller arbete

Social- och äldre nämnd

Individ och familjeomsorg

Aktivitet	Syfte	Förväntat resultat
Studie- och yrkesvägledning	Identifiera utbildnings- och yrkesvägar	Ökad övergång till studier, utbildning eller arbete
Budget- och skuldrådgivning	Skapa ekonomisk stabilitet	Förbättrad ekonomisk planering och minskat behov av ekonomiskt bistånd
Gruppaktiviteter	Bryta isolering och stärka arbetslivskompetens	Ökad delaktighet, stärkt samarbetsförmåga och förbättrad arbetsförmåga
Språkfrämjande aktiviteter	Utveckla svenska språket	Förbättrad kommunikationsförmåga och ökad anställningsbarhet
Jobbsökaraktiviteter	Stärka individens arbetssökande	Ökad aktivitet i arbetssökandet, fler sökta arbeten och förbättrad matchning mot arbetsmarknaden
Praktik och arbetsträning	Ge arbetslivserfarenhet och utveckla arbetsförmåga	Ökad arbetsförmåga, arbetslivserfarenhet och övergång till arbete eller studier
Subventionerad anställning	Skapa väg in på arbetsmarknaden	Övergång till reguljär anställning och långsiktig egen försörjning
FINSAM och ESF-projekt	Erbjuda samordnade rehabiliterande insatser	Förbättrad hälsa, ökad egenmakt och progression mot arbete eller studier

Social- och äldre nämnd

Individ och familjeomsorg

8.2 Systematisk uppföljning

5 kap. 8 § socialtjänstlagen (SoL)

Verksamheten ska fortlöpande följa upp, analysera och utveckla arbetet med aktivitetskravet.

Resultatet från uppföljningar ska användas för att utveckla verksamhetens arbetssätt, säkerställa rättssäker handläggning samt bidra till en kunskapsbaserad och effektiv verksamhet.

Uppföljning bör bland annat omfatta:

- antal individer som omfattas av aktivitetskravet
- Andel av individer som har verkställt aktivitetskrav i förhållande till antal som uppbär ekonomiskt bistånd.
- övergång till arbete, studier, anställning
- genomförda praktikplaceringar
- deltagarnas progression enligt SKAPA
- deltagarnas upplevda delaktighet
- avvikelser och förbättringsområden

Resultatet ska regelbundet återföras till verksamheten och ligga till grund för fortsatt verksamhetsutveckling.

9. Styrning och ansvar

9.1 Kritiska moment och ansvarsfördelning

12 kap. 4–6 a §§ socialtjänstlagen (SoL)

Införandet av aktivitetskravet ställer höga krav på organisation, samverkan och tillgång till ändamålsenliga aktiviteter. För att säkerställa ett rättssäkert, effektivt och individanpassat genomförande har följande kritiska moment identifierats.

Den största utmaningen bedöms vara tillgången till praktik- och arbetsträningsplatser. Om antalet tillgängliga platser inte motsvarar behovet finns en risk att kommunen inte kan erbjuda samtliga individer de arbetsplatsförlagda aktiviteter som krävs utifrån deras individuella behov och förutsättningar.

En annan identifierad risk är bristande samverkan mellan berörda aktörer. Brister i samverkan kan leda till otydlig ansvarsfördelning, fördröjda insatser, dubbelarbete och minskade möjligheter att uppnå syftet med aktivitetskravet.

För att säkerställa ett rättssäkert, likvärdigt och effektivt genomförande krävs en tydlig ansvarsfördelning mellan samtliga funktioner som arbetar med försörjningsstöd och arbetsmarknadsinsatser.

Varje funktion ansvarar för sitt uppdrag enligt gällande lagstiftning, kommunens riktlinjer och fattade beslut. Samverkan mellan funktionerna är en grundläggande förutsättning för att den enskilde ska erbjudas ett sammanhållet, individanpassat och ändamålsenligt stöd.

10. Vägen framåt

1 kap. 1 §, 5 kap. 1 och 8 §§ samt 12 kap. 6 a § socialtjänstlagen (SoL)

Införandet av aktivitetskravet har präglats av ett stort engagemang från såväl medarbetare som chefer. Arbetet har tydliggjort att Olofströms kommun redan idag bedriver ett arbete där individen står i centrum och där ambitionen är att genom stöd, vägledning och samverkan skapa förutsättningar för egen försörjning.

Det stora engagemanget visar att kommunen har en gemensam vilja att utveckla ett arbetssätt som är rättssäkert, kunskapsbaserat och individanpassat. Genom att utgå från den enskildes resurser, möjligheter och ansvar skapas förutsättningar för ett långsiktigt och hållbart förändringsarbete.

Även de fackliga organisationerna har visat ett stort engagemang under arbetets gång. Genom dialog och samverkan har de bidragit med viktiga perspektiv kring implementeringen och lyft betydelsen av att hela organisationen involveras i arbetet. Ett gemensamt ansvarstagande skapar bättre förutsättningar för ett hållbart genomförande och bidrar till en kultur där utveckling, delaktighet och samverkan är en naturlig del av verksamheten.

Kommunen står, liksom många andra kommuner, inför långsiktiga utmaningar när det gäller kompetensförsörjning. Behovet av arbetskraft inom flera verksamhetsområden, inte minst inom vård och omsorg, förväntas öka under de kommande åren. Arbetet med aktivitetskravet ska därför inte enbart ses som en insats för att minska behovet av försörjningsstöd, utan också som en strategisk investering i kommunens framtida kompetensförsörjning.

Genom att erbjuda individanpassade aktiviteter, skapa vägar till arbete och studier samt stärka människors möjligheter till egen försörjning kan kommunen samtidigt bidra till att möta framtidens rekryteringsbehov. Varje individ som ges möjlighet att utvecklas kan också bli en framtida medarbetare och en viktig resurs för kommunens verksamheter.

Det fortsatta arbetet bygger på samverkan, delaktighet och ett gemensamt ansvar för att skapa hållbara lösningar. När fler verksamheter, professioner och samverkansaktörer involveras stärks både kvaliteten i insatserna och möjligheterna att möta den enskildes behov på ett samordnat sätt.

Social- och äldre nämnd

Individ och familjeomsorg

Ett framgångsrikt arbete med aktivitetskravet förutsätter att vi tillsammans är goda ambassadörer för Olofströms kommun, för våra verksamheter och för människors möjligheter till förändring. Genom ett professionellt bemötande, ett gemensamt förhållningssätt och en tilltro till människors utvecklingsförmåga skapar vi förutsättningar för ett samhälle där fler människor ges möjlighet att bli självförsörjande och delaktiga i arbetslivet.

Arbetet med aktivitetskravet är därmed inte ett mål i sig, utan en del av kommunens långsiktiga arbete för social hållbarhet, ökad sysselsättning och ett samhälle där fler människor ges möjlighet att växa, bidra och skapa sin egen framtid.

11. Avslutande vision

Införandet av aktivitetskravet innebär ett nytt arbetssätt där individens resurser, delaktighet och möjligheter står i centrum. Genom samverkan, ett kunskapsbaserat arbetssätt och ett gemensamt ansvar skapar vi förutsättningar för att fler människor ska nå egen försörjning och bli delaktiga i arbetslivet.

Målet är inte enbart att minska behovet av ekonomiskt bistånd. Målet är att skapa hållbara förutsättningar för människor att ta makten över sin egen framtid, stärka sin självständighet och bli en aktiv del av samhället.

Genom att arbeta förebyggande, individanpassat och långsiktigt kan vi tillsammans bidra till ett socialt hållbart Olofström där fler människor ges möjlighet att utvecklas utifrån sina egna förutsättningar.

Aktivitetskravet handlar ytterst om att skapa möjligheter – möjligheter för den enskilde att växa, möjligheter för kommunen att stärka sin kompetensförsörjning och möjligheter för samhället att ta tillvara människors vilja, resurser och potential.

Dokumentägare Social- och funktionsstödsförvaltningen

Ansvarig Branislav Nikolic, förvaltningschef

Projektansvarig Sam Svensson, enhetschef Individ- och familjeomsorgen

Huvudförfattare Senida Drndic, arbetsmarknadscoach

Version 1.0

VERKSAMHETSANALYS

Målgruppen inom ekonomiskt bistånd

Kartläggning, analys och utvecklingsområden inför aktivitetskravet

Inledning

Denna verksamhetsanalys har tagits fram som ett kunskapsunderlag inför införandet av aktivitetskravet inom ekonomiskt bistånd. Syftet är att beskriva målgruppens sammansättning, identifiera gemensamma mönster och analysera vilka faktorer som påverkar möjligheten till egen försörjning.

Syfte

- Beskriva målgruppens sammansättning.
- Identifiera faktorer som påverkar etablering på arbetsmarknaden.
- Identifiera samband mellan olika hinder.
- Ge underlag för planering av arbetsmarknadsinsatser.
- Stödja verksamhetsutveckling och systematiskt kvalitetsarbete.

Beskrivning av målgruppen

Område	Antal
Totalt antal individer	73
Män	43
Kvinnor	30
NPF	25
Psykisk ohälsa	21
Sjukskrivna	17
Har insats från Region	14
Står i vårdkö	1
Språksvårigheter	22
Barn i förskoleålder	10
Andra SoL-insatser	23
Ekonomiska skulder	17
Pågående beroende	4
Tidigare beroende	20
Spelmissbruk	3
Pågående kriminalitet	2
Tidigare kriminalitet	13

Resultat

Kartläggningen visar att målgruppen är heterogen. Många individer har flera samtidiga hinder såsom psykisk ohälsa, NPF, språksvårigheter, ekonomisk utsatthet eller beroendeproblematik. Det finns samtidigt individer som står relativt nära arbetsmarknaden och främst behöver riktade arbetsmarknadsinsatser.

Fördjupad analys

En viktig iakttagelse är att avsaknad av körkort begränsar möjligheterna till anställning inom flera av kommunens stora branscher, vilket gör körkort till en strategisk arbetsmarknadsfråga.

Identifierade riskgrupper

- **Riskgrupp 1:** NPF, psykisk ohälsa och sjukskrivning.
- **Riskgrupp 2:** Språksvårigheter och låg utbildningsnivå.
- **Riskgrupp 3:** Saknar körkort och arbetslivserfarenhet.
- **Riskgrupp 4:** Ekonomiska skulder och beroendeproblematik.

Slutsatser

Analysen visar att målgruppen har ett brett spektrum av stödbehov. Flera av de identifierade hindren är påverkbara genom utbildning, rehabilitering, praktik, arbetsmarknadsinsatser och ett långsiktigt utvecklingsarbete.

Rekommendationer

- Utveckla fler praktikplatser.
- Stärka körkortsinriktade insatser.
- Fortsatt utveckla NPF-anpassade arbetssätt.
- Utöka språkinsatser och arbetsgivarsamverkan.
- Följa upp målgruppen årligen.

Sammanfattning av kartläggningen

73 individer

Män 43 Kvinnor 30

HÄLSA OCH STÖDBEHOV

- NPF: 25
- PSYKISK OHÄLSA: 21
- SJUKSKRIVNA: 17
- HAR INSATS REGION: 14
- STÅR I VÅRDKÖ: 1

SOCIAL SITUATION

- SPRÅKSVÅRIGHETER: 22
- BARN I FÖRSKOLEÅLDER: 10
- ANDRA SOL-INSATSER: 23
- EKONOMISKA SKULDER: 17

BEROENDE

- PÅGÅENDE: 4
- TIDIGARE: 20
- SPELMISSBRUK: 3

KRIMINALITET

- PÅGÅENDE: 2
- TIDIGARE: 13

Social- och äldre nämndens arbetsutskott

SÄNAU§ 168/2026

SN 2026/950

§ 168/2026 Redovisning av lex Sarah 2026-08-04Social- och äldre nämndens arbetsutskotts beslut:

Informationen tas till protokollet.

Ärendebeskrivning

Socialt ansvarig samordnare (SAS), Vendela Johansson, informerar vid nämndens sammanträde 26 augusti om upprättade lex Sarah-rapporter samt färdigställda utredningar i den mån det finns.

Inkomna lex Sarah rapporter från 2026-06-02 – 2026-08-04: 7.

Färdigställda lex Sarah utredningar: 2.

Lex Sarah utredningar skickade till IVO: 0.

Mer information om enskilda rapporter och pågående utredningar sker under sammanträde.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Ppt avseende lex Sarah rapporter och utredningar till och med 2026-08-04

Slutligt beslut skickas till

SAS

Social- och äldre nämndens arbetsutskott

SÄNAU § 168/2026

SN 2026/950

Socialt ansvarig samordnare

Datum: 2026-08-13

Diarienummer:
2026/950-8

Nämnd

Social- och äldre nämndens arbetsutskott **2026-08-12**

Social- och äldre nämnden **2026-08-26**

Handläggare

Namn: Vendela Johansson

Titel: Socialt ansvarig samordnare

Redovisning av lex Sarah 2026-08-04

Förslag till beslut

Informationen tas till protokollet.

Ärendebeskrivning

Socialt ansvarig samordnare (SAS), Vendela Johansson, informerar om upprättade lex Sarah-rapporter samt färdigställda utredningar i den mån det finns.

Inkomna lex Sarah rapporter från 2026-06-02 – 2026-08-04: 7.

Färdigställda lex Sarah utredningar: 2.

Lex Sarah utredningar skickade till IVO: 0.

Mer information om enskilda rapporter och pågående utredningar sker under sammanträde.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Ppt avseende lex Sarah rapporter och utredningar till och med 2026-08-04

Beslutet skickas till

SAS

Förvaltningsstöd

Datum: 2026-08-20

Diarienummer:
2026/2026-1**Nämnd**

Social- och äldre nämnden

2026-08-26**Handläggare**

Namn: Pernilla Andersson

Titel: Förvaltningsstöd SOF/ÄLF enhetschef

Information om driftsbudget för SOF och ÄLF 2027

Förslag till beslut

Social- och äldre nämnden föreslås ta informationen till dagens protokoll.

Ärendebeskrivning

Social- och äldre nämnden har två budgetramar; en för social- och funktionsstödsförvaltningen och en för äldre förvaltningen. Budgeten är upplagd på de två förvaltningarna.

Nämnden behöver se till helheten och eventuellt behöver budgetramarna justeras mellan de två förvaltningarna. Vidare ändras fortfarande budgetramarna utifrån t.ex. hyror av lokaler.

Detta bygger på förändringar och fördelningar av kostnader som blivit tydliga under arbetets gång. Det är bland annat hantering av nämndens egna kostnader och andra förvaltningsövergripande kostnader.

Social och funktionsstödsförvaltning prel. budgetram för 2027: 192 388 tkr.

Äldre förvaltningen prel. budgetram för 2027: 287 639 tkr.

Uppräkningar har skett utifrån löneökningar och kostnadsuppräknings samt förändringar i hyreskostnader och interna kostnader.

Social- och funktionsstödsförvaltningens budget är uppräknad enligt följande:

- Volymförändringar LSS -1 700 tkr
- Volymförändringar särskilt val 1 390 tkr p.g.a. förändringar i statsbidrag
- Allmän besparing -1 818 tkr

Äldre förvaltningens budget är uppräknad enligt följande:

- Volymökningar -10 700 tkr
- Volymförändringar särskilt val 850 tkr p.g.a. förändringar i statsbidrag
- Allmän besparing -2 718 tkr

Två budgetförslag är framtagna och kommer att presenteras på social- och äldre nämndens arbetsutskott i sept och beslutas i social- och äldre nämnden i sept. Under sept kommer även information/samverkan ske med fackliga organisationer.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Ingen påverkan påvisad

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse

Beslutet skickas till
Förvaltningschef BN, NH
Förvaltningsekonom PA, JN, IP, AS

Förvaltning: Förvaltningsstöd

Social- och äldre nämndens arbetsutskott

SÄNAUS 169/2026

SN 2026/1650

§ 169/2026 Remissvar avseende promemorian Bättre förutsättningar för uppföljning av Finsam-insatserSocial- och äldre nämndens arbetsutskotts beslut:

Social- och äldre nämndens arbetsutskott föreslår social- och äldre nämnden besluta att anta upprättat remissvar avseende promemorian "*Bättre förutsättningar för uppföljning av Finsam-insatser*" samt översända det till Kommunstyrelsens arbetsutskott.

Ärendebeskrivning

Promemorian *Bättre förutsättningar för uppföljning av Finsam-insatser* innehåller förslag om ett nytt regelverk för behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras genom samordningsförbund. Syftet är att skapa bättre möjligheter att följa upp, utvärdera och utveckla insatsernas resultat och samhällsekonomiska effektivitet på såväl lokal som nationell nivå. Förslagen innebär även att tydliga bestämmelser införs om uppgiftsskydd, sekretess och integritetsskydd för att säkerställa en rättssäker hantering av personuppgifter.

Social- och äldre nämnden har tagit del av promemorian och getts möjlighet att lämna synpunkter.

Yttrande/Bedömning*Sammanfattande ställningstagande*

Social- och äldre nämnden ställer sig positiv till förslagen i promemorian. Nämnden delar bedömningen att det finns ett behov av förbättrade möjligheter att följa upp och utvärdera insatser som finansieras genom samordningsförbund (Finsam). En ändamålsenlig uppföljning är en förutsättning för att kunna bedöma insatsernas resultat, kvalitet och samhällsekonomiska nytta. Förslagen skapar bättre möjligheter att utveckla kunskapsbaserade arbetssätt och säkerställa att resurser används effektivt för individer med behov av samordnade rehabiliteringsinsatser.

Nämndens synpunkter

Nämnden välkomnar förslaget om att skapa ett tydligt rättsligt stöd för behandling av personuppgifter vid uppföljning av Finsam-insatser. Det är positivt att regelverket samtidigt innehåller krav på sekretess, behörighetsstyrning och andra integritetsskyddande åtgärder.

Nämnden bedömer att förslaget bidrar till:

- förbättrad uppföljning av individinriktade insatser,
- ökad kunskap om insatsernas effekter och resultat,

Social- och äldre nämndens arbetsutskott

SÄNAUS 169/2026

SN 2026/1650

- bättre underlag för verksamhetsutveckling och resursprioritering,
- stärkt samverkan mellan berörda myndigheter och huvudmän.

Nämnden vill samtidigt understryka vikten av att de administrativa konsekvenserna för kommunerna hålls på en rimlig nivå och att tekniska lösningar utformas så att registrering och rapportering blir så enkel och effektiv som möjligt.

Avslutande synpunkt

Social- och äldre nämnden tillstyrker promemorians förslag och bedömer att de skapar bättre förutsättningar för nationell och lokal uppföljning av Finsam-finansierade insatser samtidigt som den personliga integriteten ges ett tillräckligt skydd.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Promemorian Bättre förutsättningar för uppföljning av Finsam-insatser

Slutligt beslut skickas till

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Social- och äldre nämndens arbetsutskott

SÄNAU § 169/2026

SN 2026/1650

Social- och funktionsstödsförvaltningen Datum: 2026-08-19

Diarienummer:
2026/1650-2**Nämnd**Social- och äldre nämndens arbetsutskott **2026-08-12**Social- och äldre nämnden **2026-08-26****Handläggare**

Namn: Branislav Nikolic

Titel: Förvaltningschef

Remissvar avseende promemorian Bättre förutsättningar för uppföljning av Finsam-insatser

Förslag till beslut

Social- och äldre nämnden föreslås besluta att anta upprättat remissvar avseende promemorian "*Bättre förutsättningar för uppföljning av Finsam-insatser*" samt översända det till Kommunstyrelsens arbetsutskott.

Ärendebeskrivning

Promemorian *Bättre förutsättningar för uppföljning av Finsam-insatser* innehåller förslag om ett nytt regelverk för behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras genom samordningsförbund. Syftet är att skapa bättre möjligheter att följa upp, utvärdera och utveckla insatsernas resultat och samhällsekonomiska effektivitet på såväl lokal som nationell nivå. Förslagen innebär även att tydliga bestämmelser införs om uppgiftsskyldighet, sekretess och integritetsskydd för att säkerställa en rättssäker hantering av personuppgifter.

Social- och äldre nämnden har tagit del av promemorian och getts möjlighet att lämna synpunkter.

Yttrande/Bedömning*Sammanfattande ställningstagande*

Social- och äldre nämnden ställer sig positiv till förslagen i promemorian. Nämnden delar bedömningen att det finns ett behov av förbättrade möjligheter att följa upp och utvärdera insatser som finansieras genom samordningsförbund (Finsam). En ändamålsenlig uppföljning är en förutsättning för att kunna bedöma insatsernas resultat, kvalitet och samhällsekonomiska nytta. Förslagen skapar bättre möjligheter att utveckla kunskapsbaserade arbetssätt och säkerställa att resurser används effektivt för individer med behov av samordnade rehabiliteringsinsatser.

Nämndens synpunkter

Nämnden välkomnar förslaget om att skapa ett tydligt rättsligt stöd för behandling av personuppgifter vid uppföljning av Finsam-insatser. Det är positivt att regelverket samtidigt innehåller krav på sekretess, behörighetsstyrning och andra integritetsskyddande åtgärder.

Nämnden bedömer att förslaget bidrar till:

- förbättrad uppföljning av individinriktade insatser,

- ökad kunskap om insatsernas effekter och resultat,
- bättre underlag för verksamhetsutveckling och resursprioritering,
- stärkt samverkan mellan berörda myndigheter och huvudmän.

Nämnden vill samtidigt understryka vikten av att de administrativa konsekvenserna för kommunerna hålls på en rimlig nivå och att tekniska lösningar utformas så att registrering och rapportering blir så enkel och effektiv som möjligt.

Avslutande synpunkt

Social- och äldre- och barnnämnden tillstyrker promemorians förslag och bedömer att de skapar bättre förutsättningar för nationell och lokal uppföljning av Finsam-finansierade insatser samtidigt som den personliga integriteten ges ett tillräckligt skydd.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Promemorian Bättre förutsättningar för uppföljning av Finsam-insatser

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Förvaltning: Social- och funktionsstödsförvaltningen

Bilagor:

- 1 Remiss Bättre förutsättningar för uppföljning av Finsam-insatser

Promemoria

Bättre förutsättningar för uppföljning av Finsam-insatser

Socialdepartementet

Sammanfattning

För personer som har behov av samordnade rehabiliteringsinsatser är det sedan 2004 möjligt för Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, regioner och kommuner att genom samordningsförbund finansiera sådana insatser, i enlighet med lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser.

Insatser inom ramen för den finansiella samordningen bör följas upp och utvärderas på såväl lokal som nationell nivå. För att kunna genomföra uppföljningar av insatsernas resultat och dess samhällsekonomiska effektivitet behövs tillräckligt underlag om rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Berörda aktörer har under en längre tid lyft behovet av att få behandla personuppgifter vid uppföljning och Försäkringskassan har kommit in med en framställan om översyn av bestämmelser om personuppgiftshantering avseende uppföljning av insatser som finansieras av samordningsförbunden (S2024/01218).

I denna promemoria föreslås en ny lag för behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Den föreslagna lagen ger Försäkringskassan möjlighet att behandla personuppgifter vid sådan uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Den ger också möjlighet till elektroniskt utlämnande av uppgifterna, exempelvis genom direktåtkomst, till Arbetsförmedlingen samt kommuner och regioner som är medlemmar i samordningsförbund. Samordningsförbunden föreslås få underlag från Försäkringskassan för uppföljning av de rehabiliteringsinsatser som de finansierar utan att personuppgifter hanteras. Vidare föreslås bestämmelser om uppgiftsskyldighet och sekretess för samverkan mellan de samverkande parterna – Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, regioner och kommuner – samt samordningsförbund. Dessutom föreslås bestämmelser som

syftar till att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks vid behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Den nya lagen och övriga författningsändringar föreslås träda i kraft den 1 juli 2027.

Innehåll

Sammanfattning	3
1 Författningsförslag.....	9
1.1 Förslag till lag om behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund.....	9
1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser	13
1.3 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).....	14
1.4 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2009:1174) med instruktion för Försäkringskassan.....	15
1.5 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2024:14) om behandling av personuppgifter vid Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten.....	16
2 Ärendet	17
3 Utgångspunkter för promemorians förslag och bedömningar.....	18
3.1 Finansiell samordning möjlig sedan 2004.....	18
3.2 Uppföljning och utvärdering av finansiell samordning	20
3.3 Underlag för uppföljning av finansiell samordning	21
3.3.1 Behov av sektorsövergripande system för uppföljning.....	21

3.3.2	Uppgifter om individinsatser som underlag för uppföljning	22
3.4	Dagens rättsliga reglering.....	23
3.4.1	EU:s dataskyddsförordning och nationell rätt.....	23
3.4.2	Sekretessregleringen.....	24
4	En ny lag för behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund	27
4.1	Behov av en ny lag	27
4.2	Allmänna bestämmelser om personuppgiftsbehandling i den nya lagen.....	30
4.2.1	Lagens syfte	30
4.2.2	Lagens tillämpningsområde.....	31
4.2.3	Lagens förhållande till annan reglering	32
4.2.4	Särskilt om avlidna personer.....	34
4.3	Personuppgiftsansvar	35
4.4	Ändamålet för behandling av personuppgifter	37
4.4.1	Rättslig grund för behandling av personuppgifter	37
4.4.2	Primärt ändamål	39
4.4.3	Sekundära ändamål.....	40
4.4.4	Finalitetsprincipen	42
4.5	Känsliga personuppgifter	44
4.6	Sökbegränsningar	46
4.7	Åtkomst till personuppgifter.....	48
4.8	Elektroniskt utlämnande av personuppgifter	50
4.9	Längsta tid för behandling	56
4.10	Enskildas rättigheter.....	57
5	Uppgiftsskyldighet och sekretess.....	61
5.1	Skyldighet att lämna uppgifter.....	61

5.2	Det bör införas en ny bestämmelse om sekretess.....	64
6	Samlad integritets- och proportionalitetsanalys.....	67
7	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	81
8	Förslagets konsekvenser	83
8.1	Samhällsekonomiska konsekvenser	83
8.2	Konsekvenser för de samverkande parterna.....	84
8.2.1	Försäkringskassan.....	84
8.2.2	Arbetsförmedlingen	85
8.2.3	Kommuner och regioner.....	86
8.3	Konsekvenser för samordningsförbund	88
8.4	Konsekvenser för enskilda	88
8.5	Övriga konsekvenser	89
8.5.1	Konsekvenser för jämställdheten	89
8.5.2	Konsekvenser för arbetsutbudet	89
8.5.3	Konsekvenser för unionsåtaganden och andra internationella åtaganden	89
8.5.4	Övriga konsekvensbedömningar.....	90
9	Författningskommentar	91
9.1	Förslaget till lag om behandling av personuppgifter vid uppföljning av finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser	91
9.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser	100
9.3	Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).....	101

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund

Härigenom föreskrivs följande.

Lagens syfte

1 § Syftet med denna lag är att ge Försäkringskassan möjlighet att behandla personuppgifter på ett ändamålsenligt sätt vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund och att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks vid sådan behandling.

Lagens tillämpningsområde

2 § Denna lag gäller vid behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser.

Lagen gäller endast om behandlingen är helt eller delvis automatiserad eller om personuppgifterna ingår i eller kommer att ingå i ett register.

Förhållandet till annan reglering

3 § Denna lag innehåller bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), här benämnd EU:s dataskyddsförordning.

Vid behandlingen av personuppgifter enligt denna lag gäller lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen, om inte annat följer av denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Uppgifter om avlidna personer

4 § Vid behandling av uppgifter om avlidna personer ska följande reglering tillämpas:

1. denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen,
2. EU:s dataskyddsförordning, och
3. lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen.

Personuppgiftsansvar

5 § Försäkringskassan är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som myndigheten utför enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Ändamål

6 § Personuppgifter får behandlas om det är nödvändigt för att utföra verksamhet enligt 2 § första stycket.

7 § Personuppgifter som behandlas enligt 6 § får också behandlas för att fullgöra uppgiftslämnande som sker i överensstämmelse med lag eller förordning.

8 § Personuppgifter som behandlas enligt 6 § får också behandlas för andra ändamål, under förutsättning att uppgifterna inte behandlas på ett sätt som är oförenligt med de ändamål som uppgifterna samlades in för.

Känsliga personuppgifter

9 § Sådana känsliga personuppgifter som avses i artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning får behandlas, om det är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med behandlingen.

Sökbegränsningar

10 § Det är förbjudet att utföra sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på känsliga personuppgifter.

Förbudet omfattar dock inte sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på personuppgifter om hälsa, om sökningen är nödvändig för att utföra en uppgift i verksamhet som omfattas av denna lag.

Åtkomst till personuppgifter

11 § Åtkomsten till personuppgifter ska begränsas till vad var och en behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter enligt denna lag.

Åtkomsten till personuppgifter ska kontrolleras och följas upp regelbundet.

Elektroniskt utlämnande av personuppgifter

12 § Personuppgifter får lämnas ut elektroniskt om det inte är olämpligt.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om begränsningar av möjligheten att lämna ut personuppgifter elektroniskt.

Längsta tid för behandling

13 § Personuppgifter får inte behandlas under längre tid än vad som behövs med hänsyn till ändamålet med behandlingen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om att personuppgifter längst får behandlas under viss tid.

Begränsning av rätten att göra invändningar

14 § Artikel 21.1 i EU:s dataskyddsförordning om rätten att göra invändningar gäller inte vid sådan behandling som är tillåten enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2027.

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser

Härigenom föreskrivs att det i lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser¹ ska införas två nya paragrafer, 27 a och 27 b §§, och närmast före 27 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Uppgiftsskyldighet

27 a §

Arbetsförmedlingen samt den region och kommun som är medlem i ett samordningsförbund ska lämna de uppgifter till Försäkringskassan som behövs för uppföljningen av den finansiella samordningen.

27 b §

Ett samordningsförbund ska lämna de uppgifter till Försäkringskassan som behövs för uppföljningen av den finansiella samordningen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2027.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2004:793.

1.3 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att det i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska införas en ny paragraf, 28 kap. 4 c §, och närmast före 28 kap. 4 c § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

28 kap.

Uppföljning av rehabiliteringsinsatser

4 c §

Sekretess gäller hos Försäkringskassan i verksamhet som rör uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till honom eller henne lider men om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2027.

1.4 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2009:1174) med instruktion för Försäkringskassan

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (2009:1174) med instruktion för Försäkringskassan ska införas en ny paragraf, 5 c §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 c §

Myndigheten ska svara för nationell uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser.

Myndigheten ska lämna de uppgifter till samordningsförbunden som de behöver för sin uppföljning av rehabiliteringsinsatser som bedrivs enligt lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2027.

1.5 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2024:14) om behandling av personuppgifter vid Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten

Härigenom föreskrivs att 5 § förordningen (2024:14) om behandling av personuppgifter vid Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten ska upphöra att gälla vid utgången av juni 2027.

2 Ärendet

I maj 2024 kom Försäkringskassan in med en framställan om en översyn av bestämmelserna om personuppgiftshantering avseende uppföljning av insatser som finansieras av samordningsförbunden (S2024/01218). Det nuvarande regelverket ger, enligt Försäkringskassan, inte ett tillräckligt stöd för att hantera personuppgifter för uppföljning av insatser inom den finansiella samordningen. Vidare finns det inte tillräckligt sekretesskydd för uppgifterna som lämnas för uppföljning. Det saknas också sekretessbrytande regler som ger stöd för utbyte av uppgifter för uppföljning. På grund av hur regleringen ser ut saknas det möjlighet att göra mer än en begränsad uppföljning och utvärdering av insatserna. Om en ändamålsenlig uppföljning av insatserna ska kunna ske behöver regleringen ses över.

I denna promemoria lämnas författningsförslag som ger förutsättningar för, och skydd för den enskilde i samband med, behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund.

3 Utgångspunkter för promemorians förslag och bedömningar

3.1 Finansiell samordning möjlig sedan 2004

För personer som har behov av samordnade rehabiliteringsinsatser är det sedan 2004 möjligt för Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, regioner och kommuner att genom samordningsförbund finansiera sådana insatser, i enlighet med lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser, förkortad finsam-lagen. Det är frivilligt för parterna att delta i finansiell samordning enligt denna lag.

Ett samordningsförbund utgör en offentligrättslig juridisk person som har egen rättskapacitet. Samordningsförbundet beslutar om mål och riktlinjer för den finansiella samordningen samt finansierar insatser i enlighet med syftet med den finansiella samordningen. Samordningsförbundet ska dessutom stödja samarbetet mellan samverkansparterna. Däremot ska samordningsförbundet inte besluta om förmåner eller rättigheter för enskilda eller i övrigt vidta åtgärder som innefattar myndighetsutövning. I förarbetena anges att eftersom samordningsförbundet inte ska bedriva myndighetsutövning gentemot enskilda personer behövs inga särskilda sekretessbestämmelser för detta (prop. 2002/03:132 s. 61). Samordningsförbunden leds av en styrelse som utses av medlemmarna. Varje förbundsmedlem ska vara representerad i styrelsen med minst en ledamot och en ersättare. Styrelsens ledamöter ska antingen vara ledamöter i kommun- eller regionfullmäktige eller anställda vid Arbetsförmedlingen eller

Försäkringskassan. Vid utgången av 2024 fanns det 69 samordningsförbund som innefattade 274 av Sveriges 290 kommuner och samtliga regioner.

Finansiell samordning enligt finsam-lagen får bedrivas för att uppnå en effektiv resursanvändning. Insatserna inom den finansiella samordningen ska avse individer som är i behov av samordnade rehabiliteringsinsatser och ska syfta till att dessa uppnår eller förbättrar sin förmåga att utföra förvärvsarbete.

Samordningsförbunden koordinerar resurser som de samverkande parterna bidrar med för såväl individinriktade som strukturinriktade insatser. I individinriktade insatser koordinerar samordningsförbunden de resurser som de samverkande parterna avsätter för individer som behöver stöd från flera aktörer. Det är vanligt att s.k. samordningsteam gör en gemensam översyn av personens situation och ger förslag på relevanta insatser som finansieras av förbunden. Exempel på sådana insatser är individuell coachning eller handledning, gruppaktiviteter, arbetsträning, arbetsprövning eller arbetspraktik.

De strukturinriktade insatserna syftar till att förbättra samverkan mellan de samverkande parterna. Det kan vara genom att öka medarbetarnas kunskap om individer som behöver samordnad rehabilitering eller genom att skapa goda kontakter för att underlätta samarbetet mellan parterna.

Varje samverkande part deltar i insatserna utifrån sitt ansvarsområde. De samverkande parterna kommer överens om vilken part som ska göra vad inom en insats. Även om samtliga parter inte alltid deltar i alla insatser kan de var och en remittera deltagare till insatsen i den omfattning som en individ bedöms ha behov av den aktuella insatsen för att uppnå eller förbättra sin förmåga att utföra förvärvsarbete. Möjligheten att remittera är inte beroende av vilka parter som ansvarar för insatsen. Eftersom insatserna berör en målgrupp med behov av samordnat stöd är det vanligt förekommande att en deltagare har kontakt med flera av de samverkande parterna.

Under 2024 var totalt 23 849 individer registrerade i uppföljningssystemet Uppföljning Finsam som deltagare i sådana insatser, varav 57 procent var kvinnor och 43 procent var män (Försäkringskassan, Rapport – *Redovisning av målgrupper och insatser som finansieras av samordningsförbund* 2024). Målgruppen

för samordningsförbundsfinansierade insatser bedöms dessutom omfatta fler individer än så.²

3.2 Uppföljning och utvärdering av finansiell samordning

Som framgår i förarbetena till finsam-lagen ska uppföljning och utvärdering ges mycket hög prioritet. Finansiell samordning bör följas upp och utvärderas på såväl lokal som nationell nivå. I syfte att säkerställa att de åtgärder som ett samordningsförbund finansierar och tillhandahåller ger avsett resultat krävs det att åtgärderna följs upp och utvärderas på lokal nivå. För att utröna om finansiell samordning är ett samhällsekonomiskt effektivt medel för att bedriva samordnade insatser krävs en oberoende uppföljning och utvärdering av den finansiella samordningen på nationell nivå (prop. 2002/03:132, s. 100).

Uppföljning och utvärdering ska, enligt förarbetena till finsam-lagen, ske löpande och på ett sådant sätt att behovet av tillförlitlig uppföljning på både lokal och nationell nivå säkerställs. Uppföljning och utvärdering ska vara en integrerad del av verksamheten så att resultaten och erfarenheterna blir till nytta för den pågående verksamheten. Insatser som bedrivs inom ramen för finansiell samordning bör bedömas och värderas utifrån de gemensamma samverkansmålen och de mål som samordningsförbundet anger för sin verksamhet. Det är särskilt viktigt med återkoppling till berörd personal för att kunna se nyttan på handläggare- och verksamhetsnivå (prop. 2002/03:132 s. 101 och 102).

Samordningsförbunden ska svara för uppföljning och utvärdering av rehabiliteringsinsatserna (7 § 5 finsam-lagen). Förbundens uppgifter är dock av övergripande natur och deras beslut avser inte enskilda personer i målgruppen. Orsaken till detta är att samordningsförbund varken övertar eller begränsar huvudmännens ansvar för stöd och förmåner till enskilda personer. Beslutanderätten över åtgärder som riktar sig direkt till den enskilde ligger kvar hos de samverkande parterna. Det har dock förekommit att

² I förarbetena till finsam-lagen anges att målgruppen kan uppgå till 5 procent av befolkningen i förvärvsaktiv ålder, vilket då motsvarade cirka 280 000 personer (prop. 2002/03:132, s. 49).

samordningsförbund har behandlat personuppgifter på ett sätt som det saknats rättsliga förutsättningar för. Dåvarande Datainspektionen (nuvarande Integritetsskyddsmyndigheten, förkortad IMY) konstaterade 2016 att ett samordningsförbund behandlade personuppgifter i strid med dataskyddslagstiftningen. Datainspektionen förelade samordningsförbundet att upphöra att behandla personuppgifter som inte enbart är av administrativ karaktär (tillsynsbeslut dnr 391-2015). Detta innebär att det finns begränsningar för vilken typ av uppföljning ett samordningsförbund kan och ska genomföra.

Vid sidan av uppföljning och utvärdering kopplad till enskilda samordningsförbund finns det som ovan nämnts behov av nationell uppföljning och utvärdering i syfte att belysa om finansiell samordning är ett samhällsekonomiskt effektivt medel för att bedriva samordnade insatser (prop. 2002/03:132 s. 102). Försäkringskassan har återkommande i myndighetens regleringsbrev tilldelats uppdrag att samlat redovisa målgrupper och insatser som finansieras av samordningsförbunden. Vidare har regeringen gett utvärderingsuppdrag till Statskontoret (S2003/9151) och Inspektionen för socialförsäkringen, förkortad ISF (S2017/02622 och S2024/00723).

3.3 Underlag för uppföljning av finansiell samordning

3.3.1 Behov av sektorsövergripande system för uppföljning

Av förarbetena till finsam-lagen framgår det att för en ändamålsenlig uppföljning och resultatredovisning av insatser som bedrivs i samverkan är det angeläget att utveckla sektorsövergripande metoder för uppföljning och utvärdering. Stora ansträngningar måste göras för att skapa de utvärderingsverktyg som behövs för att skapa en tillförlitlig uppföljning och resultatredovisning på lokal och nationell nivå (prop. 2002/03:132 s. 100 och 101). De myndigheter som då var centrala för att skapa förutsättningar för en effektiv samverkan inom rehabiliteringsområdet var Arbetsmarknadsstyrelsen (AMS), Arbetsmiljöverket (AV), Riksförsäkringsverket

(RFV) och Socialstyrelsen (SoS). I regleringsbrev för 2003 till AMS, RFV och SoS fick dessa myndigheter i uppdrag att utveckla rutiner för ett sektorsövergripande system för löpande uppföljning av resultaten av samverkan inom rehabiliteringsområdet. Det uppdrag som gavs 2003 resulterade i skapandet av uppföljningssystemet SUS (sektorsövergripande system för uppföljning av samverkan och finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet).

3.3.2 Uppgifter om individinsatser som underlag för uppföljning

I uppföljningssystemet SUS registrerades uppgift om namn, personnummer, adress, utbildningsbakgrund, typ av försörjning samt vilken insats som personen skrevs in i. När insatsen avslutades registrerades bl.a. varför så skedde och vilken försörjning personen hade efteråt. Av tekniska skäl ersattes SUS från och med 2023 av systemet Uppföljning Finsam. I likhet med SUS är det Försäkringskassan som förvaltar Uppföljning Finsam. I samband med övergång till det nya uppföljningssystemet Uppföljning Finsam bedömde Försäkringskassan att det saknas rättsligt stöd för att registrera och utbyta personuppgifter i ett gemensamt system. Som en konsekvens av denna bedömning har det inte samlats in eller registrerats några personuppgifter i uppföljningssystemet efter den 1 januari 2023.

Uppföljning Finsam innehåller uppgifter om samordningsförbunden och deras ekonomi, samt de insatser som de finansierar och vilka målgrupper insatserna främst riktar sig till. Dessa uppgifter registreras av medarbetare på samordningsförbundet. Utsedda medarbetare från parterna, s.k. deltagaransvariga, registrerar uppgifter om deltagarna för respektive insats. I dagsläget registreras endast antalet män och kvinnor som deltar i de individinriktade insatserna. Till följd av den minskade tillgången på underlag för uppföljning är Försäkringskassans uppdrag om uppföljning begränsat till att avse redovisning av målgrupper och insatser som finansieras av samordningsförbunden. Tidigare, före 2023, redovisade Försäkringskassan även resultat av insatserna med avseende på deltagarnas försörjning och sysselsättning efter insats.

ISF, som har utvärderat samordningsförbunden vid flera tillfällen, har i en rapport från 2023 angett att de har använt sig av en

experimentell ansats för att utvärdera effekterna av de samordnings-team som samordningsförbunden finansierar och att det huvudsakliga skälet till tillvägagångssättet är att det varken finns ett heltäckande register med information om de individer som behöver samordnad rehabilitering eller något heltäckande register över de individer som får ta del av de insatser som förbunden finansierar. Vidare bedömer ISF att det utan ett heltäckande uppföljningssystem av förbundens verksamhet är omöjligt att följa upp och verifiera den verksamhet som förbunden finansierar. Det går inte heller att genomföra utvärderingar och uppföljningar av god kvalitet utifrån nuvarande underlag, varken på lokal eller nationell nivå. ISF befarar att det faktum att det inte går att följa upp den verksamhet som förbunden finansierar på individnivå kan komma att få betydande konsekvenser för såväl samordningsförbundens verksamhet som för möjligheterna att följa upp hur de statliga medlen som tilldelas förbunden kommer till användning (*En analys av effekterna av samordningsförbundens verksamhet på individnivå*, ISF 2023:2).

3.4 Dagens rättsliga reglering

3.4.1 EU:s dataskyddsförordning och nationell rätt

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan kallad EU:s dataskyddsförordning, utgör den primära rättskällan avseende dataskydd inom EU. Kompletterande nationella bestämmelser till förordningen finns i lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning, förkortad dataskyddslagen. I svensk rätt finns även specialförfattningar som reglerar dataskydd och personuppgiftsbehandling, s.k. registerförfattningar. Dessa författningar reglerar mer i detalj hur specifika myndigheter får behandla personuppgifter. Registerförfattningar utgör ett komplement till den generella dataskyddsregleringen, dvs. EU:s dataskyddsförordning och dataskyddslagen. Syftet med registerförfattningar är att anpassa

regleringen till de särskilda behov av personuppgiftsbehandling som myndigheterna har i sina respektive verksamheter. Ett flertal myndigheter saknar registerförfattningar. Dessa myndigheter tillämpar enbart den generella dataskyddsregleringen vid personuppgiftsbehandling.

Gemensamt för de samverkande parterna är att det saknas rättslig reglering avseende personuppgiftsbehandling vid uppföljning av samordnade rehabiliteringsinsatser. För Försäkringskassans del regleras myndighetens möjligheter att behandla personuppgifter i 114 kap. socialförsäkringsbalken, förkortad SFB, medan Arbetsförmedlingens behandling av personuppgifter regleras genom lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten, förkortad APL. För kommuner tillämpas lagen (2001:454) om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten, förkortad SoLPuL, och inom regionerna tillämpas patientdatalagen (2008:355), förkortad PDL, för behandling av personuppgifter inom sjukvården.

Inom Arbetsförmedlingen får personuppgifter behandlas för att fullgöra ett uppgiftsutlämnande som anges i lag eller förordning (5 § APL). Arbetsförmedlingen får med stöd av samma lag behandla känsliga personuppgifter om de har lämnats i ett ärende (9 § APL). För kommuner får personuppgifter behandlas om behandlingen är nödvändig för uppgiftsutlämnande som anges i lag eller förordning (6 § SoLPuL). Socialtjänsten får med stöd av samma lag behandla känsliga personuppgifter (7 § SoLPuL). Inom regionerna får personuppgifter behandlas för att fullgöra ett uppgiftsutlämnande som anges i lag eller förordning (2 kap. 5 § PDL). Vårdgivare får med stöd av samma lag behandla känsliga personuppgifter (2 kap. 7 a § PDL).

3.4.2 Sekretessregleringen

Det saknas sekretessbrytande regler

Vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund behövs uppgifter från samtliga samverkande parter. Vissa uppgifter är också sekretessbelagda hos respektive myndighet (25 kap. 1 §, 26 kap. 1 § samt 28 kap. 1 och 11 §§

offentlighets- och sekretesslagen [2009:400], förkortad OSL). Om en uppgift är sekretessbelagd behöver myndigheten ha stöd av en sekretessbrytande bestämmelse för att lämna uppgiften till en annan myndighet (se t.ex. 10 kap. 28 § OSL). Inom den finansiella samordningen saknas specifika bestämmelser som möjliggör att uppgifter lämnas för uppföljning. Enligt Försäkringskassan har ett sekretessbrytande samtycke i praktiken inhämtats enligt 12 kap. 2 § OSL från de deltagare som anvisas till insatser (S2024/01218).

Sekretesskydd för uppgifter vid uppföljningen

Vid Försäkringskassans verksamhet med uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund kan 28 kap. 1 § OSL tillämpas för de personer som har ett ärende hos Försäkringskassan. För övriga deltagare återstår endast det generella skyddet i 21 kap. OSL, som kan ge visst skydd för uppgift om hälsa.

I de fall uppgifterna är sekretessreglerade enligt 28 kap. 1 § OSL hos Försäkringskassan kan den sekretessen föras över till övriga myndigheter om de har elektronisk tillgång till en upptagning för automatiserad behandling, s.k. direktåtkomst (11 kap. 4 § OSL). Om det redan finns en tillämplig primär sekretessbestämmelse hos den mottagande myndigheten för uppgifter kan den i stället vara tillämplig enligt 11 kap. 8 § OSL.

Försäkringskassan är den myndighet som har i uppdrag att genomföra uppföljning. Myndigheten har, i framställan om översyn av bestämmelser om personuppgiftshantering avseende uppföljning av insatser som finansieras av samordningsförbunden (S2024/01218), gjort bedömningen att bristen på tillämpliga regler leder till att uppgifter som lämnas mellan myndigheterna kan förlora sitt sekretesskydd och att sekretessfrågor i praktiken kan bli komplicerade eftersom en uppgift som behandlas inom uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund kan få olika sekretesskydd beroende av om personen har ett ärende hos Försäkringskassan eller inte. Samtidigt gör Försäkringskassan bedömningen att det visserligen inte sker något röjande av uppgifter i strid med lagstiftning i uppföljningssystemet, men att skyddet för uppgifterna inte kan anses tillräckligt. Försäkringskassan anser att det går att ifrågasätta om behandling av personuppgifter enligt dessa

förutsättningar är förenlig med principen om korrekthet i artikel 5.1 a i EU:s dataskyddsförordning. Den principen innebär att behandlingen av personuppgifter ska vara rättvis, skälig, rimlig och proportionerlig i förhållande till de registrerade. Även om hanteringen inte bryter mot denna princip kan regleringen anses otillfredsställande ur integritetssynpunkt.

Olika sekretesskydd för uppgift om hälsa

Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, kommunerna och regionerna omfattas av olika bestämmelser om sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen. Bestämmelserna skiljer sig åt gällande vilka uppgifter de omfattar samt förutsättningarna för sekretess, vilket innebär att samma uppgift kan omfattas av olika sekretesskydd beroende på i vilket sammanhang uppgiften behandlas.

Inom hälso- och sjukvården gäller sekretess för uppgift om en enskilds hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående lider men (25 kap. 1 § OSL). Inom socialtjänsten gäller sekretess för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men (26 kap. 1 § första stycket OSL). Inom Försäkringskassan gäller sekretess för uppgift om en enskilds hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i ärendehandläggningen (28 kap. 1 § första stycket OSL). Inom den arbetsmarknadspolitiska verksamheten gäller sekretess för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs (28 kap. 11 § OSL).

4 En ny lag för behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund

4.1 Behov av en ny lag

Promemorians förslag

Det ska införas en ny lag om behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund.

Skälen för förslaget

Personuppgifter behövs som underlag för uppföljning

Ett samordningsförbund ska enligt 7 § finsam-lagen svara för uppföljning och utvärdering av de rehabiliteringsinsatser som samordningsförbundet finansierar. Försäkringskassan har i myndighetens regleringsbrev getts i uppdrag att samlat redovisa målgrupper och insatser som finansieras av samordningsförbunden.

Uppföljning är en aktivitet som görs löpande för att granska hur t.ex. en insats utvecklas i olika avseenden. Utvärdering är en aktivitet som sker vid särskilda tillfällen och som till skillnad från uppföljning innebär mer av värdering och djupare analys. I utvärderingen görs också mer kvalificerade bedömningar eller så reser man frågor om orsakssamband, dvs. vilken insats som lett till vilken effekt.³

De förslag som lämnas i denna promemoria syftar till att skapa förutsättningar för löpande uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Den löpande uppföljningen ska ge underlag för en samlad nationell redovisning av de målgrupper och insatser som finansieras av samordningsförbunden. Den ska också ge underlag för respektive samordningsförbund att på lokal nivå följa upp de rehabiliteringsinsatser som förbunden finansierar. Uppföljningen skapar också förutsättningar för att samordningsförbundens respektive parter ska kunna göra longitudinella uppföljningar av hur försörjningssituationen för en insatsdeltagare har förändrats efter deltagande i en rehabiliteringsinsats som finansierats av samordningsförbund. Den kan även användas som underlag för lokala utvärderingar av insatser som samordningsförbund finansierar, t.ex. med avseende på samhällsekonomisk effektivitet. Utvärdering är dock, som framgår ovan, mer omfattande än uppföljning och behöver därför omfatta även andra underlag för att det ska vara möjligt att värdera effekterna av de insatser som samordningsförbunden finansierar. Som framgår av förarbetena till finsam-lagen bedöms det vara lämpligt att fristående expertis anlitas i utvärderingsarbetet. Sådan fristående expertis kan vara universitet och högskolor eller konsulter (prop. 2002/03:132 s. 102). Dessutom kan uppföljningen användas som underlag vid en nationell utvärdering av finansiell samordning för att värdera insatsernas samhällsekonomiska effektivitet.

För att en ändamålsenlig uppföljning av rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund ska kunna genomföras krävs tillräckligt underlag i form av uppgifter på individnivå gällande de personer som omfattas av insatserna. Det har inte samlats in eller registrerats några personuppgifter efter den 1 januari 2023 till följd av Försäkringskassans bedömning att det saknas rättsligt stöd för att registrera och utbyta personuppgifter i ett gemensamt system.

³ Riksrevisionen, RiR 2016:29, Statens styrning genom riktade statsbidrag inom hälso- och sjukvården, Bilaga 3. Uppföljningar och utvärderingar.

Denna avsaknad av personuppgifter resulterar i att underlaget för uppföljning blir otillräckligt, vilket i sin tur försvårar möjligheterna till att genomföra verkningsfulla uppföljningar av de insatser som finansieras.

Försäkringskassan har påtalat behovet av en översyn av bestämmelserna om personuppgiftsbehandling vid sådan uppföljning. ISF befarar att den bristfälliga rättsliga regleringen kan komma att få betydande konsekvenser för såväl samordningsförbundens verksamhet som för möjligheterna att följa upp hur de statliga medlen som tilldelas förbunden kommer till användning. Vidare har Datainspektionen (nuvarande Integritetsskyddsmyndigheten, IMY) 2016 bedömt att ett samordningsförbund behandlade personuppgifter i strid med nu upphävda personuppgiftslagen (1998:204), tillsynsbeslut dnr 391-2015. Aspekterna angivna ovan illustrerar behovet av rättsligt stöd för personuppgiftsbehandling vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund.

Den personuppgiftsbehandling som fordras för uppföljning berör de parter som ingår i ett samordningsförbund – Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, regioner och kommuner – samt samordningsförbunden. Det innebär att det finns behov av en reglering som omfattar samverkan mellan samtliga samverkande parter liksom samordningsförbund. I syfte att möta detta behov bör det införas en ny dataskyddslag för uppföljning av rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund.

Den nya lagens utformning

Registerförfattningar är ofta uppbyggda på liknande sätt. De inledande bestämmelserna anger författningens tillämpningsområde, t.ex. en viss verksamhet inom en viss myndighet. Även förhållandet till annan reglering brukar anges i inledningen. De allra flesta registerförfattningar innehåller därefter ändamålsbestämmelser som kan delas upp i bestämmelser om primära och sekundära ändamål. Utöver detta anges inte sällan att uppgifter får behandlas för att fullgöra uppgiftslämnande som sker i överensstämmelse med lag eller förordning. Det anges ofta att uppgifter får behandlas för andra ändamål, under förutsättning att uppgifterna

inte behandlas på ett sätt som är oförenligt med det ändamål för vilket uppgifterna samlades in (den s.k. finalitetsprincipen). Efter ändamålsbestämmelserna finns oftast bestämmelser om bl.a. personuppgiftsansvar, behandling av känsliga personuppgifter, förbud mot vissa sökningar och begränsningar av tillgången till personuppgifter. Flera registerförfattningar innehåller villkor för olika former av elektroniskt utlämnande av uppgifter. Den föreslagna lagen om personuppgiftshandtering vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbud föreslås vara uppbyggd på ett motsvarande rätt.

4.2 Allmänna bestämmelser om personuppgiftsbehandling i den nya lagen

4.2.1 Lagens syfte

Promemorians förslag

Lagen ska ge Försäkringskassan möjligheter att behandla personuppgifter på ett ändamålsenligt sätt vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Lagen ska samtidigt skydda människor mot att deras personliga integritet kränks vid personuppgiftsbehandlingen.

Skälen för förslaget

En syftesbestämmelse saknar visserligen eget materiellt innehåll, men kan ge värdefull vägledning i fråga om hur de materiella bestämmelserna i en författning ska tolkas. Det bedöms därför vara motiverat att det i lagen införs en bestämmelse som anger i vilket sammanhang det finns ett behov av lagens bestämmelser samt anger ramarna för den personuppgiftsbehandling som aktualiseras vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Den föreslagna lagen syftar dels till att möjliggöra en ändamålsenlig personuppgiftsbehandling vid uppföljningen, dels till

att skydda enskilda mot integritetsintrång vid sådan behandling. Det föreslås att detta dubbla syfte ska framgå av en inledande bestämmelse i lagen. Bestämmelsens formulering bör vara att verksamhet som finansieras av samordningsförbund ska kunna följas upp på ett ändamålsenligt sätt och att människor ska skyddas mot att deras personliga integritet kränks vid sådan behandling. Motsvarande formulering finns i vissa moderna dataskyddslagar, se t.ex. 1 § beskattningsdatalagen (2026:125), 1 § kronofogdedatalagen (2026:128) samt 1 och 2 §§ i den föreslagna lagen om socialdataregister (prop. 2025/26:165).

4.2.2 Lagens tillämpningsområde

Promemorians förslag

Lagen ska gälla vid behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Lagen gäller endast om behandlingen är helt eller delvis automatiserad eller om personuppgifterna ingår i eller kommer att ingå i ett register.

Skälen för förslaget

För Försäkringskassans del gäller socialförsäkringsbalkens bestämmelser om behandling av personuppgifter i verksamhet som avser förmåner enligt balken samt andra förmåner och ersättningar som enligt lag eller förordning eller särskilt beslut av regeringen handläggs av Försäkringskassan. När det gäller personer som har ett förmånsärende hos Försäkringskassan går det att argumentera för att uppföljningen av insatserna i samordningsförbunden kan vara en del av uppföljningen av förmånen och att 114 kap. SFB därmed är tillämplig för personuppgiftsbehandlingen. När det gäller rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund ges insatser även till personer som inte har något förmånsärende hos Försäkringskassan. För dessa personer omfattas inte personuppgiftsbehandlingen av socialförsäkringsbalken och Arbetsför-

medlingen, kommunerna och regionerna har – till skillnad från Försäkringskassan – inget uppdrag att hantera personuppgifter för gemensam uppföljning. Tillämpningsområdet för den föreslagna lagen bör därför vara uppföljning av verksamhet som avses i 1 § finsam-lagen, oaktat vilka parter som samverkar.

Den föreslagna lagen bör endast gälla vid helt eller delvis automatiserad (elektronisk) behandling av personuppgifter eller om personuppgifterna ingår i eller kommer ingå i ett register (system för uppföljning). Det föreslås komma till uttryck i den nya lagen. Syftet är att visa att lagens tillämpningsområde ansluter till EU:s dataskyddsförordning (artikel 2.1 i förordningen). Med automatiserad behandling avses elektronisk behandling. Delvis automatiserad behandling kan i sin tur vara när personuppgifter t.ex. samlas in manuellt i syfte att senare föras in i ett automatiserat register. Det gäller när tjänstemän från de samverkande parterna muntligen eller skriftligen i fysisk form (på papper) tar emot information om en deltagare som sedan registreras i uppföljningssystemet.

Minnesanteckningar som enbart förs på papper kommer inte omfattas av lagens tillämpningsområde.

4.2.3 Lagens förhållande till annan reglering

Promemorians förslag

Lagen ska innehålla en bestämmelse som upplyser om att lagen kompletterar EU:s dataskyddsförordning.

Lagen ska även innehålla en bestämmelse som anger att dataskyddslagen samt föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen gäller vid behandlingen av personuppgifter enligt den nya lagen, om inte annat följer av den nya lagen eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till denna.

Skälen för förslaget

EU:s dataskyddsförordning utgör den generella regleringen av personuppgiftsbehandling inom EU. Den är i alla delar bindande och

direkt tillämplig i medlemsstaterna. Förordningen ska alltså tillämpas av myndigheter och enskilda på samma sätt som om den vore en nationell lag. Den gäller oavsett om det i lagen införs en bestämmelse som hänvisar till den eller inte. En upplysningsbestämmelse bör dock införas för att tydliggöra att lagen innehåller kompletterande bestämmelser till förordningen. En sådan upplysningsbestämmelse klargör framför allt att lagen inte kan tillämpas fristående, utan att lagen ska tillämpas tillsammans med EU:s dataskyddsförordning. Motsvarande bestämmelse finns i Försäkringskassans och Arbetsförmedlingens registerförfattningar (114 kap. 3 § SFB och 2 § APL).

I svensk rätt har det antagits generella kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning genom dataskyddslagen. Bestämmelserna i dataskyddslagen är subsidiära i förhållande till annan nationell dataskyddsreglering. Specialbestämmelser i andra författningar om behandling av personuppgifter ska därför tillämpas före de allmänna bestämmelserna i dataskyddslagen. Det behövs därför inte någon materiell bestämmelse för att specialbestämmelser i de nya lagarna ska ges företräde framför de generella bestämmelserna i dataskyddslagen. För att det, liksom inom annan motsvarande lagstiftning, ska vara tydligt hur den nya lagen förhåller sig till dataskyddslagen föreslås dock att den föreslagna lagen ska innehålla en upplysningsbestämmelse om att dataskyddslagen är subsidiär i förhållande till lagen.

4.2.4 Särskilt om avlidna personer

Promemorians förslag

Vid behandling av uppgifter om avlidna personer ska lagen och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen, EU:s dataskyddsförordning, och dataskyddslagen och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen tillämpas.

Skälen för förslaget

EU:s dataskyddsförordning är inte tillämplig på uppgifter om avlidna personer. En medlemsstat får dock fastställa bestämmelser för behandling av sådana personuppgifter (skäl 27 till EU:s dataskyddsförordning).

Det kan förekomma att personer som har deltagit i rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund avlider innan deras personuppgifter har slutbehandlats i systemet för uppföljning av sådana insatser (jfr avsnitt 4.9). För att kunna använda uppföljningssystemet även för uppföljning över tid är det därför nödvändigt att kunna behandla samtliga uppgifter i registret, även uppgifter om personer som efter registreringen i uppföljningssystemet har avlidit. De uppgifter om avlidna som kan förekomma i uppföljningssystemet är av mer eller mindre integritetskänslig natur.

Regeringen har konstaterat att avlidna personer inte har samma behov av integritetsskydd som levande men att det kan finnas skäl att tillämpa vissa grundläggande bestämmelser även på andra uppgifter än personuppgifter (prop. 2018/19:33 s. 67). Eftersom de personuppgifter som kommer att förekomma i systemet för uppföljning av rehabiliteringsinsatser regelmässigt kommer vara av känslig natur (jfr avsnitt 4.5) är det angeläget att sådana uppgifter omfattas av det integritetsskyddande regelverket som denna promemorias förslag till lag om behandling av personuppgifter utgör. Att lagen gäller även för uppgifter om avlidna kan också anses bidra till att upprätthålla den frid som bör tillkomma en avliden person. Även för efterlevande kan det vara betydelsefullt att uppgifter om avlidna skyddas (jfr prop. 2025/26:165 s. 38). Det

ligger dock i sakens natur att bestämmelser som på något sätt kräver den registrerades agerande eller medverkan i övrigt inte är tillämpliga på avlidna personer. Detsamma gäller rättigheter som tillkom den avlidne när denne var i livet. Det innebär t.ex. att bestämmelser om rätten till information, rätten till skadestånd och möjligheten att begära rättelse av registrerades personuppgifter inte är tillämpliga i förhållande till avlidna (jfr prop. 2019/20:106 s. 32).

För att få en enhetlig och heltäckande reglering bör även EU:s dataskyddsförordning, dataskyddslagen och föreskrifter som meddelats i anslutning till den lagen gälla för uppgifter om avlidna. I huvudsak bör samma krav gälla för uppgifter om avlidna personer som för levandes personuppgifter. Exempelvis bör ändamålsbestämmelser, krav för behandling av känsliga personuppgifter och de principer som följer av artikel 5 i EU:s dataskyddsförordning gälla för uppgifter om avlidna personer. Att vissa bestämmelser inte är tillämpliga vid behandling av uppgifter som avser avlidna personer följer av de regelverk som paragrafen hänvisar till. Det bedöms därför inte finnas skäl att ange detta uttryckligen i lagtexten.

4.3 Personuppgiftsansvar

Promemorians förslag

Försäkringskassan ska vara personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som myndigheten utför enligt lagen eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Skälen för förslaget

Begreppet personuppgiftsansvar är centralt i EU:s dataskyddsförordning. Med personuppgiftsansvarig avses en fysisk eller juridisk person, offentlig myndighet, institution eller annat organ som ensamt eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter (artikel 4.7 i EU:s dataskyddsförordning).

Det kan förekomma att personuppgiftsbiträden anlitas. Myndigheterna kan t.ex. anlita en aktör som ska ansvara för viss behandling av personuppgifter. I sådana fall ska parterna skriva ett s.k. personuppgiftsbiträdesavtal (artikel 28.3 i EU:s dataskyddsförordning). Vad som gäller när personuppgiftsansvariga anlitar personuppgiftsbiträden regleras på ett detaljerat sätt i EU:s dataskyddsförordning. Det bedöms därför inte finnas något behov av att införa bestämmelser om personuppgiftsbiträden i den nya lagen.

Det ska finnas en personuppgiftsansvarig för all behandling av personuppgifter. Försäkringskassan har idag genom myndighetens regleringsbrev i uppdrag att samlat redovisa målgrupper och insatser som finansieras av samordningsförbunden. För genomförande av detta uppdrag har uppföljningssystemet Uppföljning Finsam skapats. Det är Försäkringskassan som ansvarar för drift och utveckling av systemet Uppföljning Finsam. Det bedöms ändamålsenligt att Försäkringskassan även fortsättningsvis är ansvarig myndighet för uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Försäkringskassan föreslås därför vara personuppgiftsansvarig för behandlingen av personuppgifter i uppföljningssystemet som myndigheten utför med stöd av lagen, liksom enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen. Det innebär att myndigheten ansvarar för lagring av uppgifter, hur de processas och för utlämnande. Samtliga överväganden, exempelvis ändamål och skyddsåtgärder i lagen, utgår från en ordning där Försäkringskassan är ensam personuppgiftsansvarig. Även om dessa överväganden skulle kunna gälla även andra myndigheter görs bedömningen att, om det i framtiden anses att andra myndigheter utöver eller i stället för Försäkringskassan ska kunna förvalta ett uppföljningssystem för uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund, en sådan ändring i så fall bör föregås av en lagändring med de överväganden som ett lagstiftningsförfarande kräver. Det bör därför införas en bestämmelse som anger att Försäkringskassan är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som myndigheten utför enligt lagen, eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

4.4 Ändamålet för behandling av personuppgifter

4.4.1 Rättslig grund för behandling av personuppgifter

Promemorians förslag

Försäkringskassans ansvar för uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund ska anges i förordningen med instruktion för Försäkringskassan.

Promemorians bedömning

Försäkringskassans behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund har stöd främst i den rättsliga grunden allmänt intresse men även i den rättsliga grunden rättslig förpliktelse i EU:s dataskyddsförordning.

Arbetsförmedlingens, kommuners och regioners behandling av personuppgifter vid Försäkringskassans uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund har stöd främst i den rättsliga grunden rättslig förpliktelse och allmänt intresse.

Skälen för förslaget och bedömningen

Behandling av personuppgifter vid nationell uppföljning

För att behandling av personuppgifter över huvud taget ska vara tillåten krävs att någon av de rättsliga grunder (villkor för laglig behandling) som anges i artikel 6 i EU:s dataskyddsförordning är tillämplig. Av särskilt intresse för myndigheters verksamhet är artikel 6.1 c. Denna rättsliga grund gäller när behandlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige. Även artikel 6.1 e är av särskilt intresse. Denna rättsliga grund gäller i sin tur när behandlingen är nödvändig

för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning. Den rättsliga grunden måste fastställas i enlighet med unionsrätten eller en medlemsstats nationella rätt som den personuppgiftsansvarige omfattas av (artikel 6.3 första stycket). Det innebär att det är lagstiftarens sak att tillhandahålla den rättsliga grunden för myndigheternas behandling av personuppgifter (jfr skäl 47 till EU:s dataskyddsförordning). Detta görs t.ex. i myndigheternas instruktioner, i vilka det bl.a. framgår vad respektive myndighet har för uppgifter.

Vilken grad av tydlighet och precision som krävs i fråga om den rättsliga grunden för att en viss behandling av personuppgifter ska anses vara nödvändig måste bedömas från fall till fall utifrån behandlingens och verksamhetens karaktär. Försäkringskassan får årligen genom regleringsbrev i uppdrag att följa upp insatserna som finansieras av samordningsförbunden. Genom finsam-lagen blir detta uppdrag en uppgift som är återkommande och långsiktig. En sådan uppgift bör anges i förordningen (2009:1174) med instruktion för Försäkringskassan, här benämnd Försäkringskassans instruktion. Därigenom får Försäkringskassan en rättslig grund för personuppgiftsbehandlingen som uppfyller EU:s dataskyddsförordnings krav på tydlighet, precision, förutsebarhet och proportionalitet.

Behandling av personuppgifter till följd av uppgiftsskyldigheter

Arbetsförmedlingen, kommuner och regioner behöver behandla personuppgifter för att möjliggöra sin uppgiftsskyldighet vid Försäkringskassans uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Stöd för en sådan behandling finns i EU:s dataskyddsförordning i artikel 6.1 c (rättslig förpliktelse) och 6.1 e (allmänt intresse). I avsnitt 5.1 föreslås att Arbetsförmedlingen samt region och kommun som är medlem i ett samordningsförbund ska vara skyldiga att lämna de uppgifter som de förfogar över och som behövs för uppföljning av den finansiella samordningen till Försäkringskassan. Detta innebär att den rättsliga grunden för behandlingen kommer att vara fastställd i den nationella

rätten på det sätt som krävs enligt artikel 6.3 i EU:s dataskyddsförordning.

En bestämmelse om uppgiftsskyldighet bryter sekretessen mellan myndigheterna och utgör rättslig grund för den personuppgiftsbehandling som uppgiftslämnandet utgör, för Försäkringskassan och för den part som lämnar uppgiften.

Den föreslagna bestämmelsen om uppgiftsskyldighet bedöms ge rättslig grund för Arbetsförmedlingens, kommuners och regioners personuppgiftsbehandling med anledning av uppgiftslämnandet.

4.4.2 Primärt ändamål

Promemorians förslag

Personuppgifter ska få behandlas om det är nödvändigt för att följa upp rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund.

Skälen för förslaget

Utöver rättslig grund ska all behandling av personuppgifter genomföras i enlighet med EU:s dataskyddsförordnings grundläggande principer. Personuppgifter ska samlas in för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål, vilket betyder att det alltid måste finnas minst ett ändamål med personuppgiftsbehandlingen. Ändamålet med behandlingen är avgörande för flera av de grundläggande principerna i EU:s dataskyddsförordning, bl.a. för att avgöra vilka personuppgifter som får behandlas.

En behandling enligt artikel 6.1 c eller e i EU:s dataskyddsförordning är bara tillåten om den är nödvändig. Vanligtvis anses det nödvändigt att behandla personuppgifter elektroniskt eftersom en manuell informationshantering inte utgör ett realistiskt alternativ för vare sig myndigheter eller företag (prop. 2017/18:105 s. 46 och 47 och EU-domstolens dom i målet Huber mot Tyskland C-524/06, EU:C:2008:724). Att behandlingen ska vara nödvändig innebär inte

att det ska vara omöjligt att uppnå syftet med behandlingen utan att personuppgifter behandlas elektroniskt. Kravet på nödvändighet innebär dock att personuppgifter inte får behandlas om syftet med behandlingen kan uppnås med andra medel, t.ex. genom att anonymisera uppgifterna (prop. 2017/18:232 s. 117). En bedömning av om nödvändighetskravet är uppfyllt måste göras inför varje behandling.

Det föreslås att personuppgifter ska få behandlas elektroniskt vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund, under förutsättning att det är nödvändigt att behandla personuppgifterna för att följa upp rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund. Syftet med personuppgiftsbehandlingen bedöms inte kunna uppnås på annat sätt; manuell informationshantering är inte ett realistiskt alternativ.

4.4.3 Sekundära ändamål

Promemorians förslag

Personuppgifter som behandlas enligt det primära ändamålet ska även få behandlas för att fullgöra uppgiftslämnande som sker i överensstämmelse med lag eller förordning.

Skälen för förslaget

Personuppgifter kan behandlas enligt primära eller sekundära ändamål. Syftet med denna uppdelning är att göra det tydligt hur personuppgifter dels behandlas i myndigheters egen verksamhet, dels behandlas för att lämnas ut till andra. Primära ändamål speglar ofta en myndighets författningsreglerade uppdrag och arbetsuppgifter. Sekundära ändamål avser vanligtvis tillhandahållande av personuppgifter till externa mottagare, inte sällan andra myndigheter, i syfte att tillgodose dessa aktörers behov. Så är fallet även i fråga om uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Försäkringskassan föreslås ha det författningsreglerade uppdraget att svara för uppföljning av

rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund medan Arbetsförmedlingen samt kommuner och regioner som ingår i samverkan föreslås ha uppdraget att lämna de uppgifter till Försäkringskassan som behövs för uppföljningen av den finansiella samordningen.

Sedan 2023 sker ingen registrering av personuppgifter, eftersom Försäkringskassan har gjort bedömningen att det nuvarande regelverket inte ger ett tillräckligt stöd för att hantera personuppgifter för uppföljning av insatser som finansieras av samordningsförbund. Före 2023 registrerade medarbetare hos någon av de samverkande parterna – Arbetsförmedlingen, kommun, region eller Försäkringskassan – uppgifter, däribland personuppgifter, i ett gemensamt uppföljningssystem som tillhandahölls av Försäkringskassan (se avsnitt 3.3.2). De uppgifter som registrerades hade lämnats av de enskilda individer som deltog i en insats, muntligen eller via blankett.

En del i att följa upp rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund är att registrera uppgifter om individer som deltar i sådana insatser. Registrering behöver göras av medarbetare från de samverkande parterna. Det kan ske på olika sätt. En medarbetare som tilldelas en samordnande roll (s.k. deltagaransvarig) kan ha behov av att registrera uppgifter om individer som anvisas från annan än den egna myndigheten. Vidare kan det vara så att medarbetare från en samverkande part får i uppgift att skriva in en individ i en insats medan en medarbetare från en annan samverkande part får i uppgift att skriva ut individen från insatsen. Det kan även hända att någon uppgift ändras under tiden mellan inskrivning och utskrivning. En sådan åtgärd ska någon av de medarbetare som har tilldelats behörighet kunna vidta, oavsett vilken av parterna som har anvisat individen till rehabiliteringsinsatsen. Under förutsättning att tekniska lösningar finns att tillgå kan personuppgifter komma att registreras direkt av remitterande part i Försäkringskassans uppföljningssystem.

Eftersom arbete med rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund sker i samverkan mellan Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen samt region och kommun som är medlem i ett samordningsförbund måste personuppgifter som behandlas enligt det primära ändamålet även få behandlas för att fullgöra uppgiftslämnande som sker i överensstämmelse med lag eller förordning.

4.4.4 Finalitetsprincipen

Promemorians förslag

Personuppgifter som behandlas för det primära ändamålet ska även få behandlas för andra ändamål, under förutsättning att dessa inte är oförenliga med det ändamål för vilket de samlades in.

Skälen för förslaget

En upplysningsbestämmelse om att finalitetsprincipen gäller ska införas

Av artikel 5.1 b i EU:s dataskyddsförordning framgår principen om ändamålsbegränsning (finalitetsprincipen). Den innebär att uppgifter inte får vidarebehandlas för ändamål som är oförenliga med insamlingsändamålet. Vid tillämpning av finalitetsprincipen ska myndigheterna beakta det sammanhang inom vilket personuppgifterna har samlats in, personuppgifternas art, eventuella konsekvenser för registrerade av den planerade fortsatta behandlingen och förekomsten av lämpliga skyddsåtgärder.

Finalitetsprincipen bör utgöra den yttersta ramen för personuppgiftsbehandlingen i ett uppföljningssystem för uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Finalitetsprincipen innebär i sig ett integritetsskydd eftersom den förbjuder ytterligare behandling av personuppgifter som är oförenlig med ursprungsändamålen. Vid tillämpning av finalitetsprincipen ska kopplingar mellan de ändamål för vilka personuppgifterna har samlats in och ändamålen med den avsedda ytterligare behandlingen, det sammanhang inom vilket personuppgifterna har samlats in, personuppgifternas art, eventuella konsekvenser för registrerade av den planerade fortsatta behandlingen och förekomsten av lämpliga skyddsåtgärder beaktas (artikel 6.4 i EU:s dataskyddsförordning). Finalitetsprincipen kan alltså inte tillämpas utan avvägningar som i praktiken innebär att de nya ändamålen kommer att behöva ligga

mycket nära de ursprungliga ändamålen eller kunna ses som en naturlig förlängning av de ursprungliga ändamålen. Vid utlämnande av personuppgifter gäller dessutom bestämmelser om sekretess (jfr prop. 2023/24:29 s. 50).

Bestämmelser om finalitetsprincipen i EU:s dataskyddsförordning är direkt tillämpliga vid Försäkringskassans behandling av personuppgifter. Vidare kommer finalitetsprincipen till uttryck i dataskyddslagarna för Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen (114 kap. 10 § SFB respektive 5 a § APL). Av tydlighetsskäl föreslås att det bör införas en bestämmelse som ger uttryck för finalitetsprincipen genom att ange att personuppgifter som behandlas för något av de i lagen angivna ändamålen även får behandlas för andra ändamål, under förutsättning att uppgifterna inte behandlas på ett sätt som är oförenligt med det ändamål för vilket uppgifterna samlades in.

Långtidsuppföljningar, utvärdering och forskning

Finalitetsprincipen kan ge stöd för att samköra uppgifter i ett system för uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund med uppgifter från befintliga register hos t.ex. Arbetsförmedlingen, Socialstyrelsen och Statistikmyndigheten SCB. Sådan samkörning av uppgifter ska syfta till att ge ökad kunskap om resultaten av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Det kan handla om att genom samkörning följa upp hur försörjningssituationen för en insatsdeltagare har förändrats efter deltagande i en rehabiliteringsinsats som finansierats av samordningsförbund, s.k. långtidsuppföljningar. Ett sådant exempel kan vara att Arbetsförmedlingen följer upp de individer som myndigheten anvisat till en rehabiliteringsinsats som finansieras av samordningsförbund genom att samköra uppgifter i uppföljningssystemet med Arbetsförmedlingens registeruppgifter för dessa individer. Det kan också handla om att genom samkörning få ytterligare underlag för att utvärdera insatser som finansieras av samordningsförbund. Det kan vidare handla om att samköra uppgifter för forskningsändamål.

Samtidigt som samkörning anses kunna medföra stor nytta för att exempelvis vidga kunskapen inom ett aktuellt område, kan

samkörning av stora uppgiftsmängder mellan flera system även medföra större risker ur integritetssynpunkt. Personuppgiftsansvarig, som föreslås vara Försäkringskassan, bör genomföra en noggrann prövning enligt artikel 6.4 EU:s dataskyddsförordning om en samkörning är förenlig med insamlingsändamålen. Vid denna prövning ska personuppgifternas känslighet särskilt beaktas (artikel 6.4 c). Samkörning får vidare endast ske om det är tillåtet enligt relevanta bestämmelser om sekretess. Försäkringskassan måste även vid en proportionalitetsavvägning noggrant pröva samtliga skäl som talar för respektive emot en sådan behandling av personuppgifter.

4.5 Känsliga personuppgifter

Promemorians förslag

Försäkringskassan ska få behandla känsliga personuppgifter när det är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med behandlingen.

Skälen för förslaget

Behandling av känsliga personuppgifter

Personuppgifter är all slags information som direkt eller indirekt kan knytas till en person som är i livet. Det är som huvudregel förbjudet att behandla känsliga personuppgifter enligt EU:s dataskyddsförordning. Med känsliga personuppgifter avses uppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse eller medlemskap i fackförening och behandling av genetiska uppgifter, biometriska uppgifter för att entydigt identifiera en fysisk person, uppgifter om hälsa eller uppgifter om en fysisk persons sexualliv eller sexuella läggning (artikel 9.1).

Det finns ett antal undantag från förbudet (artikel 9.2). Det är t.ex. tillåtet att behandla känsliga personuppgifter om behandlingen är nödvändig av hänsyn till ett viktigt allmänt intresse, på grundval

av unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt. Behandlingen av de känsliga personuppgifterna ska då stå i proportion till det eftersträfvade syftet, vara förenligt med det väsentliga innehållet i rätten till dataskydd och innehålla bestämmelser om lämpliga och särskilda åtgärder för att säkerställa den registrerades grundläggande rättigheter och intressen (artikel 9.2 g). Det anses utgöra ett viktigt allmänt intresse att svenska myndigheter kan bedriva den verksamhet som tydligt faller inom ramen för deras uppdrag på ett korrekt, rättssäkert och effektivt sätt (prop. 2017/18:105 s. 83).

Känsliga personuppgifter ska få behandlas vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund

Försäkringskassan föreslås, som ovan nämnts, vara personuppgiftsansvarig för behandlingen av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. För att kunna genomföra uppföljningar av god kvalitet är det nödvändigt att behandla känsliga personuppgifter, framför allt uppgifter om hälsa. Behandlingen av de känsliga personuppgifterna bedöms stå i proportion till det eftersträfvade syftet samt i övrigt uppfylla kraven enligt EU:s dataskyddsförordning.

Vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund förekommer uppgift om hälsa direkt eller indirekt. En individs behov av en rehabiliteringsinsats som finansieras av samordningsförbund bedöms i sig vara en känslig personuppgift. Vidare förekommer behandling av uppgifter som indirekt avser hälsa. Det kan avse uppgifter om en individs försörjning, t.ex. om individen har beviljats en socialförsäkringsförmån och till vilken omfattning förmånen utgår. Även uppgift om att en deltagare anvisats till en rehabiliteringsinsats av hälso- och sjukvården är exempel på uppgift om hälsa som skulle kunna förekomma. Sådana uppgifter behövs för att kunna följa upp insatserna på ett ändamålsenligt sätt. I förlängningen handlar det om att ge underlag för att utforma insatser av god kvalitet. Mot denna bakgrund föreslås att Försäkringskassan ska få behandla personuppgifter som avses i artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning (känsliga personuppgifter) när det är nödvändigt vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund.

Begreppet nödvändigt innebär inte ett krav på att behandlingsåtgärden ska vara oundgänglig. Det behöver alltså inte vara omöjligt för myndigheterna att utföra sina författningsreglerade uppgifter om inte känsliga personuppgifter behandlas. Behandlingen ska dock alltid vara motiverad utifrån de författningsreglerade uppgifterna. Behandlingen ska även behövas för att myndigheterna ska kunna bedriva sina verksamheter på ett korrekt, rättssäkert och effektivt sätt. I kravet på nödvändighet ligger även att känsliga personuppgifter inte får behandlas om syftet med behandlingen kan uppnås genom andra medel, t.ex. genom att anonymisera uppgifterna eller att i stället behandla andra typer av uppgifter. Det ligger i sakens natur att direkta eller indirekta uppgifter om hälsa är nödvändiga att behandla om rehabiliteringsinsatser ska kunna följas upp. I egenskap av ansvarig för personuppgiftsbehandlingen har Försäkringskassan dock att ta ställning till vilka personuppgifter som behövs vid uppföljningen.

Den föreslagna regleringen om behandling av känsliga personuppgifter bör av tydlighetsskäl hänvisa till uppgifter som anges i artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning. Det blir då tydligt vad som avses med känsliga personuppgifter. Hänvisningen bör vara dynamisk, dvs. avse EU:s dataskyddsförordning i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen. På så sätt säkerställs att eventuella ändringar i dataskyddsförordningen får omedelbart genomslag.

4.6 Sökbegränsningar

Promemorians förslag

Det ska vara förbjudet att utföra sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på känsliga personuppgifter. Sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på personuppgifter om hälsa ska dock få göras om sökningen är nödvändig för att utföra en uppgift i verksamhet som omfattas av lagen.

Skälen för förslaget

Sökning är en form av personuppgiftsbehandling enligt EU:s dataskyddsförordning (artikel 4.2). Sökningar som avslöjar och sammanställer känsliga personuppgifter innebär särskilda risker för enskildas personliga integritet. Möjligheter att söka på känsliga personuppgifter kan leda till kartläggning av personer på grundval av t.ex. etnicitet, politisk ståndpunkt eller religiös uppfattning.

Av integritetsskäl är det vanligt förekommande med säkerhetsåtgärder i form av sökbegränsningar som utgår från syftet med en sökning i dataskyddslagar. Sådan reglering finns exempelvis i Försäkringskassans och Arbetsförmedlingens registerförfattningar (114 kap. 12 § SFB och 14 § APL). Eftersom känsliga personuppgifter kommer att förekomma i verksamheten med uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund bör en motsvarande sökbegränsning som utgår från syftet med sökningen införas i den nya lagen.

Sökbegränsningen bör utformas så att det som utgångspunkt ska vara förbjudet att göra sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på känsliga personuppgifter. Om syftet med sökningen inte är att få fram ett urval grundat på känsliga personuppgifter är den tillåten, även om känsliga personuppgifter används vid sökningen (jfr prop. 2017/18:105 s. 91). Det är alltså syftet med resultatet av sökningen som är avgörande för om det föreligger ett sökförbud eller inte. Sökbegränsningen hindrar inte sökningar som görs för att t.ex. ta fram verksamhetsstatistik, för registervård eller för att söka efter ett namn (jfr prop. 2017/18:105 s. 91). Det är dock inte tillåtet att utföra sökningar som innebär att personer kartläggs på grundval av känsliga personuppgifter. Sökbegränsningen omfattar alla tekniska åtgärder som innebär att uppgifter används för att strukturera eller systematisera information i syfte att få fram ett urval av personer grundat på känsliga personuppgifter.

Eftersom uppgift om hälsa kommer behandlas både direkt och indirekt vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund så behöver det finnas möjlighet att utföra sökningar grundat på personuppgifter om hälsa, om sökningen är nödvändig för att utföra en uppgift i verksamhet som omfattas av den föreslagna lagen.

Sammanfattningsvis föreslås att det i lagen införs en sökbegränsning i syfte att få fram ett urval av personer grundat på känsliga personuppgifter. Sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på personuppgifter om hälsa föreslås dock få göras i de fall sökningen bedöms vara nödvändig för att utföra en uppgift i verksamhet som omfattas av lagen.

4.7 Åtkomst till personuppgifter

Promemorians förslag

Försäkringskassan ska begränsa åtkomsten till personuppgifter till vad var och en behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter enligt lagen.

Åtkomsten till personuppgifter ska kontrolleras och följas upp regelbundet.

Skälen för förslaget

Behörighetsbegränsning som skyddsåtgärd

Utgångspunkten är att personuppgifter inte ska spridas till fler än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med personuppgiftsbehandlingen (artikel 5.1 f i EU:s dataskyddsförordning). Om personuppgifter sprids ökar risken för att uppgifterna kan användas på ett sätt som medför integritetsintrång.

Att begränsa tillgången till personuppgifter är en viktig åtgärd för att säkerställa den registrerades grundläggande rättigheter och intressen. Det följer redan av EU:s dataskyddsförordning (jfr artikel 9.2 g). Av integritetsskäl bör det finnas en reglering i den nya lagen som tydliggör att tillgången till personuppgifter ska begränsas.

Den myndighet som är ansvarig för personuppgiftsbehandlingen har ansvar att vidta lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa att personuppgifter inte sprids utanför den krets

av personer som behöver ha tillgång till dessa för att kunna utföra sina arbetsuppgifter (jfr artikel 32 i EU:s dataskyddsförordning).

Begränsad åtkomst till personuppgifter

Frågan är på vilket sätt åtkomsten till personuppgifter bör begränsas. Utgångspunkten vid all personuppgiftsbehandling är att det ska finnas ett berättigat behov av åtkomst till personuppgifter. Den som arbetar vid Försäkringskassan ska alltså inte ges obegränsad tillgång till alla personuppgifter som behandlas i uppföljningssystemet. Åtkomsten ska gälla sådana uppgifter som det är tänkbart att personen behöver utifrån sina arbetsuppgifter. Uttrycket ”var och en” inkluderar såväl tillsvidareanställd personal som personer med en tidsbegränsad anställning och konsulter (jfr prop. 2025/26:88 s. 122). Avsikten är att alla som kommer i kontakt med personuppgifter vid arbetet med uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund ska omfattas av bestämmelsen och alltså endast få tillgång till de personuppgifter som behövs för att utföra arbetsuppgifterna.

Vilken åtkomst till uppgifter som ges till anställda hos Försäkringskassan eller annan bestäms av Försäkringskassan i egenskap av personuppgiftsansvarig. Med annan avses exempelvis en konsult hos Försäkringskassan eller en anställd hos någon av de andra samverkande parterna och som har ett personuppgifts-biträdesavtal (jfr avsnitt 4.3).

I fråga om möjligheten för andra myndigheter att ta del av uppgifter i systemet för uppföljning av rehabiliteringsinsatser, se avsnitt 4.8 om elektroniskt utlämnande av personuppgifter.

Åtkomsten till personuppgifter bör begränsas till vad var och en hos Försäkringskassan behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter vid verksamheten med uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund.

Kontroll och uppföljning av åtkomsten till personuppgifter

I syfte att begränsa intrånget i enskildas integritet och för att Försäkringskassan ska kunna upptäcka och åtgärda obehörig åtkomst bör åtkomsten till personuppgifter kontrolleras och följas

upp regelbundet. Ett sådant krav utgör en skyddsåtgärd i EU:s data-skyddsförordnings mening. Liknande regleringar finns i Försäkringskassans och Arbetsförmedlingens registerförfattningar (114 kap. 13 § SFB och 11 § APL).

Kontroller ska genomföras systematiskt och återkommande. De ska alltså inte bara genomföras när Försäkringskassan får anledning att misstänka att obehörig åtkomst har förekommit. En kontroll kan t.ex. ske genom uppföljning av loggar. Det bör dock vara upp till de samverkande parterna att närmare bestämma formerna för kontrollerna.

4.8 Elektroniskt utlämnande av personuppgifter

Promemorians förslag

Personuppgifter ska få lämnas ut elektroniskt om det inte är olämpligt.

Det ska upplysas om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela föreskrifter om begränsningar av möjligheten att lämna ut personuppgifter elektroniskt.

Bestämmelsen i förordningen om behandling av personuppgifter vid Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten om direktåtkomst till personuppgifter hos Försäkringskassan för Arbetsförmedlingen, kommuner och regioner inom ramen för rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund ska upphävas.

Promemorians bedömning

Det bör inte göras någon åtskillnad mellan direktåtkomst och andra former av elektroniskt utlämnande.

Skälen för förslaget och bedömningen

Personuppgifter ska få lämnas ut elektroniskt från uppföljningssystemet

Arbetet hos myndigheter har länge varit digitaliserat. Den tekniska utvecklingen innebär att manuell informationshantering mellan myndigheter inte längre är realistisk. För Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, regioner och kommuner finns därför ett stort och legitimt behov av att kunna behandla personuppgifter elektroniskt vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Sådan behandling kan t.ex. vara utlämnande av uppgifter i form av tillgång till personuppgifter genom det uppföljningssystem som tillhandahålls av Försäkringskassan eller på annat sätt elektroniskt utlämnande av uppgifter från uppföljningssystemet.

Arbetsförmedlingen, regioner och kommuner har behov av tillgång till uppföljningssystemet och personuppgifter för att kunna avregistrera en individ från en rehabiliteringsinsats. Det kan även hända att någon uppgift ändras under tiden mellan inskrivning och utskrivning. Elektroniskt utlämnande av personuppgifter från uppföljningssystemet till Arbetsförmedlingen, regioner och kommuner föreslås därför vara tillåtet om det inte är olämpligt.

För att upprätthålla ett adekvat skydd för den personliga integriteten vid utlämnande i elektronisk form är det viktigt att inte fler uppgifter än nödvändigt lämnas ut. Utlämnandet ska dessutom ske på ett sätt som säkerställer lämplig säkerhet för personuppgifterna. Det innebär skydd mot obehörig eller otillåten behandling genom lämpliga tekniska eller organisatoriska åtgärder. För att uppnå en ändamålsenlig avvägning mellan myndigheternas intresse av att på ett effektivt sätt lämna ut personuppgifter elektroniskt och riskerna med sådant utlämnande, innehåller kompletterande dataskyddsregleringar ofta en reglering som anger när sådant utlämnande får ske. Den formulering som har valts i modernare dataskyddsförfattningar är att elektroniskt utlämnande får ske om det inte är olämpligt (jfr t.ex. 11 § i den föreslagna lagen om socialdataregister [prop. 2025/26:165] och 15 § beskattningsdatalagen [2026:125]).

All automatiserad behandling av stora mängder personuppgifter kan medföra risker ur integritetssynpunkt. Ett omfattande

elektroniskt utlämnande av personuppgifter kan innebära att uppgifterna får en större spridning, vilket ytterligare ökar integritetsriskerna. Det är därför inte säkert att en avvägning mellan behovet och riskerna i alla tänkbara fall medger att uppgifter ska lämnas ut elektroniskt.

Varje enskild informationsöverföring ska inte kräva omfattande bedömningar. Myndigheterna bör dock överväga de aspekter som är väsentliga ur integritetssynpunkt. Det gäller t.ex. vid inrättande av nya system för överföring eller när nya skyldigheter att lämna ut information införs. Riskerna med att överföra uppgifter elektroniskt måste då vägas mot myndigheternas och uppgiftsmottagarnas behov av effektiva arbetssätt. Myndigheterna måste även beakta principen om uppgiftsminimering, som innebär att personuppgifter inte får vara för omfattande i förhållande till de ändamål för vilka de behandlas (artikel 5.1 a i EU:s dataskyddsförordning).

Vid lämplighetsbedömningen måste även typen personuppgifter beaktas, t.ex. om det rör känsliga personuppgifter (jfr artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning). Vid överföring av sådana uppgifter bör integritets- och informationssäkerhetsaspekter ges särskilt stor betydelse.

Regeringen har i tidigare lagstiftningsärenden varit av uppfattningen att det normalt sett aldrig bör anses olämpligt att lämna ut personuppgifter elektroniskt till andra myndigheter. I normalfallet bör det därför inte heller i fortsättningen anses olämpligt att lämna ut personuppgifter elektroniskt till andra myndigheter (prop. 2025/26:88 s. 155).

Den föreslagna regleringen ska inte tolkas som att den medför en rätt för vare sig mottagande myndigheter eller enskilda att få ut uppgifter elektroniskt. Regleringen innebär inte heller någon generell eller specifik skyldighet att lämna ut uppgifter på ett visst sätt.

Det kan uppkomma behov av att förtydliga möjligheter att lämna ut personuppgifter elektroniskt. Bestämmelser om detta bör kunna meddelas i förordning med stöd av regeringens restkompetens. Det föreslås därför att det ska finnas utrymme för regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela föreskrifter som begränsar myndigheternas möjligheter att själva avgöra när det är lämpligt eller olämpligt att lämna ut personuppgifter elektroniskt. Av tydlighetsskäl bör en upplysningsbestämmelse som avser detta

föras in i den nya dataskyddslagen i anslutning till den föreslagna regleringen om elektroniskt utlämnande.

Formerna för elektroniskt utlämnande

Elektroniskt utlämnande av uppgifter kan ske antingen genom direktåtkomst eller genom elektroniskt utlämnande på annat sätt än direktåtkomst. Direktåtkomst är ett sätt att ta del av uppgifter på elektronisk väg. Begreppet definieras inte i lag eller i någon annan författning. En myndighet som har direktåtkomst till en annan myndighets databas kan på egen hand söka efter uppgifter i samma databas. Den myndighet som mottar uppgifter kan även hämta in information till sitt eget system och bearbeta den där. Den mottagande myndigheten kan dock inte påverka innehållet i databasen med stöd av direktåtkomst.

Elektroniskt utlämnande av uppgifter på annat sätt än genom direktåtkomst kallas ibland för utlämnande på medium för automatiserad behandling. Det kan ske på olika sätt och exempelvis genom att uppgifter lämnas ut via e-post, USB-minne eller genom filöverföring från ett IT-system till ett annat. Utlämnandet kan även ske automatiskt, t.ex. genom en s.k. fråga-svarstjänst.

Det har i olika sammanhang uttryckts att den tekniska utvecklingen har medfört att det är svårt att särskilja direktåtkomst från annat elektroniskt utlämnande (jfr prop. 2000/01:33 s. 110 och 111 och SOU 2012:90 s. 199). Regeringen har uttalat att det inte är en stor skillnad mellan direktåtkomst och en elektronisk fråga-svarsfunktion i fråga om risken för integritetsintrång (prop. 2021/22:177 s. 79). Det är mer teknikneutralt att inte göra någon skillnad på direktåtkomst och andra former av elektroniskt utlämnande.

Direktåtkomst kan vara att föredra i vissa situationer. Det gäller t.ex. om den utlämnande myndigheten av integritetsskäl vill förhindra att uppgifter hämtas till och bearbetas hos den mottagande myndigheten. Den utlämnande myndigheten kan då bygga in säkerhetsfunktioner som innebär att den mottagande myndigheten enbart kan läsa uppgifterna, men inte kopiera eller i övrigt bearbeta dem. Direktåtkomst kan även vara att föredra om syftet med behandlingen hos den utlämnande myndigheten är informationsförsörjning. Ett annat exempel är situationer där två eller flera

myndigheter är gemensamt ansvariga för att utföra en viss uppgift, då kan direktåtkomst komma att framstå som det mest ändamålsenliga sättet för utlämnande (jfr prop. 2025/26:88 s. 157 och 206).

Direktåtkomst medför även nackdelar. Direktåtkomst till en databas medför typiskt sett att fler uppgifter än nödvändigt delas. Detta kan jämföras med när specifika uppgifter delas på begäran, t.ex. genom en s.k. fråga-svarstjänst. Informationsöverskottet leder till att informationen får en större spridning, vilket ökar risken för kränkningar av den personliga integriteten.

EU:s dataskyddsförordning reglerar inte formerna för utlämnande av personuppgifter. Det bör därför inte finnas några omotiverade begränsningar för elektronisk informationshantering i nationell rätt. Regeringen har tidigare gjort bedömningen att en väl analyserad och förberedd direktåtkomst inte behöver innebära större risker för den enskildes integritet än andra former av elektroniskt utlämnande. Det gäller om de inblandade myndigheterna har övervägt och löst frågor som rör sekretesskydd på varsitt håll, vidtagit behövliga säkerhetsåtgärder, begränsat eventuell överskottsinformation och övervägt frågan om eventuella begränsningar i den mottagande myndighetens möjlighet att använda sig av de uppgifter som blir åtkomliga (prop. 2025/26:88 s. 157).

IMY har uttalat att det kan finnas skäl att med anledning av både rättsutvecklingen och den tekniska utvecklingen utreda frågan om direktåtkomst fortsättningsvis bör särregleras i förhållande till andra former av utlämnande (IMY:s yttrande över eSam:s promemoria En modern registerförfattning [ES 2022:6], IMY-2022-1665, s. 9).

För att i möjligaste mån uppnå en modern och teknikneutral lagstiftning har regeringen tidigare bedömt att det är nödvändigt att inte göra någon åtskillnad mellan olika former av elektroniskt utlämnande (prop. 2025/26:88 s. 157).

Sammantaget görs bedömningen att direktåtkomst inte behöver regleras särskilt för att vara tillåtet vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. De samverkande parterna bör därför ges möjligheter att själva välja formerna för elektroniskt utlämnande.

Den befintliga bestämmelsen om direktåtkomst ska upphävas

I nuläget regleras frågan om direktåtkomst för Arbetsförmedlingen, kommuner och regioner inom ramen för rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund i 5 § förordningen (2024:14) om behandling av personuppgifter vid Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten. Enligt bestämmelsen får Arbetsförmedlingen och sådana kommuner och regioner som deltar i samverkan och finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet ha direktåtkomst till personuppgifter hos Försäkringskassan i den utsträckning den registrerade samtycker till det.

För att samordningsförbundens verksamhet ska fungera på bästa sätt är det viktigt att det finns ett fullgott underlag för uppföljning. Det framstår därför inte som en tillfredsställande lösning att låta möjligheterna till en heltäckande uppföljning begränsas av den registrerades samtycke. ISF har i en rapport också framfört att kravet på samtycke var en av orsakerna till att det tidigare uppföljningssystemet SUS hade brister (ISF Rapport 2023:2, *Samordnat stöd gör skillnad*, s. 127).

Det föreslås därför att 5 § förordningen om behandling av personuppgifter vid Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten upphävs och ersätts av den föreslagna bestämmelsen om att personuppgifter får lämnas ut elektroniskt om det inte är olämpligt. Det innebär att uppföljning kan ske utan inhämtande av samtycke. I sammanhanget bör också nämnas att genom den föreslagna bestämmelsen om åtkomst till personuppgifter (avsnitt 4.7) begränsas den krets som kommer att ha rätt att ta del av personuppgifter i uppföljningssystemet. Av samma bestämmelse framgår dessutom att det ankommer på Försäkringskassan som personuppgiftsansvarig att regelbundet kontrollera och följa upp denna åtkomst.

4.9 Längsta tid för behandling

Promemorians förslag

Personuppgifter ska inte få behandlas under längre tid än vad som behövs med hänsyn till ändamålet med behandlingen.

Det ska upplysas om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela föreskrifter om begränsningar av möjligheten att lämna ut personuppgifter elektroniskt.

Skälen för förslaget

En av de grundläggande principerna för behandling av personuppgifter enligt EU:s dataskyddsförordning är principen om lagringsminimering (artikel 5.1 e). Principen innebär att personuppgifter inte får förvaras i en form som möjliggör identifiering av den registrerade under en längre tid än vad som behövs för de ändamål för vilka personuppgifterna behandlas. Principen om lagringsminimering ställer krav på den personuppgiftsansvarige att kunna motivera fortsatt behandling av personuppgifter, t.ex. inför en tillsynsmyndighet.

Försäkringskassans och Arbetsförmedlingens registerförfattningar innehåller bestämmelser om gallring (114 kap. 15 § SFB och 16 § APL). Till skydd för personuppgifterna hos enskilda som deltar i rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund bör motsvarande också gälla enligt den nya lagen.

Den föreslagna regleringen förtydligar att det är ändamålet med behandlingen som avgör hur länge uppgifterna får behandlas. Den föreslagna regleringen möjliggör samtidigt behandling under den tid som den är nödvändig för ändamålet, t.ex. för att följa en historisk utveckling av en viss företeelse. Det är framför allt verksamhetsskäl och myndighetssamverkan som bör vara styrande för bedömningen av om uppgifterna fortfarande behövs. Berättigade och motiverade behov av en längre tids behandling kan på så sätt tillgodoses. Den föreslagna regleringen motsvarar vad som fördes fram som skäl i

propositionen Framtidens dataskydd - vid Skatteverket, Tullverket och Kronofogden (prop. 2025/26:88 s. 129–130).

Som framgår ovan har det inte kommit fram något behov av att föreslå en reglering som närmare anger den längsta tid som uppgifter får behandlas. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan dock med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen, förkortad RF (den s.k. rest kompetensen) meddela föreskrifter om mer preciserade tidsfrister för behandlingen i vissa fall. Det föreslås därför att en upplysningsbestämmelse om restkompetensen ska införas i den nya dataskyddslagen.

4.10 Enskildas rättigheter

Promemorians förslag

Rätten att göra invändningar mot personuppgiftsbehandling ska inte gälla vid sådan behandling som är tillåten enligt lagen eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Promemorians bedömning

I övrigt bör lagen inte innehålla några begränsningar av den registrerades rättigheter enligt EU:s dataskyddsförordning.

Skälen för förslaget och bedömningen

Begränsning av rätten att göra invändningar

Rätten att göra invändningar mot personuppgiftsbehandling regleras i artikel 21 i EU:s dataskyddsförordning. Rätten innebär att när en myndighet behandlar personuppgifter ska den registrerade ha rätt att när som helst, av skäl som hänför sig till hans eller hennes specifika situation, göra invändningar mot behandlingen. Den personuppgiftsansvarige får då inte längre behandla uppgifterna om inte denne kan påvisa tvingande berättigade skäl för behandlingen som

väger tyngre än den registrerades intressen, rättigheter och friheter eller om det sker för fastställande, utövande eller försvar av rättsliga anspråk.

Vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund behandlas personuppgifter primärt genom registrering i det uppföljningssystem som tillhandahålls av Försäkringskassan. För Försäkringskassans verksamhet i övrigt finns undantag från rätten att göra invändningar enligt EU:s dataskyddsförordning (114 kap. 6 § SFB).

En bestämmelse om begränsning av de registrerades rättigheter förutsätter att de villkor som anges i artikel 23 i EU:s dataskyddsförordning är uppfyllda. Ett av kraven är att bestämmelsen utgör en åtgärd i syfte att säkerställa något av de mål som anges i artikel 23.1 i EU:s dataskyddsförordning. Ett av dessa mål, enligt artikel 23.1e i samma förordning, gäller ”andra av unionens eller en medlemsstats viktiga mål av generellt allmänt intresse, särskilt ett av unionens eller en medlemsstats viktiga ekonomiska eller finansiella intressen, däribland penning-, budget- eller skattefrågor, folkhälsa och social trygghet”. Regeringen har tidigare ansett att bedrivande av verksamhet inom bl.a. socialförsäkring och pensioner, inklusive den administration dessa verksamheter kräver, är ett sådant allmänt intresse som avses i artikel 23.1 e i EU:s dataskyddsförordning (prop. 2017/18:171 s. 189). Även den verksamhet som bedrivs inom ramen för rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund måste anses utgöra ett sådant allmänt intresse.

En ytterligare förutsättning för att en begränsning ska få göras enligt artikel 23.1 i EU:s dataskyddsförordning är att den utgör en nödvändig och proportionell åtgärd i ett demokratiskt samhälle i syfte att säkerställa det aktuella intresset. Försäkringskassan har uppdraget att samlat redovisa målgrupper och insatser som finansieras av samordningsförbunden. En del i genomförandet av uppdraget är tillhandahållande av ett uppföljningssystem. Genom uppföljningssystemet behandlas personuppgifter helt eller delvis automatiserat. Uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund kan genomföras även om inte samtliga enskilda omfattas av uppföljningsunderlaget. För att underlaget ska vara ändamålsenligt krävs dock i princip att samtliga deltagare omfattas av uppföljningen. Härtill skulle en möjlighet för den registrerade att invända mot den normala hanteringen försvåra

arbetet för myndigheterna, en delvis manuell hantering skulle minska effektiviteten och därmed öka kostnaderna.

Mot bakgrund av det starka intresset av ett ändamålsenligt underlag för uppföljning bör ett undantag från rätten att invända mot behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund anses utgöra en nödvändig och proportionell åtgärd i ett demokratiskt samhälle i syfte att säkerställa ett viktigt mål av generellt allmänt intresse. Begränsningen kan inte heller anses strida mot andemeningen i de grundläggande rättigheterna och friheterna. Det föreslås därför att lagen ska ha en bestämmelse om begränsning av rätten att göra invändningar motsvarande den reglering som finns avseende Försäkringskassans personuppgiftsbehandling i övrigt (114 kap. 6 § SFB).

Hänvisningen till artikel 21.1 i EU:s dataskyddsförordning bör vara dynamisk, dvs. avse dataskyddsförordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen. På så sätt säkerställs att eventuella ändringar i dataskyddsförordningen får omedelbart genomslag.

Enskildas rättigheter i övrigt

EU:s dataskyddsförordning innehåller ett flertal bestämmelser om den registrerades rättigheter som syftar till att ge den registrerade ökad kontroll över sina personuppgifter. Det handlar bl.a. om information om, tillgång till, rättelse av, radering av och begränsning av behandling av egna personuppgifter samt att kunna göra invändningar mot behandlingen av uppgifterna (artiklarna 12–22).

Rättigheterna är inte i alla delar absoluta och det finns såväl direkt tillämpliga undantag som möjlighet att i nationell rätt göra ytterligare undantag i vissa fall. Rätten till radering gäller exempelvis inte i den utsträckning som behandlingen är nödvändig för att uppfylla en rättslig förpliktelse eller för att utföra en uppgift av allmänt intresse (artikel 17.3 b). Om en personuppgiftsansvarig behandlar uppgifter för vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål får det enligt artikel 89.2 i unionsrätten eller nationell rätt under vissa förutsättningar också föreskrivas undantag från rätten till tillgång (artikel 15), rätten till

rättelse (artikel 16), rätten till begränsning (artikel 18) och rätten att göra invändningar (artikel 21). Det här gäller dock med förbehåll för de villkor och skyddsåtgärder som avses i artikel 89.1.

Vissa rättigheter är vidare beroende av den rättsliga grund som ligger till grund för behandlingen. Det gäller särskilt rätten att göra invändningar där den registrerade endast har rätt att göra invändningar mot behandling av personuppgifter som grundar sig på artikel 6.1 e och f i EU:s dataskyddsförordning, dvs. när personuppgifter behandlas för att utföra en uppgift av allmänt intresse, som ett led i myndighetsutövning eller efter en intresseavvägning. Även här gäller särskilda regler när personuppgifterna behandlas för vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål.

Artikel 14 i EU:s dataskyddsförordning reglerar skyldigheten för den personuppgiftsansvarige att lämna information till den registrerade om personuppgifterna har erhållits från annan än den registrerade själv. I artikel 14.5 anges ett antal undantag från den personuppgiftsansvariges informationsskyldighet. Det gäller bl.a. om tillhandahållandet av informationen visar sig vara omöjligt eller skulle medföra en oproportionerlig ansträngning, särskilt för behandling för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål i enlighet med artikel 89.1 (artikel 14.5 b). Försäkringskassan håller allmän information om myndighetens behandling av personuppgifter tillgänglig på myndighetens webbplats. Härutöver har myndigheten möjlighet att tillse att deltagarna får information om personuppgiftsbehandling för uppföljningssyfte i samband med inskrivning i en rehabiliteringsinsats.

Det föreslås, som framgår ovan, att rätten att göra invändningar ska begränsas. I övrigt har det inte kommit fram skäl att föreslå ytterligare begränsning av de rättigheter som EU:s dataskyddsförordning anger och som blir tillämpliga vid behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser

5 Uppgiftsskyldighet och sekretess

5.1 Skyldighet att lämna uppgifter

Promemorians förslag

Arbetsförmedlingen samt den region och kommun som är medlem i ett samordningsförbund ska vara skyldiga att lämna de uppgifter som behövs för uppföljning av den finansiella samordningen till Försäkringskassan.

Samordningsförbund ska vara skyldiga att lämna de uppgifter som behövs för uppföljning av den finansiella samordningen till Försäkringskassan.

Försäkringskassan ska vara skyldig att lämna uppgifter som behövs för lokal uppföljning av den finansiella samordningen till samordningsförbund.

Skälen för förslaget

Uppgifter om individer som deltar i rehabiliteringsinsatser

Som framgår av förarbetena till finsam-lagen ska finansiell samordning följas upp på både lokal och nationella nivå (se vidare avsnitt 3). För att genomföra ändamålsenliga uppföljningar av den finansiella samordningen krävs uppgifter om de individer som deltar i rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund.

Försäkringskassan har föreslagit att det införs en ny bestämmelse som ger Arbetsförmedlingen, regionerna och kommunerna en skyldighet att lämna de uppgifter som behövs för uppföljningen av den finansiella samordningen till Försäkringskassan (se Försäkringskassans svar på regeringsuppdrag Rapport – *Uppdrag att analysera behovet av förändringar i lagen [2003:1210] om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser*, S2024/01218).

För att åstadkomma en ändamålsenlig uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund föreslås att Arbetsförmedlingen samt sådana regioner och kommuner som är medlemmar i ett samordningsförbund ska vara skyldiga att lämna de uppgifter, inklusive känsliga personuppgifter, som behövs för sådan uppföljning. För en person (angiven med namn och personnummer) som deltar i en rehabiliteringsinsats som finansieras av samordningsförbund kan det avse uppgift om utbildningsbakgrund, sysselsättning och typ av försörjning före och efter insatsen. Utöver den föreslagna uppgiftsskyldigheten för Arbetsförmedlingen samt sådana regioner och kommuner som är medlemmar i ett samordningsförbund så har Försäkringskassan att förse uppföljningssystemet med uppgifter om individer som deltar i rehabiliteringsinsatser. Det ankommer på de samverkande parterna att bestämma vilka uppgifter som ska lämnas för denna uppföljning. Det kan förekomma att de samverkande parterna av olika anledningar har behov av att ta del av personuppgifter från systemet för uppföljning, t.ex. för uppföljning av sina egna verksamheter. Detta behov bedöms kunna tillgodoses genom elektroniskt utlämnande med stöd av den föreslagna lagen om behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund (se vidare avsnitt 4.8).

Uppgifter om samordningsförbundens verksamhet

Eftersom samordningsförbunden inte beslutar om förmåner eller rättigheter för enskilda eller i övrigt vidtar åtgärder som innefattar myndighetsutövning och därmed inte hanterar några personuppgifter i syfte att följa upp rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund, kommer merparten av uppgifterna som behövs för uppföljning att lämnas av de samverkande parterna.

Samordningsförbunden behöver dock bidra med mer generella uppgifter, som t.ex. budgeterade och förbrukade medel samt uppgifter om insatserna som förbundet finansierar. För att Försäkringskassan ska få tillgång till dessa uppgifter bör det införas en uppgiftsskyldighet för samordningsförbunden. I praktiken bör det ankomma på Försäkringskassan att i samråd med samordningsförbunden bestämma vilka uppgifter som samordningsförbunden behöver lämna för uppföljningen.

Underlag till samordningsförbundens uppföljning

Samordningsförbunden ska svara för uppföljning och utvärdering av rehabiliteringsinsatserna (7 § finsam-lagen). Som framgår i avsnitt 3 syftar förslaget i denna promemoria till att skapa förutsättningar för uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Försäkringskassan, som föreslås tillhandahålla det nationella uppföljningssystemet, ska ge samordningsförbunden tillgång till underlag för respektive förbunds uppföljning. Försäkringskassans ansvar att förse samordningsförbunden med underlag för förbundens uppföljning av de rehabiliteringsinsatser som de finansierar föreslås regleras i Försäkringskassans instruktion.

Samordningsförbundens uppdrag sätter ramarna för vilken typ av uppföljning ett förbund kan och ska genomföra och vilket underlag som kan användas vid uppföljningen. Förbundets uppgifter är av övergripande natur och dess beslut avser inte enskilda personer (se avsnitt 3.1). Uppföljningssystemet behöver därför utformas så att samordningsförbunden kan få underlag för uppföljning utan att personuppgifter hanteras. Det ankommer på Försäkringskassan att i samråd med samordningsförbunden bestämma formerna för samordningsförbundens tillgång till underlag för uppföljning.

5.2 Det bör införas en ny bestämmelse om sekretess

Promemorians förslag

Sekretess ska gälla hos Försäkringskassan i verksamhet som rör uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till honom eller henne lider men om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling ska sekretess gälla i högst sjuttio år.

Skälen för förslaget

De samverkande parterna i ett samordningsförbund har generellt att tillämpa separata sekretessbestämmelser med olika lydelse. Sekretesskyddet för uppgift om hälsa skiljer sig åt mellan de samverkande parterna, då det är starkare inom hälso- och sjukvård och socialtjänst än inom socialförsäkringen och den arbetsmarknadspolitiska verksamheten (25 kap. 1 § OSL, 26 kap. 1 § OSL samt 28 kap. 1 och 11 §§ OSL). För uppgift om en enskilds personliga förhållanden i verksamhet som rör uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund saknas en specifik sekretessbestämmelse. Dessa uppgifter omfattas i stället av det generella sekretesskyddet i 21 kap. 1 § OSL, som ger ett visst skydd för uppgifter om t.ex. hälsa.

Rätten att ta del av allmänna handlingar får begränsas endast om det krävs med hänsyn till vissa intressen (2 kap. 2 § tryckfrihetsförordningen, TF). När det övervägs att införa en ny sekretessbestämmelse i OSL ska det alltid göras en avvägning mellan sekretessintresset och insynsintresset (prop. 1979/80:2 Del A s. 75–76). Det kan här konstateras att de uppgifter som kommer att samlas in och behandlas inom ramen för uppföljningen i stor utsträckning utgörs av känsliga personuppgifter (se avsnitt 4.5). Flera av uppgifterna kommer dessutom finnas hos Försäkringskassan som en följd av de samverkande parternas uppgiftsskyldighet. Enskilda som medverkar i rehabiliteringsinsatser kommer alltså inte att kunna

förhindra att uppgifterna lämnas in till och förvaras hos Försäkringskassan. Vid en avvägning mellan intresset av ett relativt starkt sekretesskydd i verksamheten får det anses väga tyngre än insynsintresset. Såvitt nu är relevant har de generella sekretessbestämmelserna i 21 kap. OSL ett kvalificerat rakt skaderekvisit, vilket innebär en presumtion för offentlighet. Detta kan inte anses utgöra ett tillräckligt sekretesskydd för sådana uppgifter som det är fråga om vid uppföljningen av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund.

Nuvarande sekretessreglering bedöms därför inte vara ändamålsenlig för uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Mot denna bakgrund föreslås att det införs en bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen som anger att sekretess gäller hos Försäkringskassan för uppgift om en enskilds personliga förhållanden i verksamhet som rör uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund.

Försäkringskassan är den myndighet som behandlar personuppgifter i syfte att genomföra uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Inom Försäkringskassans verksamhet i övrigt tillämpas, såvitt nu är aktuellt, socialförsäkringssekretess enligt 28 kap. 1 § OSL. I syfte att Försäkringskassan inte ska ha olika sekretesskydd för samma uppgift bör motsvarande sekretesskydd gälla inom uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Att sekretesskyddet är starkare inom hälso- och sjukvård samt socialtjänsten skulle innebära att en och samma uppgift får ett lägre sekretesskydd hos Försäkringskassan när uppgiften behandlas för uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Situationen är inte ny utan motsvarande gäller för andra uppgifter som Försäkringskassan får del av från hälso- och sjukvård samt socialtjänst. Vidare har regeringen tidigare gjort bedömningen att sekretesskyddet för uppgifter hos en myndighet kan vara starkare än det sekretesskydd som kommer att gälla för uppgifterna efter överlämnande till en annan myndighet. Situationen är en effekt av att behovet av sekretess och sekretessens styrka i varje sammanhang ska vägas mot intresset av insyn i myndigheternas verksamhet (jfr prop. 2024/25:36 s. 58 f.).

Sammanfattningsvis föreslås det att sekretess ska gälla om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till honom eller henne

lider men om uppgiften röjs. Bestämmelsen innebär att en uppgift om en enskilds personliga förhållanden som lämnas från Arbetsförmedlingen, region eller kommun till Försäkringskassan inom ramen för uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund kommer omfattas av sekretess om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till honom eller henne lider men om uppgiften röjs.

För allmän handling föreslås sekretessen gälla i högst sjuttio år. Tiden motsvarar sekretesskydd inom Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, region och kommun (28 kap. 1 och 11 §§, 25 kap. 1 § och 26 kap. 1 § OSL). Den nya sekretessbestämmelsen bör införas i anslutning till övriga sekretessbestämmelser som gäller för Försäkringskassans verksamhet. Det föreslås därför att sekretessbestämmelsen införs som en ny paragraf; 28 kap. 4 c § OSL. Därtill föreslås en ny rubrik till paragrafen.

Sekretess innebär såväl handlingssekretess som tystnadsplikt. Rätten att meddela och offentliggöra uppgifter enligt 1 kap. 1 och 7 §§ TF och 1 kap. 1 och 10 §§ yttrandefrihetsgrundlagen har som huvudregel företräde framför tystnadsplikten. Det finns i aktuellt fall inte skäl att frånga den huvudregeln och rätten att meddela och offentliggöra uppgifter bör inte inskränkas.

6 Samlad integritets- och proportionalitetsanalys

Promemorians bedömning

Den personuppgiftsbehandling som möjliggörs genom förslagen utgör en proportionerlig inskränkning av det skydd för den personliga integriteten som finns i regeringsformen, den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Förslagen är förenliga med kravet på proportionalitet i EU:s dataskyddsförordning.

Skälen för bedömningen

Utgångspunkter för bedömningen av förslagens påverkan på den personliga integriteten och proportionalitet

Förslaget om en lag om behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund och bestämmelserna om uppgiftsskyldighet innebär att Försäkringskassan får rätt att samla in och behandla personuppgifter vid sådan uppföljning. Förslaget innebär en ökad personuppgiftsbehandling, både sett till antal personuppgifter och antalet registrerade. Även Arbetsförmedlingen, kommun och region kan komma att behöva behandla personuppgifter i en större omfattning med anledning av den föreslagna uppgiftsskyldigheten.

Behandlingen som kommer att utföras med stöd av den föreslagna lagen inkluderar bl.a. uppgifter som utgör känsliga personuppgifter enligt EU:s dataskyddsförordning, och andra personuppgifter av mer eller mindre integritetskänslig karaktär.

Registren är personnummerbaserade, rikstäckande och omfattar personer som tar del av rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund. Det innebär att behandlingen inbegriper särskilt skyddsvärda personuppgifter vilket kan medföra ett betydande intrång i den enskildes personliga integritet. Därför är det nödvändigt att noga bedöma hur den föreslagna lagen, både enskilt och sammantaget, förhåller sig till de regelverk som syftar till att värna om den personliga integriteten. I det följande redovisas samlade överväganden i fråga om lagens risker för den personliga integriteten, integritetsstärkande åtgärder, behovet av den föreslagna regleringen och proportionalitet liksom förslagens förenlighet med EU:s dataskyddsförordning.

Vissa faktorer har i tidigare lagstiftningssammanhang ansetts särskilt viktiga att ta hänsyn till när det gäller att bedöma integritetskänsligheten vid behandling av personuppgifter. Det gäller arten av personuppgifter som samlas in och registreras, varför detta görs, hur och av vem uppgifterna används samt mängden uppgifter som samlas på ett och samma ställe eller som på något annat sätt är tillgängliga för bearbetningar och sammanställningar. Även rådande samhällsvärderingar påverkar vad som kan uppfattas som ett integritetsintrång och kan därmed ha viss påverkan på vilken reglering och begränsning av behandlingen av personuppgifter som är nödvändig för att skydda den personliga integriteten (se t.ex. prop. 2005/06:173 s. 15 och prop. 2022/23:34 s. 162).

Innebörden av uttrycket betydande intrång i den personliga integriteten

I regeringsformen, finns grundläggande bestämmelser till skydd för den personliga integriteten. Var och en är gentemot det allmänna skyddad mot betydande intrång i den personliga integriteten, om det sker utan samtycke och innebär övervakning eller kartläggning av den enskildes personliga förhållanden (2 kap. 6 § andra stycket RF). Begreppet enskildas personliga förhållanden har samma innebörd som i sekretesslagstiftningen och avser alltså bl.a. namn och andra

identifikationsuppgifter, adress, familjeförhållanden, hälsa, fotografisk bild, uppgift om anställning och en persons ekonomi (prop. 2009/10:80 s. 177). Vid bedömningen av om en åtgärd innebär kartläggning ska åtgärdens effekter snarare än det huvudsakliga syftet med åtgärden beaktas (prop. 2009/10:80 s. 180 och 182). Vad som utgör ett betydande intrång avgörs utifrån bl.a. uppgifternas karaktär och omfattning samt ändamålet med behandlingen (prop. 2009/10:80 s. 183 och 184).

Det får göras begränsningar i skyddet för den personliga integriteten

Regler till skydd mot intrång i den personliga integriteten finns i bl.a. regeringsformen, olika internationella rättsakter, EU:s dataskyddsförordning och sekretesslagstiftningen. Den enskildes personuppgifter ska skyddas. I de fall en myndighet vill behandla personuppgifter måste den beakta dessa rättigheter.

Försäkringskassans personuppgiftsbehandling vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund bedöms, med hänsyn till uppgifternas karaktär och mängden uppgifter i fråga, i vissa fall komma att innebära ett sådant betydande intrång i den personliga integriteten som avses i 2 kap. 6 § andra stycket RF. Motsvarande bedömning görs avseende den personuppgiftsbehandling som följer av förslaget om en ny och utökad uppgiftsskyldighet. Rätten till skydd för den personliga integriteten enligt regeringsformen är inte absolut utan kan inskränkas genom lag. Begränsningar får endast göras för att tillgodose ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle och får aldrig gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som har föranlett begränsningen, och inte heller sträcka sig så långt att den utgör ett hot mot den fria åsiktsbildningen såsom en av folkstyrelsens grundvalar (2 kap. 21 § RF).

Enligt artikel 8.2 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, här benämnd Europakonventionen, får rätten till skydd för privatlivet inte inskränkas annat än med stöd av lag och om det i ett demokratiskt samhälle är nödvändigt med hänsyn till den nationella säkerheten, den allmänna säkerheten, landets ekonomiska välbefinnande

eller till förebyggande av oordning eller brott eller skydd för hälsa eller moral eller för andra personers fri- och rättigheter.

I artiklarna 3, 7 och 8 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (2010/C 83/02), här benämnd EU:s rättighetsstadga, slås det fast att var och en har rätt till fysisk och mental integritet, respekt för sitt privat- och familjeliv, sin bostad och sina kommunikationer samt skydd av de personuppgifter som rör honom eller henne. Även i EU:s rättighetsstadga är utgångspunkten att en inskränkning endast får göras i lag och måste vara förenlig med det väsentliga innehållet i de rättigheter och friheter som erkänns i stadgan. Begränsningar får med beaktande av proportionalitetsprincipen endast göras om de är nödvändiga och faktiskt svarar mot mål av allmänt samhällsintresse som erkänns av unionen eller behovet av skydd för andra människors rättigheter och friheter (artikel 52.1).

EU:s dataskyddsförordning förutsätter också att proportionalitetsbedömningar görs vid behandling av personuppgifter. Den rättsliga grunden som avser rättslig förpliktelse (artikel 6.1 c) och uppgift av allmänt intresse (artikel 6.1 e) ska vara proportionerlig mot det legitima mål som eftersträvas (artikel 6.3 andra stycket). Behandling av känsliga personuppgifter enligt artikel 9.2 g och j är endast tillåten om behandlingen står i proportion till det eftersträvalda syftet. Rätten till skydd för den personliga integriteten måste vidare enligt skälen i EU:s dataskyddsförordning förstås utifrån sin uppgift i samhället och vägas mot andra grundläggande rättigheter utifrån proportionalitetsprincipen (skäl 4).

Ovanstående villkor innebär bl.a. att det vid en begränsning i skyddet för den personliga integriteten ska göras en proportionalitetsbedömning där integritetsriskerna med personuppgiftsbehandlingen vägs mot fördelarna med behandlingen. I detta ingår att bedöma om behandlingen av personuppgifterna är nödvändig utifrån det avsedda ändamålet med behandlingen och om det finns alternativ som är mindre integritetskänsliga.

För att det ska vara motiverat att införa utökade möjligheter att samla in och behandla personuppgifter i ett uppföljningssystem är alltså en förutsättning att det finns ett konkret och påtagligt behov av behandlingen och att ändamålet inte kan uppnås genom mindre ingripande åtgärder. Den nytta som den utökade personuppgiftsbehandlingen innebär måste stå i proportion till integritetsintrånget

för de personer som berörs av den ökade spridning av personuppgifter som en utökad behandling medför.

Integritetsrisker

Genom den föreslagna personuppgiftsbehandlingen får Försäkringskassan rätt att samla in och behandla personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund. Det innebär i sig en integritetsrisk, eftersom en utökad behandling av personuppgifter generellt sett är förenad med större integritetsrisker än vad en mer begränsad behandling är. Enligt förslaget kommer personuppgifterna att samlas in på ett sådant sätt att informationen kan sammanställas och systematiseras, vilket innebär en möjlig kartläggning av individer. Uppgiftssamlingen i sig innebär därför en särskild integritetsrisk. Vid en obehörig befattning med uppgifterna är riskerna dessutom särskilt stora mot bakgrund av att stora mängder uppgifter är samlade hos en och samma aktör (jfr prop. 2025/26:165 s. 101–102).

Vid en förlorad kontroll över uppgifterna, exempelvis vid en personuppgiftsincident eller otillbörlig åtkomst, skulle uppgifterna kunna komma i utomståendes händer och användas för negativ särbehandling, övervakning, kartläggning av enskildas personliga förhållanden eller för att utsätta de registrerade för fara eller kränkningar. Oavsett om en otillbörlig spridning av personuppgifterna medför att den enskilde kommer till skada eller blir behandlad på ett negativt sätt, kan den enskilde komma att uppleva ett lidande av att integritetskänslig information blivit känd för andra i omgivningen utanför den enskildes privata krets eller behöriga befattningshavare på Försäkringskassan.

Arbetsförmedlingen, kommuner och regioner som åläggs en uppgiftsskyldighet kan för detta ändamål komma att behöva behandla fler personuppgifter eller i vart fall att behandla befintliga personuppgifter för ytterligare ett ändamål (jfr avsnitt 4.4.3). Även hos Arbetsförmedlingen, kommuner och regioner finns det på samma sätt som hos Försäkringskassan en risk för intrång, obehörig hantering av uppgifterna samt risk att uppgifter lämnas på ett sätt som leder till fara för att uppgifterna kan komma i orätta händer.

Utöver de risker som finns med själva spridningen av personuppgifterna innebär även personuppgifternas särskilt integritetskänsliga karaktär utökade integritetsrisker. Detta gäller i synnerhet den föreslagna tillåtna behandlingen av känsliga personuppgifter. Uppgifter i ett uppföljningssystem över rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund kommer till stor del att omfatta personer som i mer än ett avseende har behov av samhällets stöd och som därmed, ur detta perspektiv, skiljer ut dem från den övriga befolkningen. Otillbörlig användning och spridning av sådana uppgifter utanför den enskildes förtroendekrets kan därför uppfattas som särskilt känslig. Vid förlorad kontroll över uppgifterna skulle exempelvis hälsouppgifter kunna vidareförmedlas till någon som använder dem för att selektera bort personer med vissa hälsotillstånd i anställningsprocesser, höja försäkringspremier eller liknande som förutom integritetsintrånget i sig även kan leda till materiella nackdelar för den enskilde.

Även behandling av sådana personuppgifter som inte är känsliga på det sätt som avses i EU:s dataskyddsförordning kan vara förenad med integritetsrisker. Behandling av exempelvis personnummer och andra personuppgifter som direkt kan hänföras till den registrerade kan utgöra en integritetsrisk eftersom det möjliggör samkörning av uppgifter som finns i olika källor och behandling för andra ändamål än de ursprungligen avsedda. En samling av flera personuppgifter som är av mindre känslig karaktär kan tillsammans skapa en integritetskänslig sammanställning om en person som kan ligga till grund för utökad kartläggning. Av denna anledning betraktas samkörning ofta som en särskilt integritetskänslig form av personuppgiftsbehandling. Eftersom den föreslagna lagen möjliggör en omfattande behandling av personuppgifter som även kommer att inbegripa samkörning finns alltså risken för sådana integritetskänsliga sammanställningar.

I ett uppföljningssystem över rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund kommer det även att finnas personuppgifter om flera grupper med behov av särskilt skydd. Exempelvis kan personer med vissa kognitiva funktionsnedsättningar vara mindre medvetna om berörda risker, följder och skyddsåtgärder samt om sina rättigheter när det gäller behandling av personuppgifter. Deras personuppgifter förtjänar därför ett särskilt skydd (jfr skäl 38 i EU:s dataskyddsförordning). Det finns också särskilt stora integritets-

risker vid personuppgiftsbehandling som rör personer med skyddade personuppgifter och personer som i övrigt är utsatta för våld eller förtryck.

När den enskilde deltar i en rehabiliteringsinsats finansierad av ett samordningsförbund, kan det vara svårt honom eller henne att förutse eller förstå att personuppgifterna i framtiden kan komma att behandlas av Försäkringskassan i statistik- och analyssammanhang. Behandling av personuppgifter för andra ändamål än ursprungsändamålet innebär därmed i sig en integritetsrisk, eftersom det innebär att det är svårt för den registrerade att ha full kontroll över sina personuppgifter. Detta gäller särskilt som den enskilde inte kan motsätta sig behandlingen.

Utöver detta finns det en risk för att en individ upplever ett obligatoriskt insamlande av uppgifter från socialtjänstens, Försäkringskassans, Arbetsförmedlingens och sjukvårdens verksamheter till ett uppföljningssystem för samordnade rehabiliteringsinsatser som en kränkning av integriteten, något som i sin tur skulle kunna innebära att enskilda avhåller sig från att delta i insatser. Vetskapen om att finnas i ett register kan skapa olust hos en enskild, oaktat om denne befarar att registrets uppgifter kommer ut eller att andra negativa konsekvenser kan uppstå.

Föreslagna skyddsåtgärder begränsar riskerna

För att motverka de integritetsrisker som identifierats ovan föreslås ett samlat regelverk med både generella bestämmelser i integritetshöjande syfte och bestämmelser om särskilda skydds- och säkerhetsåtgärder. Eftersom det hittills har saknats ett samlat regelverk för behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund kan redan förslaget om en ny lag anses innebära en integritetshöjande åtgärd. En särskild reglering bidrar till att Försäkringskassan får ett tydligt rättsligt stöd och rättsliga ramar för sin personuppgiftsbehandling samtidigt som regleringen ökar transparensen gentemot de registrerade och allmänheten.

I avsnitt 4.4 föreslås bestämmelser om ändamål för behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund. De föreslagna ändamålen

utgör en grundläggande begränsning av all behandling vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund. Genom att det i lag fastställs för vilka ändamål Försäkringskassan får behandla personuppgifter bestäms en yttersta ram för behandlingen, som endast kan ändras genom lag. Visserligen är de tillåtna ändamålen förhållandevis brett formulerade, vilket ställer högre krav på såväl regleringen i övrigt som på Försäkringskassan själv att uppfylla de krav som finns i EU:s dataskyddsförordning. Bedömningen görs att det inte är möjligt att fastställa mer konkreta ändamål, givet myndighetens breda uppdrag att svara för nationell uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. En mer detaljerad ändamålsbestämmelse skulle snarare riskera att bli svåröverskådlig och skapa hinder för myndigheten att utföra sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt. Det bör noteras att ändamålsbestämmelserna ska läsas tillsammans med lagen i dess helhet och särskilt bestämmelsen om lagens syfte. Genom att de breda ändamålsformuleringarna sätts i en kontext tydliggörs ramarna för behandlingen ytterligare. Regleringen i lag medför att ändringar på lägre författningsnivå, såsom en ändring av myndighetens instruktion, inte kan utöka myndighetens utrymme att behandla personuppgifter i ett uppföljningssystem, som skulle kunna få direkta effekter mot en enskild. Denna reglering bedöms minska integritetsriskerna och därmed utgöra en skyddsåtgärd.

I avsnitt 4.5 föreslås att känsliga personuppgifter som utgångspunkt ska få behandlas om det är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med behandlingen. Vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund förekommer uppgift om hälsa. I avsnitt 4.6 föreslås att sökningar ska få utföras i syfte att få fram ett urval av personer grundat på den känsliga personuppgiften hälsa endast om sökningen är nödvändig för att utföra en uppgift i verksamhet som omfattas av lagen.

I avsnitt 4.7 föreslås att åtkomst till personuppgifter i uppföljningssystemet ska begränsas till vad var och en behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter. Vidare föreslås att åtkomsten till personuppgifter ska kontrolleras och följas upp regelbundet. Förslaget om begränsad åtkomst till personuppgifterna säkerställer ett aktivt arbete med s.k. behörighetsstyrning. Det bör endast vara ett begränsat antal medarbetare som har behov av att ta del av de personuppgifter som finns i ett uppföljningssystem. Det bör i många

fall även vara tillräckligt för dem som arbetar med att exempelvis ta fram statistiskt underlag för analys att ta del av uppgifter som inte är direkt hänförliga till den registrerade. Kravet på att regelbundet kontrollera och följa upp åtkomsten till personuppgifter bidrar till att missbruk av behörigheter, intrång och andra säkerhetsrisker kan förebyggas och upptäckas i ett tidigt skede, vilket minskar risken för att personuppgifter används på ett sätt som de inte var avsedda för vid insamlingen. Risken minskar också för att personuppgiftsincidenter i övrigt inträffar. Det kan även framhållas att Försäkringskassan har en lång erfarenhet av registerhållning och redan i dag har tydliga rutiner där all åtkomst av personuppgifter sker inom det skal-skydd som avgränsas fysiskt, tekniskt och med behörighetsstyrning. Bestämmelsen utgör därmed en skyddsåtgärd.

Även de föreslagna bestämmelserna i avsnitt 4.8 om elektroniskt utlämnande bör betraktas som en skydds- och integritetshöjande åtgärd eftersom en sådan bestämmelse tydliggör och säkerställer att det alltid görs en lämplighetsavvägning innan personuppgifter lämnas ut elektroniskt. Vikten av en sådan avvägning blir särskilt relevant i förhållande till de mer integritetskänsliga formerna av elektroniskt utlämnande. I sammanhanget bör nämnas att avsikten med den aktuella personuppgiftsbehandlingen är att följa upp resultaten av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund genom sammanställning av avidentifierade personuppgifter.

För att motverka risken för att enskilda på grund av obehag av att finnas med i ett register inte vill medverka i insatser finansierade av samordningsförbund är det viktigt med tydlig information om såväl ändamålet och syftet med att uppgifterna behandlas som att de behandlade personuppgifterna omfattas av sekretess, säkerheten i behandlingen är stark och tillgången kontrollerad. Vidare bör Försäkringskassan informera om registren genom att hålla allmän information om registren tillgänglig på myndighetens webbplats. Ett tillhandahållande av information säkerställer transparens och öppenhet och bör bidra till att trygga skyddet för den enskilde och säkerställa dennes rättigheter och intressen.

Registrerades rättigheter respekteras

Utöver de skyddsåtgärder och övriga bestämmelser i integritetshöjande syfte som föreslås i den nya lagen, ger de krav som följer av den allmänna dataskyddsregleringen ett gott skydd för personuppgifterna vid behandling av personuppgifter under uppföljning av rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund. Ett exempel på en central skyddsbestämmelse är kravet i artikel 24 i EU:s dataskyddsförordning på att vidta lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa och kunna visa att behandlingen sker i enlighet med EU:s dataskyddsförordning. Kravet på inbyggt dataskydd och dataskydd som standard samt krav på att vidta lämpliga tekniska och organisatoriska skyddsåtgärder för att säkerställa en lämplig säkerhetsnivå följer också av artiklarna 25 och 32 i EU:s dataskyddsförordning. Försäkringskassan har alltså ett ansvar för att säkerställa skyddet för de uppgifter som myndigheten kommer att behandla.

Den föreslagna sekretessregleringen utgör också en betydelsefull skyddsåtgärd i syfte att minska spridningsrisken för personuppgifterna. Som anges i avsnitt 5.2 föreslås sekretess gälla hos Försäkringskassan för uppgift om en enskilds personliga förhållanden i verksamhet som rör uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till honom eller henne lider men om uppgiften röjs. Sekretessen gäller samtliga personuppgifter, oavsett från vilken av de samverkande parterna verksamhet uppgiften härrör.

Personuppgiftsbehandlingen bedöms vara nödvändig

Som framgår i avsnitt 3.2 är det ett angeläget samhällsintresse att förbättra Försäkringskassans möjligheter att framställa nationell statistik och underlag som kan ligga till grund för uppföljning av rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund, eftersom uppföljning är nödvändig för att det ska gå att uttala sig om resultaten av samordnade rehabiliteringsinsatser. Redan av förarbetena till finsam-lagen framgår att det är angeläget att utveckla sektorsövergripande metoder för att åstadkomma en ändamålsenlig

uppföljning och resultatredovisning på lokal och nationell nivå av insatser som bedrivs i samverkan (prop. 2002/03:132 s. 101).

I avsnitt 4.4 redovisas närmare bedömningar och förslag avseende vilka personuppgifter som ska få behandlas i uppföljningssystemet samt skälen för att uppgiften i fråga bör kunna finnas i systemet. Som exemplifierats ovan kan sådana uppgifter genom framställning av nationell statistik och analysunderlag ge värdefull kunskap om resultaten av samordnade rehabiliteringsinsatser. Att personbundna uppgifter om orsak till en insats får behandlas av Försäkringskassan för att följa upp resultaten av samordnade rehabiliteringsinsatser har ett uppenbart värde.

Behandlingen av personuppgifter bedöms vara proportionerlig

Den nya lagen möjliggör för Försäkringskassan att utan den enskilda personens samtycke samla in, behandla och även lämna ut uppgifter om enskildas personliga förhållanden. Särskilt mot bakgrund av den relativt stora omfattningen av personuppgifter som får behandlas vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund innebär förslagen ett intrång i den personliga integriteten, ett intrång som måste vägas mot behovet av att behandla uppgifterna i det avsedda syftet.

Den föreslagna regleringen syftar till att balansera Försäkringskassans behov av att utföra sitt samhällsviktiga uppdrag på ett ändamålsenligt sätt och samtidigt säkerställa ett starkt skydd för enskildas personliga integritet. Detta skydd bedöms vara tillräckligt starkt med hänsyn till föreslagna begränsningar och skyddsåtgärder. Även om den föreslagna regleringen syftar till att uppnå en rimlig balans mellan behov av behandling av personuppgifter i syfte att genomföra uppföljning av rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund och de effekter på den personliga integriteten som förslagen kan komma att få, kommer vissa risker för integritetsintrång att kvarstå. Förslagen om uppgiftsskyldighet bedöms också uppnå en rimlig balans mellan behovet av ett utökat underlag för uppföljning och det intrång i den personliga integriteten som detta kan medföra.

Överföringen av personuppgifter ska ske på ett säkert sätt. Den personuppgiftsansvariga myndigheten eller utföraren ansvarar för

att genomföra lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa en säkerhetsnivå som är lämplig i förhållande till risken samt för att säkerställa och kunna visa att behandlingen utförs i enlighet med EU:s dataskyddsförordning (artiklarna 24, 25 och 32). Personuppgiftsbehandlingen i uppföljningssystemet hos Försäkringskassan omgärdas dessutom av flera olika skyddsåtgärder.

Som tidigare beskrivits motiveras behandlingen av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund av tydliga behov och förväntad nytta för såväl samhället i stort som för berörda enskilda utifrån ett behov som under en längre tid har lyfts av berörda aktörer. Personuppgiftsbehandlingen syftar alltså till att tillgodose ändamål som bedöms vara godtagbara i ett demokratiskt samhälle, och därför kan rättfärdiga en inskränkning av skyddet för den personliga integriteten i bl.a. regeringsformen. Det bedöms inte vara möjligt att uppnå förslagets syfte med mindre integritetskänsliga alternativ. Därför bedöms det nödvändigt att ge Försäkringskassan en uttrycklig möjlighet att samla in och behandla personuppgifter för att det ska vara möjligt att kunna följa upp den finansiella samordningen på ett ändamålsenligt sätt. Nyttan med personuppgiftsbehandlingen bedöms stå i rimlig proportion till det intrång som uppstår i de enskildas integritet. Den föreslagna behandlingen av personuppgifter bedöms därför inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de syften som ligger till grund för förslagen.

Behandlingen av uppgifterna hos Försäkringskassan kommer vidare att omfattas av såväl generella bestämmelser i integritetshöjande syfte som bestämmelser om särskilda skydds- och säkerhetsåtgärder. Uppgifterna föreslås omfattas av sekretesskydd. Genom de föreslagna skyddsbestämmelserna, det dataskyddsrättsliga regelverket i övrigt samt föreslagen bestämmelse om sekretess säkerställs ett integritetsskydd som bedöms vara hållbart och tillfredsställande.

Den sammantagna bedömningen är att det föreslagna regelverket innebär en godtagbar avvägning mellan intresset av att uppgifterna samlas in och behandlas av Försäkringskassan och intresset av att skydda den enskildes personliga integritet. Det starka allmänintresset av att stärka den nationella statistiken och säkerställa ett kunskapsunderlag med hög kvalitet för uppföljning av

rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund, står i rimlig proportion till det intrång i den personliga integriteten som en utökad obligatorisk insamling av uppgifter i ett uppföljningssystem innebär. Intrånget bedöms följaktligen vara motiverat och proportionerligt i förhållande till Försäkringskassans behov av att behandla personuppgifter för de föreslagna ändamålen och inom de övriga ramar som anges i den nya lagen.

Den personuppgiftsbehandling som möjliggörs av förslagen bedöms utgöra en proportionerlig inskränkning av det skydd för den personliga integriteten som finns i regeringsformen, Europakonventionen samt EU:s rättighetsstadga. Förslagen bedöms vara förenliga med kraven på proportionalitet enligt EU:s dataskyddsförordning. Det bedöms därmed inte krävas någon ytterligare reglering i dataskyddsrättsligt hänseende.

7 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Promemorians förslag

Författningsförslagen ska träda i kraft den 1 juli 2027.

Promemorians bedömning

Det behövs inga övergångsbestämmelser.

Skälen för förslaget och bedömningen

Ikraftträdande

Behandlingen av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser finansierade av samordningsförbund motiveras av tydliga behov och förväntad nytta för såväl samhället i stort som berörda enskilda. Detta behov har lyfts av berörda aktörer under en längre tid. Det talar för att förslagen bör träda i kraft så snart som möjligt.

Personuppgiftsbehandlingen kommer ske i Försäkringskassans befintliga system för uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Systemet behöver dock vidareutvecklas för det utökade användningsområdet. Vid utveckling av systemet kommer Försäkringskassan behöva samverka med övriga samverkande parter – Arbetsförmedlingen, kommuner och regioner – samt samordningsförbund. För att skapa tidsmässiga förutsättningar för nödvändigt utvecklingsarbete föreslås författningsförslagen träda i kraft den 1 juli 2027.

Övergångsbestämmelser

Syftet med författningsförslagen är att möjliggöra behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund samt att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks vid denna behandling. Den personuppgiftsbehandling som regleras sker inte i dag, det finns därför inget behov av övergångsbestämmelser.

8 Förslagets konsekvenser

8.1 Samhällsekonomiska konsekvenser

Förslaget innebär att personuppgifter för de individer som deltar i en insats som finansieras av samordningsförbund får registreras i ett nationellt uppföljningssystem. Det ger förutsättningar för att följa upp och utvärdera de insatser som finansieras av samordningsförbund. ISF, som har utvärderat samordningsförbunden vid flera tillfällen, har tidigare bedömt att utan ett heltäckande uppföljningssystem av samordningsförbundens verksamhet är det omöjligt att följa upp och verifiera den verksamhet som förbunden finansierar. Vidare har ISF dragit slutsatsen att den omständigheten att det inte går att följa upp den verksamhet som förbunden finansierar på individnivå kan komma att få betydande konsekvenser för såväl samordningsförbundens verksamhet som för möjligheterna att följa upp hur de statliga medlen som tilldelas förbunden kommer till användning (En analys av effekterna av samordningsförbundens verksamhet på individnivå, ISF 2023:2).

Att kunna behandla personuppgifter som en del i ett heltäckande uppföljningssystem ger möjlighet att följa upp hur statliga, regionala och kommunala medel används inom den finansiella samordningen av rehabiliteringsinsatser. Ett sådant uppföljningssystem kan också utgöra underlag för lokal och nationell utvärdering av finansiell samordning för att värdera insatsernas samhällsekonomiska effektivitet. Att möjliggöra uppföljning och utvärdering av insatser som finansieras av samordningsförbund kan bidra till att utveckla och effektivisera stödet till personerna i målgruppen för finansiell samordning. I förlängningen kan det bidra till att öka personernas arbetsförmåga och återgång i arbete vilket i sin tur kan minska utgifterna för transfereringar och välfärdstjänster.

8.2 Konsekvenser för de samverkande parterna

8.2.1 Försäkringskassan

Ny rättslig reglering

Genom förslaget om en ny lag om personuppgiftsbehandling inom den finansiella samordningen och i övrigt föreslagna regeländringar ges Försäkringskassan rättsligt stöd för att samla in och behandla personuppgifter i syfte att följa upp den finansiella samordningen. Det ger också Försäkringskassan en skyldighet att förse samordningsförbunden med de uppgifter som förbunden behöver för att, inom ramen för förbundens verksamhet, genomföra uppföljning och utvärdering av rehabiliteringsinsatserna enligt 7 § finsam-lagen. Det ger Försäkringskassan en tydlig rättslig grund för personuppgiftsbehandlingen och innebär ett utökat ansvar i förhållande till myndighetens arbete med det befintliga uppföljningssystemet.

Registrering av uppgifter i uppföljningssystemet

Försäkringskassans handläggare behöver registrera uppgifter i uppföljningssystemet om individer som är aktuella hos Försäkringskassan och som Försäkringskassan har anvisat till en samordnad rehabiliteringsinsats. Möjligheten att behandla personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund innebär ingen ny arbetsuppgift för Försäkringskassan, utan det innebär i stället att fler uppgifter ska registreras inom ramen för det nuvarande samverkansarbetet av berörd personal hos Försäkringskassan. Det bedöms rymmas inom Försäkringskassans befintliga ekonomiska ramar.

Samverkan inom ramen för samordningsförbundens verksamhet innebär även att medarbetare från de samverkande parterna kan inneha en administrativ roll i genomförandet av en samordningsförbundsfinansierad insats, s.k. deltagaransvarig. En medarbetare från Försäkringskassan som är deltagaransvarig kommer därvid att registrera information om deltagare som anvisats till en insats från

någon av de andra samverkansparterna i uppföljningssystemet. Inte heller denna arbetsuppgift är ny och det bedöms rymmas inom Försäkringskassans befintliga ekonomiska ramar.

Försäkringskassan behöver också tillsammans med övriga parter bestämma vilka uppgifter som ska registreras i uppföljningssystemet.

Utlämnande av uppgifter från uppföljningssystemet och behov av systemutveckling

För att få ta del av uppgifter från uppföljningssystemet kommer de andra parterna behöva begära det hos Försäkringskassan, och Försäkringskassan behöver hantera parternas begäran. Förslaget innebär vidare att Försäkringskassan behöver vidareutveckla myndighetens befintliga system för uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. I utvecklingen av systemet kommer Försäkringskassan att behöva ta ställning till om systemet ska möjliggöra direktåtkomst för respektive part gällande uppgifter om de individer som respektive parter anvisat till insatser som finansieras av samordningsförbund. Försäkringskassan kommer vidare att behöva utveckla rutiner och eventuella tekniska lösningar för att kunna förse respektive samordningsförbund med uppgifter som är nödvändiga för att samordningsförbunden på lokal nivå ska kunna följa upp de insatser de finansierar. Kostnaderna för systemutveckling beräknas uppgå till 18 miljoner kronor 2027, och rymms därefter inom myndighetens befintliga förvaltningsanslag.

8.2.2 Arbetsförmedlingen

Förslaget innebär att Arbetsförmedlingen blir skyldig att lämna uppgifter till Försäkringskassan om individer som Arbetsförmedlingen själva har anvisat som behövs för uppföljningen av den finansiella samordningen. Möjligheten att behandla personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund innebär ingen ny arbetsuppgift för Arbetsförmedlingen utan det innebär i stället att fler uppgifter ska registreras inom ramen för det nuvarande samverkansarbetet för

berörd personal hos Arbetsförmedlingen. Det bedöms rymmas inom Arbetsförmedlingens befintliga ekonomiska ramar.

Även medarbetare från Arbetsförmedlingen kan inneha den administrativa rollen deltagaransvarig i genomförandet av en samordningsförbundsfinansierad insats, som innebär att han eller hon kommer att registrera information om deltagare som anvisats till en insats från någon av de andra samverkansparterna i uppföljningssystemet som tillhandahålls av Försäkringskassan. Inte heller detta innebär en ny arbetsuppgift för Arbetsförmedlingen, utan innebär i stället ett tillkommande moment i det nuvarande samverkansarbetet för berörd personal hos Arbetsförmedlingen och det bedöms rymmas inom Arbetsförmedlingens befintliga ekonomiska ramar.

För att få ta del av uppgifter från uppföljningssystemet kommer Arbetsförmedlingen behöva begära det hos Försäkringskassan.

Arbetsförmedlingen behöver också tillsammans med övriga parter bestämma vilka uppgifter som ska registreras i uppföljningssystemet.

8.2.3 Kommuner och regioner

Uppgiftsskyldighet

Förslaget innebär att regioner och kommuner blir skyldiga att lämna uppgifter om individer som de själva har anvisat som behövs för uppföljningen av den finansiella samordningen till Försäkringskassan. Möjligheten att behandla personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund innebär ingen ny arbetsuppgift för region och kommun, utan det innebär i stället att fler uppgifter ska registreras inom ramen för det nuvarande samverkansarbetet för berörd personal hos kommun och region. Den ökade uppgiftsbördan bedöms vara av marginell omfattning.

Även medarbetare från regioner och kommuner kan redan idag inneha den administrativa rollen deltagaransvarig i genomförandet av en samordningsförbundsfinansierad insats, som innebär att han eller hon kommer att registrera information om deltagare som anvisats till en insats från någon av de andra samverkansparterna i

uppföljningssystemet som tillhandahålls av Försäkringskassan. Det administrativa momentet som sådant är dock inte nytt utan även i dagsläget registreras uppgifter i uppföljningssystemet i samband med att en deltagare påbörjar samt avslutar en insats. Därutöver är det frivilligt för kommunerna och regionerna att delta i finansiell samordning, varför den ökade uppgiftsbördan endast uppstår om kommunen eller regionen väljer att delta. Därmed är det inte aktuellt med kompensation enligt den kommunala finansieringsprincipen.

Regioner och kommuner behöver också tillsammans med övriga parter bestämma vilka uppgifter som ska registreras i uppföljningssystemet.

Nödvändiga och proportionerliga inskränkningar i den kommunala självstyrelsen

Enligt 14 kap. 2 § RF sköter kommunerna lokala och regionala angelägenheter av allmänt intresse på den kommunala självstyrelsens grund. Enligt 14 kap. 3 § RF bör en inskränkning i den kommunala självstyrelsen inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som föranlett den. Denna proportionalitetsprincip innebär att ett förslag inte får vara onödigt långtgående och om syftet med det kan uppnås på ett mindre ingripande sätt ska den väg väljas som lägger minst band på kommunernas självbestämmanderätt (jfr prop. 2009/10:80 s. 212).

Vid proportionalitetsbedömningen ska det göras dels en bedömning av de konsekvenser det tänkta förslaget eller förslagen får för den kommunala självstyrelsen, dels en avvägning mellan de kommunala självstyrelseintressena och de nationella intressena som den föreslagna lagstiftningen ska tillgodose. Det är frivilligt för en kommun eller region att delta i finansiell samordning enligt finsam-lagen. Genom förslaget om uppgiftsskyldighet åläggs kommuner och regioner som deltar i finansiell samordning en skyldighet att lämna de uppgifter som behövs för uppföljningen av den finansiella samordningen till Försäkringskassan. Syftet med bestämmelsen är att möjliggöra insamling av de uppgifter som behövs för att nationellt kunna följa upp samordnade rehabiliteringsinsatser samt hur tilldelade medel används. Ytterligare syfte är att samordningsförbunden ska kunna genomföra uppföljning av rehabiliteringsinsatserna enligt 7 § finsam-lagen. Det bedöms inte finnas några för

den kommunala självstyrelsen mindre ingripande alternativ än de förslag som lämnas. Förslagen bedöms vara nödvändiga och proportionerliga med hänsyn till behovet av att kunna följa upp finansiell samordning där kommuner och regioner är samverkande parter.

8.3 Konsekvenser för samordningsförbund

Samordningsförbunden ska svara för uppföljning och utvärdering av rehabiliteringsinsatserna (7 § finsam-lagen). För att kunna genomföra denna uppgift behöver förbunden tillgång till underlag för uppföljning och utvärdering. Den föreslagna regleringen möjliggör behandling av personuppgifter för uppföljning och ålägger Försäkringskassan att ge förbunden tillgång till de uppgifter som är nödvändiga för att de insatser som respektive samordningsförbund finansierar ska kunna följas upp. Dessa uppgifter kan också utgöra underlag för samordningsförbundens uppgift att utvärdera rehabiliteringsinsatser som man finansierar. Det bidrar till att samordningsförbunden kan bedöma och värdera de insatser som de finansierar utifrån samhällsekonomisk effektivitet, de gemensamma samverkansmålen och de mål som samordningsförbundet anger för sin verksamhet.

8.4 Konsekvenser för enskilda

Förslaget innebär att Försäkringskassan får behandla enskildas personuppgifter i syfte att möjliggöra uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Personuppgiftsbehandlingen är ny och innebär därmed en ökad personuppgiftsbehandling, både sett till antal personuppgifter och antalet registrerade. Samtidigt innebär den nya lagen en integritetshöjande åtgärd eftersom det hittills har saknats ett samlat regelverk för personuppgiftsbehandlingen. Redan förslaget om en ny lag om behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund kan således anses innebära en integritetshöjande åtgärd. En särskild reglering bidrar till att Försäkringskassan får ett tydligt rättsligt stöd och rättsliga ramar för sin personuppgiftsbehandling samtidigt som regleringen

ökar transparensen gentemot de registrerade och allmänheten (se även avsnitt 6).

8.5 Övriga konsekvenser

8.5.1 Konsekvenser för jämställdheten

Totalt har 23 849 individer under 2024 deltagit i de individinriktade insatser som samordningsförbunden finansierat och av dessa var 57 procent kvinnor och 43 procent män (Försäkringskassan, Rapport – *Redovisning av målgrupper och insatser som finansieras av samordningsförbund* 2024). Förslaget innebär ett förbättrat underlag för uppföljning av samordningsförbundens insatser, vilket kan bidra till att utveckla stödet till de kvinnor och män som deltar i sådana insatser. Om det förekommer olikheter mellan män och kvinnor inom de samordnade rehabiliteringsinsatserna är det till fördel ur ett jämställdhetsperspektiv att sådana skillnader synliggörs, vilket ett förbättrat underlag för uppföljning kan möjliggöra.

8.5.2 Konsekvenser för arbetsutbudet

Förslaget innebär ett förbättrat underlag för att följa upp och utvärdera insatser som finansieras av samordningsförbund. Det skapar förutsättningar för att de insatser som har goda resultat kan spridas, vilket i sin tur kan bidra till att fler snabbare bör kunna lämna offentlig försörjning och stå till arbetsmarknadens förfogande.

8.5.3 Konsekvenser för unionsåtaganden och andra internationella åtaganden

Förslagen har tagits fram med hänsyn till bl.a. den europeiska konventionen den 4 november 1950 om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, Sveriges internationella åtaganden samt de åtaganden som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen. Förslagen bedöms inte ha några EU-rättsliga konsekvenser.

8.5.4 Övriga konsekvensbedömningar

Förslaget bedöms inte ha några konsekvenser för brottsligheten eller för felaktiga utbetalningar. Förslagen bedöms inte heller ha några konsekvenser för de integrationspolitiska målen, för barnens situation eller miljön.

9 Författningskommentar

9.1 Förslaget till lag om behandling av personuppgifter vid uppföljning av finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser

Lagens syfte

1 § Syftet med denna lag är att ge Försäkringskassan möjlighet att behandla personuppgifter på ett ändamålsenligt sätt vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund och att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks vid sådan behandling.

I paragrafen anges lagens två syften. Det ena syftet är att ge Försäkringskassan möjlighet att behandla personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund enligt finsam-lagen. Det andra är att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks vid en sådan behandling. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.1.

Lagens tillämpningsområde

2 § Denna lag gäller vid behandling av personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser.

Lagen gäller endast om behandlingen är helt eller delvis automatiserad eller om personuppgifterna ingår i eller kommer att ingå i ett register.

I paragrafen anges lagens tillämpningsområde. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.2.

Med uppföljning av rehabiliteringsinsatser enligt *första stycket* avses dels den uppföljning som samordningsförbund svarar för

enligt 7 § finsam-lagen, dels den uppföljning på nationell nivå som Försäkringskassan föreslås svara för genom en ny bestämmelse i 5 c § Försäkringskassans instruktion. Av bestämmelsen följer att lagen endast är tillämplig vid Försäkringskassans verksamhet med uppföljning av rehabiliteringsinsatser enligt finsam-lagen. Lagen är alltså inte tillämplig i någon annan del av Försäkringskassans verksamhet. Definitioner av begreppen personuppgifter och behandling finns i artikel 4.1 och 4.2 EU:s dataskyddsförordning.

I *andra stycket* begränsas paragrafens tillämpningsområde till en viss typ av behandling av personuppgifter. Bestämmelsen är utformad i nära anslutning till artikel 2.1 i EU:s dataskyddsförordning och bör tolkas på samma sätt som den artikeln. En definition av begreppet register finns i artikel 4.6 i samma förordning. Bestämmelsen innebär att t.ex. minnesanteckningar som enbart förs på papper inte omfattas av lagens tillämpningsområde.

Förhållandet till annan reglering

3 § Denna lag innehåller bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), här benämnd EU:s dataskyddsförordning.

Vid behandlingen av personuppgifter enligt denna lag gäller lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen, om inte annat följer av denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Paragrafen anger lagens förhållande till annan dataskyddsreglering. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.3.

Av *första stycket* framgår att lagen kompletterar EU:s dataskyddsförordning. Det innebär att lagen inte kan tillämpas fristående, utan endast tillsammans med EU:s dataskyddsförordning. EU:s dataskyddsförordning är direkt tillämplig men förutsätter eller tillåter i vissa avseenden nationella bestämmelser som kompletterar förordningen.

I *andra stycket* anges lagens förhållande till dataskyddslagen. Dataskyddslagen, som kompletterar EU:s dataskyddsförordning på nationell generell nivå, är subsidiär i förhållande till denna lag. Bestämmelsen innebär att om inte annat följer av denna lag eller

föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen, gäller dataskyddslagen.

Uppgifter om avlidna personer

4 § Vid behandling av uppgifter om avlidna personer ska följande reglering tillämpas:

1. denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen,
2. EU:s dataskyddsförordning, och
3. lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen.

I paragrafen regleras vad som gäller vid behandling av uppgifter om avlidna personer. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.4.

I paragrafen slås fast att lagen och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska tillämpas vid behandling av uppgifter om avlidna personer. Även EU:s dataskyddsförordning och dataskyddslagen och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen ska tillämpas vid behandling av sådana uppgifter. Genom paragrafen utvidgas därmed lagens tillämpningsområde i förhållande till EU:s dataskyddsförordning. En del av bestämmelserna i de rättsakter som listas kräver den registrerades aktiva medverkan. Det gäller t.ex. artiklarna i EU:s dataskyddsförordning om den registrerades rättigheter. Dessa och andra bestämmelser som kräver den registrerades medverkan kan av naturliga skäl inte tillämpas för uppgifter om avlidna personer. Paragrafen innebär inte att efterlevande och andra ges möjlighet att göra gällande rättigheter som tillkom den avlidne när denne var i livet.

Personuppgiftsansvar

5 § Försäkringskassan är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som myndigheten utför enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Av paragrafen framgår att Försäkringskassan är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som myndigheten utför enligt lagen eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen. I artikel 4.7 i EU:s dataskyddsförordning finns definitionen av personuppgiftsansvarig. Övervägandena finns i avsnitt 4.3.

Ändamål

6 § Personuppgifter får behandlas om det är nödvändigt för att utföra verksamhet enligt 2 §.

I paragrafen anges det primära ändamålet för Försäkringskassans behandling av personuppgifter enligt lagen, dvs. uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Övervägandena finns i avsnitt 4.4.2.

Ändamålet återspeglar behovet av att kunna behandla personuppgifter för att kunna genomföra kraven på uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund som följer av 7 § finsam-lagen och den föreslagna 5 c § Försäkringskassans instruktion. Det primära ändamålet ger tillsammans med den sekundära ändamålsbestämmelsen (7 §), bestämmelsen om finalitetsprincipen (8 §) och bestämmelsen om syftet med lagen (1 §) en ram för den personuppgiftsbehandling som är tillåten.

Av paragrafen framgår att en grundläggande förutsättning för att behandla personuppgifter vid uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund är att behandlingen är nödvändig för detta ändamål. Kravet på nödvändighet innebär inte ett krav på att behandlingsåtgärden ska vara oundgänglig. Behandlingen kan anses nödvändig och därmed tillåten, om behandlingen leder till effektivitetsvinster (prop. 2017/18:105 s. 189). Att behandlingen skulle kunna ske manuellt, dvs. utan tekniska hjälpmedel, medför därför inte per automatik att behandlingen inte anses nödvändig. I kravet på nödvändighet ligger dock att personuppgifter inte får behandlas om syftet med behandlingen kan uppnås lika bra med andra medel, t.ex. genom att uppgifterna anonymiseras (jfr prop. 2017/18:232 s. 117).

7 § Personuppgifter som behandlas enligt 6 § får också behandlas för att fullgöra uppgiftslämnande som sker i överensstämmelse med lag eller förordning.

Paragrafen anger för vilka sekundära ändamål Försäkringskassan får behandla personuppgifter inom lagens tillämpningsområde. Övervägandena finns i avsnitt 4.4.3.

Personuppgifter som behandlas för primära ändamål får också behandlas för att fullgöra uppgiftslämnande som sker i överensstämmelse med lag eller förordning. Med detta avses att uppgifts-

lämnandet sker med stöd av bestämmelser som påbjuder eller tillåter utlämnande. Det kan t.ex. röra sig om en uttrycklig uppgiftsskyldighet (10 kap. 28 § OSL) eller uppgiftslämnande som sker i syfte att fullgöra serviceskyldigheten gentemot enskilda enligt förvaltningslagen (2017:900) eller som följer av skyldigheten för en myndighet att på begäran av en annan myndighet lämna uppgift som den förfogar över, om inte uppgiften är sekretessbelagd eller det skulle hindra arbetets behöriga gång (6 kap. 5 § OSL).

8 § Personuppgifter som behandlas enligt 6 § får också behandlas för andra ändamål, under förutsättning att uppgifterna inte behandlas på ett sätt som är oförenligt med de ändamål som uppgifterna samlades in för.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om den s.k. finalitetsprincipen i EU:s dataskyddsförordning. Övervägandena finns i avsnitt 4.4.4.

Bestämmelsen tydliggör att finalitetsprincipen i artikel 5.1 b i EU:s dataskyddsförordning gäller vid behandling av personuppgifter enligt lagen. Utvidgad behandling av personuppgifter enligt denna paragraf förutsätter att uppgifterna har samlats in för det primära ändamål som anges i 6 §. Bestämmelsen är utformad i nära anslutning till artikel 5.1 b i EU:s dataskyddsförordning och bör tolkas på samma sätt. Detta innebär bl.a. att behandling för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål i enlighet med artikel 89.1 i EU:s dataskyddsförordning inte ska anses vara oförenlig med de ursprungliga ändamålen. Det innebär också att de omständigheter som anges i artikel 6.4 i EU:s dataskyddsförordning ska beaktas vid bedömningen av om behandlingen är förenlig med finalitetsprincipen. Bestämmelsen medför t.ex. att det kan vara tillåtet att samköra uppgifter som samlats in för uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund med uppgifter från andra register under förutsättning att ändamålet med en sådan behandling inte är oförenligt med det ändamål som anges i 6 §.

Känsliga personuppgifter

9 § Sådana känsliga personuppgifter som avses i artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning får behandlas, om det är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med behandlingen.

Paragrafen reglerar möjligheten till behandling av känsliga personuppgifter. Övervägandena finns i avsnitt 4.5.

Bestämmelsen innebär ett undantag från förbudet mot behandling av känsliga personuppgifter enligt artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning. I artikel 9.2 finns ett antal undantag, som trots förbudet i vissa fall tillåter behandling av personuppgifter. För behandlingen av personuppgifter i verksamheten med att följa upp rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund finns stöd i undantagen för behandling som är nödvändig av hänsyn till ett viktigt allmänt intresse enligt artikel 9.2 g.

De personuppgifter som myndigheten får behandla med stöd av bestämmelsen är sådana som avses i artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning, dvs. personuppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse eller medlemskap i fackförening och behandling av genetiska uppgifter, biometriska uppgifter för att entydigt identifiera en fysisk person, uppgifter om hälsa eller uppgifter om en fysisk persons sexualliv eller sexuella läggning. Definitioner av genetiska och biometriska uppgifter samt uppgifter om hälsa finns i artikel 4.13, 4.14 och 4.15 i EU:s dataskyddsförordning.

Känsliga personuppgifter får endast behandlas om det är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med behandlingen. Det innebär att behandlingen måste kunna motiveras i varje enskilt fall. Nödvändighetsrekvisitet har samma innebörd som i 6 § (jfr prop. 2017/18:105 s. 75 och 76). Med uttrycket ”ändamålet med behandlingen” avses behandling som utförs både med stöd av den primära och med stöd av den sekundära ändamålsbestämmelsen. Hänvisningen till EU:s dataskyddsförordning är dynamisk och avser alltså förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

Sökbegränsningar

10 § Det är förbjudet att utföra sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på känsliga personuppgifter.

Förbudet omfattar dock inte sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på personuppgifter om hälsa, om sökningen är nödvändig för att utföra en uppgift i verksamhet som omfattas av denna lag.

Paragrafen reglerar sökbegränsningar avseende känsliga personuppgifter. Övervägandena finns i avsnitt 4.6.

Enligt *första stycket* är det förbjudet att utföra sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på känsliga personuppgifter. Bestämmelsen utgår från syftet med en sökning. Definitionen av känsliga personuppgifter finns i 9 §, som hänvisar till artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning. Sökförbudet avser alla tekniska åtgärder som innebär att uppgifter används för att strukturera eller systematisera information i syfte att få fram ett urval av personer grundat på känsliga personuppgifter. Däremot hindrar bestämmelsen inte sökningar som görs i ett annat syfte än att identifiera ett urval av individer, t.ex. för att ta fram verksamhetsstatistik eller för registervård (prop. 2017/18:105 s. 91 och 195). Bestämmelsen innebär att Försäkringskassan inte får utföra sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på genetiska eller biometriska uppgifter eller uppgifter som avslöjar en persons politiska åsikter, religiösa eller filosofiska övertygelser eller medlemskap i en fackförening.

I *andra stycket* anges att förbudet inte omfattar sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på personuppgifter om hälsa, om sökningen är nödvändig för att utföra en uppgift i verksamhet som omfattas av lagen, dvs. uppföljning rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Vid sådan uppföljning kan förekomma uppgifter om individers försörjning, t.ex. om individen har beviljats en socialförsäkringsförmån och till vilken omfattning förmånen utgår. Det kan också förekomma uppgifter om att den deltagande individen har anvisats insatsen av hälso- och sjukvården. Även den omständigheten att individen överhuvudtaget deltar i en rehabiliteringsinsats kan anses vara en personuppgift om hälsa. Sådana uppgifter behövs för att kunna följa upp insatserna på ett ändamålsenligt sätt.

Förutsättningen för att det ska vara tillåtet att göra sökningar i enlighet med undantaget är att sökningen är nödvändig för att utföra en uppgift i den aktuella uppföljningen.

Åtkomst till personuppgifter

11 § Åtkomsten till personuppgifter ska begränsas till vad var och en behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter enligt denna lag.

Åtkomsten till personuppgifter ska kontrolleras och följas upp regelbundet.

Paragrafen reglerar den interna tillgången till personuppgifter vid verksamheten med uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Övervägandena finns i avsnitt 4.7.

Uttrycket ”var och en” i *första stycket* inkluderar såväl tillsvidareanställd personal som personer med tidsbegränsade anställningar eller uppdrag vid Försäkringskassan. Det ankommer på Försäkringskassan som personuppgiftsansvarig att aktivt ta ställning till vilket informationsbehov ett tjänsteåliggande eller uppdrag medför och tilldela den behörighet som behövs utifrån det. Myndigheten har ett ansvar för att vidta lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa att personuppgifter inte sprids utanför den krets av personer som behöver ha tillgång till dessa för att kunna utföra sina arbetsuppgifter (jfr artikel 32 i EU:s dataskyddsförordning).

Enligt *andra stycket* ska Försäkringskassan kontrollera och följa upp åtkomsten till personuppgifter regelbundet. Kontroller ska genomföras systematiskt och återkommande och inte bara när Försäkringskassan av någon orsak har fått anledning att misstänka att obehörig åtkomst har förekommit. Kontroll kan t.ex. ske genom uppföljning av loggar i ett system.

Elektroniskt utlämnande av personuppgifter

12 § Personuppgifter får lämnas ut elektroniskt om det inte är olämpligt.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om begränsningar av möjligheten att lämna ut personuppgifter elektroniskt.

Paragrafen reglerar förutsättningarna för elektroniskt utlämnande av personuppgifter. Övervägandena finns i avsnitt 4.8.

Av *första stycket* framgår att elektroniskt utlämnande är tillåtet om det inte är olämpligt. Med elektroniskt utlämnande avses såväl utlämnande genom direktåtkomst som annat elektroniskt utlämnande, t.ex. utlämnande genom e-post. Bedömningen av om utlämnandet är olämpligt ska ske med beaktande av bestämmelser om sekretess, vad syftet med utlämnandet är, vem mottagaren är, vilka uppgifter det rör sig om samt om nödvändiga säkerhetsåtgärder är vidtagna. Elektroniskt utlämnande på andra sätt än genom direktåtkomst till andra offentliga aktörer bör som utgångspunkt anses vara lämpligt. Vid utlämnande genom direktåtkomst är större restriktivitet påkallad. Bedömningen bör då innefatta en noggrann

prövning av vilka särskilda integritetsrisker ett sådant elektroniskt utlämnande kan innebära. Myndigheten kan vid bedömningen behöva överväga typen av personuppgifter, sekretesskyddet hos mottagaren, behovet av säkerhetsåtgärder, t.ex. tekniska begränsningar för att säkerställa skyddet för den personliga integriteten, mottagarens förmåga att vidta åtgärder för att säkerställa skyddet för den personliga integriteten, mottagarens förmåga att vidta nödvändiga säkerhetsåtgärder, behovet av effektivitet m.m. Att mottagaren har ett kontinuerligt eller stort behov av uppgifterna i sin verksamhet kan tala för att direktåtkomst inte är olämplig. Motsatsvis bör direktåtkomst till uppgifter som mottagaren sällan kan komma att behöva, eller som inte är av särskilt stor betydelse för mottagaren, i högre utsträckning betraktas som olämplig. Om det rör uppgifter som inte är av integritetskänslig karaktär kan detta tala för att ett utlämnande kan ske via direktåtkomst, eller om det finns ett nära samband mellan de olika verksamheterna. Även i situationer där två eller flera myndigheter är gemensamt ansvariga för att utföra en viss uppgift kan direktåtkomst komma att framstå som det mest lämpliga sättet för utlämnande. Detta kan t.ex. aktualiseras i fall där andra medlemmar i ett samordningsförbund än Försäkringskassan har behov av personuppgifter för att uppfylla kraven i sin egen uppföljningsverksamhet.

I *andra stycket* finns en upplysningsbestämmelse om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela föreskrifter om begränsningar av möjligheterna att lämna ut personuppgifter elektroniskt.

Längsta tid för behandling

13 § Personuppgifter får inte behandlas under längre tid än vad som behövs med hänsyn till ändamålet med behandlingen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om att personuppgifter längst får behandlas under viss tid.

Paragrafen innehåller en huvudregel om längsta tid för behandlingen av personuppgifter vid verksamheten med uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Bestämmelsen motsvarar principen om lagringsminimering i artikel

5.1 e i EU:s dataskyddsförordning. Övervägandena finns i avsnitt 4.9.

Första stycket innebär en skyldighet för Försäkringskassan att upphöra med behandlingen av personuppgifterna så snart de inte längre behövs med hänsyn till det ändamål för vilket de behandlas. Det är alltså ändamålet med behandlingen som avgör hur länge uppgifterna får behandlas. När det inte längre, med hänsyn till ändamålet, finns något behov av att behandla personuppgifterna ska dessa tas bort eller avidentifieras på ett sådant sätt att alla identifieringsmöjligheter försvinner. Bestämmelsen ställer krav på Försäkringskassan att kunna motivera fortsatt behandling av personuppgifter, t.ex. inför en tillsynsmyndighet.

I *andra stycket* finns en upplysningsbestämmelse om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela föreskrifter om att personuppgifter som längst får behandlas under viss tid.

Begränsning av rätten att göra invändningar

14 § Artikel 21.1 i EU:s dataskyddsförordning om rätten att göra invändningar gäller inte vid sådan behandling som är tillåten enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Paragrafen innebär ett undantag från den rätt för registrerade att göra invändningar mot behandlingen av personuppgifter som regleras i artikel 21.1 i EU:s dataskyddsförordning. Hänvisningen till EU:s dataskyddsförordning är dynamisk och avser alltså förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen. Övervägandena finns i avsnitt 4.10.

9.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser

Uppgiftsskyldighet

27 a § *Arbetsförmedlingen samt den region och kommun som är medlem i ett samordningsförbund ska lämna de uppgifter till Försäkringskassan som behövs för uppföljningen av den finansiella samordningen.*

Paragrafen, som är ny, reglerar samordningsförbundens medlemmars skyldighet att lämna uppgifter till Försäkringskassan inom ramen för uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

Sådana uppgifter kan t.ex. vara namn och personnummer på deltagare i rehabiliteringsinsatser samt deras utbildningsbakgrund, sysselsättning och försörjning före och efter insatsen. Med uppföljning avses här såväl den lokala uppföljningen som samordningsförbunden svarar för enligt 7 § finsam-lagen som den nationella uppföljningen som Försäkringskassan ansvarar för enligt den föreslagna 5 c § Försäkringskassans instruktion.

Bestämmelsen korresponderar med 6 § i den föreslagna lagen om behandling av personuppgifter vid uppföljning av finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser. Av den bestämmelsen framgår att Försäkringskassan endast får behandla uppgifter enligt lagen om det är nödvändigt för att utföra verksamheten med att följa upp rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund.

27 b § Ett samordningsförbund ska lämna de uppgifter till Försäkringskassan som behövs för uppföljningen av den finansiella samordningen.

Paragrafen, som är ny, reglerar samordningsförbundens skyldighet att lämna uppgifter till Försäkringskassan inom ramen för uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

Av den föreslagna 5 c § Försäkringskassans instruktion följer att Försäkringskassan ska ansvara för den nationella uppföljningen av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Uppgifter av vikt för denna uppföljning kan t.ex. vara tilldelade medel, budgeterade och förbrukade medel samt uppgifter om insatserna som samordningsförbunden finansierar.

9.3 Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

28 kap.

Uppföljning av rehabiliteringsinsatser

4 c § Sekretess gäller hos Försäkringskassan i verksamhet som rör uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till honom eller henne lider men om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Paragrafen, som är ny, reglerar sekretess i verksamhet som rör uppföljning av rehabiliteringsinsatser som finansieras av samordningsförbund. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Första stycket innehåller ett så kallat rakt skaderekvisit, vilket innebär en presumtion för offentlighet. Sekretessen motsvarar det skydd som gäller enligt 28 kap. 1 § första stycket OSL.

Bestämmelsen tar sikte på sådana uppgifter som enligt 27 a och 27 b §§ finsam-lagen ska lämnas till Försäkringskassan av Arbetsförmedlingen samt regioner och kommuner som är medlemmar i samordningsförbund respektive av samordningsförbunden själva. Till det kommer sådana uppgifter som Försäkringskassan, i egenskap av medlem i samordningsförbund, förser uppföljningssystemet med.

Av *andra stycket* framgår att sekretessen gäller i högst sjuttio år för en uppgift i en allmän handling.

Socialdepartementet
Socialförsäkringsenheten

Bättre förutsättningar för uppföljning av Finsam-insatser

Remissinstanser

1. Arbetsförmedlingen
2. Bollebygds kommun
3. Finsam Göteborg
4. Finspångs kommun
5. Funktionsrätt Sverige
6. Försäkringskassan
7. Förvaltningsrätten i Uppsala
8. Grums kommun
9. Hallsbergs kommun
10. Inspektionen för socialförsäkringen
11. Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering
12. Integritetsskyddsmyndigheten
13. Journalistförbundet
14. Jönköpings kommun
15. Kammarrätten i Jönköping
16. Kävlinge kommun
17. Lessebo kommun
18. Lilla Edets kommun
19. Linköpings universitet
20. Ljusdals kommun

21. Luleå kommun
22. Munkedals kommun
23. Myndigheten för delaktighet
24. Myndigheten för digital förvaltning
25. Myndigheten för ungdoms – och civilsamhällesfrågor
26. Nationella nätverket för samordningsförbund
27. Nybro kommun
28. Olofströms kommun
29. Oxelösunds kommun
30. Region Dalarna
31. Region Gotland
32. Region Gävleborg
33. Region Sörmland
34. Region Värmland
35. Riksdagens Ombudsmän JO
36. Robertsfors kommun
37. Samordningsförbundet i Blekinge
38. Samordningsförbundet Roslagen
39. Samordningsförbundet Samspelet
40. Samordningsförbundet Söderåsen
41. Samordningsförbundet Umeåregionen
42. Sandvikens kommun
43. Simrishamns kommun
44. Smedjebackens kommun
45. Socialstyrelsen
46. Sollefteå kommun
47. Stockholms kommun
48. Strömstads kommun
49. Sundsvalls kommun
50. Sveriges Kommuner och Regioner

51. Södertälje kommun
52. Tidaholms kommun
53. Timrå kommun
54. Ulricehamns kommun
55. Upplands-Väsby kommun
56. Värnamo kommun
57. Västerbergslagens samordningsförbund
58. Ystads kommun
59. Örnköldsviks kommun

Remissvaren ska ha kommit in till Socialdepartementet **senast den 17 oktober 2026**. Svaren bör lämnas per e-post till s.remissvar@regeringskansliet.se och s.sf@regeringskansliet.se, med kopia till peter.wollberg@regeringskansliet.se. Ange diarienummer S2026/01304 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service. Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument.

Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i promemorian. Om remissen är begränsad till en viss del av promemorian, anges detta inom parentes efter remissinstansens namn i remisslistan. En sådan begränsning hindrar givetvis inte att remissinstansen lämnar synpunkter också på övriga delar.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Promemorian kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria [Svara på remiss \(SB PM 2021:1\)](#). Den kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Therese Karlberg
Departementsråd

Social- och äldre nämndens arbetsutskott

SÄNAUS 170/2026

SN 2026/1221

§ 170/2026 Remissvar avseende arbetsordning Politisk samverkan vård och omsorg PSVOSocial- och äldre nämndens arbetsutskotts beslut:

Social- och äldre nämndens arbetsutskott föreslår social- och äldre nämnden besluta att anta upprättat remissvar avseende Arbetsordning för politisk samverkan vård och omsorg i Blekinge (PSVO) och översända det till Politisk samverkan vård och omsorg (PSVO).

Ärendebeskrivning

Arbetsordningen för Politisk samverkan vård och omsorg i Blekinge (PSVO) har skickats på remiss till berörda nämnder i Region Blekinge och länets kommuner. Syftet med remissen är att inhämta synpunkter på arbetsordningens syfte och mål, ansvar samt samarbetsformer inför en eventuell revidering av regelverket. Social- och äldre nämnden har beretts möjlighet att lämna synpunkter på arbetsordningen och föreslås anta föreliggande remissvar.

Yttrande/Bedömning*Sammanfattande ställningstagande*

Social- och äldre nämnden ställer sig positiv till arbetsordningens övergripande inriktning. PSVO är en viktig arena för politisk samverkan mellan Region Blekinge och länets kommuner inom områdena hälsa, vård och omsorg. Nämnden ser särskilt positivt på ambitionen att skapa långsiktiga förutsättningar för en jämlik hälsa, en sammanhållen vård och omsorg samt en fortsatt utveckling av Nära vård.

Samtidigt bedömer nämnden att arbetsordningen kan stärkas genom ett tydligare förtydligande av PSVO:s roll, mandat och ansvar i förhållande till övriga samverkansorgan och respektive huvudmans beslutsorganisation.

Synpunkter på syfte och mål

Nämnden delar uppfattningen att PSVO ska bidra till långsiktig och strategisk planering samt till ett effektivt nyttjande av samhällets gemensamma resurser.

För att ytterligare stärka uppdraget föreslår nämnden att syftet kompletteras med ett tydligare fokus på:

- invånarnas och patienternas perspektiv,
- personcentrerad och sammanhållen vård och omsorg,
- förebyggande och hälsofrämjande arbete,
- jämlika livsvillkor och god hälsa i hela Blekinge.

Nämnden anser också att det bör framgå att PSVO har en strategisk roll i att följa upp och stödja genomförandet av gemensamt beslutade mål inom samverkansområdet.

Social- och äldre nämndens arbetsutskott

SÄNAUS 170/2026

SN 2026/1221

Synpunkter på ansvar

Nämnden ser positivt på att PSVO har ett ansvar för samverkan inom vård- och omsorgsområdet samt för att stödja omställningen till Nära vård.

Arbetsordningen bör dock tydligare beskriva PSVO:s mandat och ansvar i förhållande till Ledningssamverkan vård och omsorg (LSVO) och andra samverkansorgan. Det är viktigt att rollerna mellan den politiska nivån och tjänstepersonsnivån är tydliga.

Nämnden föreslår därför att arbetsordningen förtydligar:

- vilka frågor som ska hanteras på strategisk politisk nivå,
- vilka frågor som ska beredas och hanteras inom LSVO,
- hur ärenden ska föras mellan nivåerna,
- vilken ställning rådets rekommendationer har i förhållande till respektive nämnds och huvudmans beslutanderätt.

Nämnden ser PSVO:s främsta uppgift som att skapa gemensam politisk inriktning och prioritering i frågor som kräver samverkan mellan kommunerna och Region Blekinge.

Synpunkter på samarbetsformer

Nämnden bedömer att de föreslagna samarbetsformerna i huvudsak är ändamålsenliga.

För att stärka den politiska samverkan föreslår nämnden att det tydligare regleras hur ärenden ska beredas inför sammanträden samt hur återkoppling till berörda nämnder ska ske efter genomförda möten.

Det kan även vara värdefullt att tydliggöra att:

- större strategiska frågor ska förankras hos berörda huvudmän innan rekommendationer lämnas,
- rådets verksamhet regelbundet ska följas upp och utvärderas,
- protokoll och beslutsunderlag ska göras lättillgängliga för samtliga berörda nämnder och förvaltningar.

Avslutande synpunkt

Social- och äldre nämnden bedömer att arbetsordningen utgör en god grund för den politiska samverkan inom vård och omsorg i Blekinge. Ett förtydligande av PSVO:s strategiska uppdrag, mandat och ansvarsfördelning skulle ytterligare stärka samverkansstrukturen och skapa bättre förutsättningar för gemensamma och långsiktiga lösningar för Blekinges invånare.

Beslutsunderlag

Social- och äldre nämndens arbetsutskott

SÄNAUS 170/2026

SN 2026/1221

Tjänsteskrivelse

Arbetsordning för politisk samverkan vård och omsorg i Blekinge (PSVO)

Slutligt beslut skickas till

Bodil Sundlöf, sekreterare PSVO och hälso- och sjukvårdsstrateg, Region Blekinge

Social- och äldre nämndens arbetsutskott

SÄNAUS 170/2026

SN 2026/1221

Social- och funktionsstödsförvaltningen Datum: 2026-08-19

Diarienummer:
2026/1221-2**Nämnd**Social- och äldre nämndens arbetsutskott **2026-08-12**Social- och äldre nämnden **2026-08-26****Handläggare**

Namn: Branislav Nikolic

Titel: Förvaltningschef

Remissvar avseende arbetsordning Politisk samverkan vård och omsorg PSVO

Förslag till beslut

Social- och äldre nämnden föreslås besluta att anta upprättat remissvar avseende Arbetsordning för politisk samverkan vård och omsorg i Blekinge (PSVO) och översända det till Politisk samverkan vård och omsorg (PSVO).

Ärendebeskrivning

Arbetsordningen för Politisk samverkan vård och omsorg i Blekinge (PSVO) har skickats på remiss till berörda nämnder i Region Blekinge och länets kommuner. Syftet med remissen är att inhämta synpunkter på arbetsordningens syfte och mål, ansvar samt samarbetsformer inför en eventuell revidering av regelverket. Social- och äldre nämnden har beretts möjlighet att lämna synpunkter på arbetsordningen och föreslås anta föreliggande remissvar.

Yttrande/Bedömning*Sammanfattande ställningstagande*

Social- och äldre nämnden ställer sig positiv till arbetsordningens övergripande inriktning. PSVO är en viktig arena för politisk samverkan mellan Region Blekinge och länets kommuner inom områdena hälsa, vård och omsorg. Nämnden ser särskilt positivt på ambitionen att skapa långsiktiga förutsättningar för en jämlik hälsa, en sammanhållen vård och omsorg samt en fortsatt utveckling av Nära vård.

Samtidigt bedömer nämnden att arbetsordningen kan stärkas genom ett tydligare förtydligande av PSVO:s roll, mandat och ansvar i förhållande till övriga samverkansorgan och respektive huvudmans beslutsorganisation.

Synpunkter på syfte och mål

Nämnden delar uppfattningen att PSVO ska bidra till långsiktig och strategisk planering samt till ett effektivt nyttjande av samhällets gemensamma resurser.

För att ytterligare stärka uppdraget föreslår nämnden att syftet kompletteras med ett tydligare fokus på:

- invånarnas och patienternas perspektiv,
- personcentrerad och sammanhållen vård och omsorg,
- förebyggande och hälsofrämjande arbete,
- jämlika livsvillkor och god hälsa i hela Blekinge.

Arbetsordning för politisk samverkan vård och omsorg i Blekinge (PSVO)

Beslutet skickas till

Bodil Sundlöf, sekreterare PSVO och hälso- och sjukvårdsstrateg, Region Blekinge

Förvaltning: Social- och funktionsstödsförvaltningen

Bilagor:

1 Remiss Arbetsordning Politisk samverkan vård och omsorg PSVO

Remiss Arbetsordning för Politisk samverkan vård och omsorg - PSVO

Vid PSVOs möte 2025-12-05 förde ledamöterna dialog om PSVOs roll och mandat.

Ledamöterna gick igenom "Arbetsordning för PSVO" och "Överenskommelse mellan kommunerna i Blekinge län och Region Blekinge om regional samverkan" och förde dialog om PSVO:s, regionchefsgruppens och regionala samverkansrådets roller och mandat.

Vid mötet lyftes behovet av en översyn av regelverket för PSVO fram. Ledamöterna önskade tydliggöra PSVO:s roll och mandat och enades om att ta upp frågan vid PSVO:s kommande beredningsmöte.

Beredningsmötet föreslog att gällande arbetsordningen för PSVO skickas på remiss för synpunkter till berörda nämnder i regionen och kommunerna. Därefter sammanställs remissvaren, redovisas för PSVO och kan vid behov ligga till grund för förslag till revidering av arbetsordningen inför nästa mandatperiod.

Vid PSVOs möte 2026-02-06 beslutade PSVO att skicka arbetsordningen på remiss till Region Blekinges hälso- och sjukvårdsnämnd, vård- och omsorgsnämnder, socialnämnder och utbildningsnämnder i Blekinges kommuner. PSVO beslutade även att remissen ska besvaras senast 2026-08-30 och att remissvaren redovisas på PSVOs möte den 2 oktober 2026.

Arbetsordningen för Politisk vård och omsorg (se bilaga) beskriver

- Syfte och mål
- Ansvar
- Sammansättning
- Samarbetsformer
- Ekonomiska ersättningar

- Tjänstepersonsstöd

Remittenter förväntas lämna synpunkter på **syfte och mål, ansvar och samarbetsformer** men kan även lämna synpunkter på arbetsordningen i sin helhet.

Välkommen att lämna remissvar.

Anders Lund

Niklas Joelsson

Ordförande PSVO

Vice ordförande PSVO

Bilaga: Arbetsordning för politisk samverkan vård och omsorg i
Blekinge – PSVO

Remissinstanser

Omsorgs- och arbetsmarknadsnämnden, Karlshamns kommun

Utbildningsnämnden, Karlshamns kommun

Social- och funktionsstödsnämnden, Karlskrona kommun

Äldrenämnden, Karlskrona kommun

Kunskapsnämnden, Karlskrona kommun

Socialnämnden, Olofströms kommun

Utbildningsnämnden, Olofströms kommun

Nämnden för arbete och välfärd, Ronneby kommun

Vård- och omsorgsnämnden, Ronneby kommun

Utbildningsnämnden, Ronneby kommun

Arbete- och välfärdsnämnden, Sölvesborgs kommun

Vård- och omsorgsnämnden, Sölvesborgs kommun

Barn- och utbildningsnämnden, Sölvesborgs kommun

Hälso- och sjukvårdsnämnden, Region Blekinge

Remissvaren ska ha kommit in senast den 30 augusti 2026

Svaren bör lämnas per e-post till bodil.sundlof@regionblekinge.se

Dokumentnamn: Arbetsordning för politisk samverkan vård och omsorg i Blekinge - PSVO		Revision: 02
Dokumenttyp: 8.2.3.1.1-1 beskrivning	Dokumentnummer: 21-421	
Detta dokument gäller för: Region Blekinge och Blekinges kommuner	Funktionsområde: Hälsa, vård, lärande och social välfärd	
Dokumentansvarig: Helene Håkansson	Beslut av: Regionala samverkansrådet	
Beslut datum: 2024-05-17	Nästa revidering:	

Arbetsordning för politisk samverkan vård och omsorg i Blekinge - PSVO

Innehåll

Arbetsordning för politisk samverkan vård och omsorg i Blekinge - PSVO	1
Syfte och mål	2
Ansvar	2
Sammansättning	2
Samarbetsformer	2
Ekonomiska ersättningar	3
Tjänstepersonsstöd	3

Syfte och mål

Det övergripande syftet med rådet är att upprätthålla en långsiktig och strategisk planering för att möjliggöra för parterna att skapa ett attraktivt Blekinge och använda våra gemensamma resurser på ett effektivt sätt. Rådet ska verka för en god hälsa för Blekinges invånare.

Rådet stödjer samverkan mellan Region Blekinge och länets kommuner inom hälsa, vård, lärande och social välfärd, samt hur parterna vill att samverkan ska fungera i praktiken.

Rådet ingår i överenskommelse mellan kommunerna i Blekinge län och Region Blekinge/Landstinget Blekinge om regional samverkan, 2017/01290-1.

Ansvar

Kommunerna och Region Blekinge har omfattande skyldigheter att samarbeta. Att utarbeta struktur och former för samarbetet är därför viktigt för att kunna utveckla länets gemensamma vård- och omsorgsarbete.

Rådet ansvarar för samverkan inom vård och omsorg, till exempel inom äldreomsorg, individ- och familjeomsorg, funktionshinderområdet, skolan och dess elevhälsa och inom psykisk hälsa. Rådet är det politiska organet som är kopplat mot samverkansstrukturen ledningssamverkan vård och omsorg (LSVO), som genom en sammanhållen vård och omsorg ska verka för en god hälsa för Blekinges invånare.

Vård och omsorg är ett prioriterat område för Blekinges samverkansstruktur för regional samverkan. Skyldigheter för kommun och region att samarbeta framgår av Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30, HSL) och Socialtjänstlagen (2001:453, SoL) som syftar till att säkerställa samarbete kring personer med behov av insatser från båda huvudmännen.

Rådet ansvarar för att i samverkan med LSVO leda omställningen till nära vård i enlighet med Blekinges målbild för jämlik hälsa, nära vård, stöd och omsorg. Målbilden har beslutats politiskt av Region Blekinge och länets kommuner.

Sammansättning

- Rådet ska bestå av ordförande i Region Blekinges hälso-och sjukvårdsnämnd och ordförande i vård- och omsorgsnämnder, socialnämnder och utbildningsnämnder i respektive kommun, eller den som respektive kommun utser. Ordförande kan vid förhinder kalla in ersättare. Ersättare bör vara vice ordförande eller annan för mötet lämplig förtroendevald.
- Högst ansvarig tjänsteperson i ovan nämnda nämnder adjungeras till rådets möten.
- Region Blekinges representant har ordförandeskapet för rådet och utser även vice ordförande.
- Rådet kan och bör adjungera sakkunniga vid sammanträden. Sakkunniga får hämtas från vilken part och organisation som helst, men ska godkännas av rådets ordförande. Sakkunniga deltar inte i eventuella interna beslutsprocesser.

Samarbetsformer

Rådet sammanträder minst fyra gånger per år. Sammanträde ska därtill hållas när ordföranden eller minst en tredjedel av ledamöterna begär detta.

- Ordföranden svarar för kallelse.
- Kallelse till rådet skickas ut senast 7 dagar innan sammanträdet.
- Kallelse ska vara åtföljd av föredragningslista som återger de ärenden som avses behandlas, samt åtföljas av de handlingar ordföranden bestämmer.
- Föredragandelistan ska alltid innehålla föredragande av upprättade protokoll från LSVO som upprättats sedan rådets senaste sammanträde. Rådet har även rätt att behandla av LSVO befordrade ärenden.

- Rådet kan utfärda rekommendationer till parternas berörda nämnder, styrelser och högst ansvarig tjänsteperson.
- Vid rådets sammanträden ska protokoll föras, som undertecknas av tjänstgörande ordförande och justeras av en utsedd ledamot.
- Protokoll från rådet expedieras till Region Blekinge och dess berörda nämnder, samt till länets samtliga kommunstyrelser och kommunernas berörda nämnder.

Ekonomiska ersättningar

Arvodering för rådets verksamhet ansvaras espektive huvudman för. Region Blekinge ansvarar för sekreterarfunktion, arkiv och administrativa kostnader för rådet, samt för eventuella politiska grupperingar som rådet beslutat om.

Tjänstepersonsstöd

Region Blekinges hälso-och sjukvårdsnämnd och kommunernas berörda nämnders ordinarie förvaltningar är vid behov rådets tjänstepersonsstöd och beredningsorgan.

Nämnderna utser det tjänstepersonsstöd som rådet, samt eventuella politiska grupperingar behöver.

Region Blekinge ansvarar för mötesadministration.

**Information till social- och äldre-nämnden om
personuppgiftsincidenter**Förslag till beslut

Informationen tas till protokollet.

Ärendebeskrivning

Följande incidenter har rapporterats inom social- och äldre-nämndens område sedan senaste sammanträdet.

Typ av incident	Datum för incident
Dokument innehållande personuppgifter skickade till fel person	2026-06-24

Fullständiga rapporter kan begäras ut hos nämndens dataskyddsombud.

Social- och funktionsstödsförvaltningen

Social- och
funktionsstödsförvaltningenDatum
2026-08-20Dnr
2026/13-1.2.7.3**Meddelanden och rapporter**Förslag till beslut

Informationen tas till protokollet.

Ärendebeskrivning

Vid dagens sammanträde redovisas:

- Sölvesborgs kommun kommunfullmäktige, protokoll 2026-06-15
§ 82 Revisionsberättelse avseende år 2025 samt beviljande av
ansvarsfrihet; FINSAM samordningsförbundet i Blekinge
§ 91 Omcertifiering av Vård- och omsorgcollege Blekinge
Dnr. 2126/1653
- SKR
Cirkulär 26:23 Förändringar i Arbetsidentifikation AID
Cirkulär 26:24 Aktuell ekonomi prel. LSS-utjämning 2027
Cirkulär 26:25 Missbruk av offentlig ställning
Meddelande från styrelsen nr. 10/2026 Överenskommelse –
ikappvaccinering vattkoppor 2027-2029
Dnr. 2026/51
- FÖSAM ÄLF, protokoll 2026-06-09
Dnr. 2026/730

Social- och funktionsstödsförvaltningen

Bilagor:

- 1 Beslut KF 2026-06-15 Revisionsberättelse avseende
år 2025 samt beviljande av ansvarsfrihet; FINSAM
samordningsförbundet i
- 2 Beslut KF 2026-06-15 Omcertifiering av Vård- och
omsorgcollege Blekinge.pdf
- 3 Cirkulär 26_23 AID
- 4 Cirkulär 26_24 Aktuell Ekonomi, Preliminär LSS-
utjämning 2027
- 5 Cirkulär 26_25 - Missbruk av offentlig ställning
- 6 Meddelande 10 2026 från SKR styrelse-
Överenskommelse - Ikappvaccinering
vattenkoppor.pdf

7 FÖSAM ÄLF 260609 signerat

Kommunfullmäktige

KF § 82 Dnr 2026/295

Revisionsberättelse avseende år 2025 samt beviljande av ansvarsfrihet; FINSAM samordningsförbundet i Blekinge

BESLUT

Sölvesborgs kommun beviljar för sin del ansvarsfrihet för FINSAM:s styrelse samt de enskilda förtroendevalda avseende räkenskapsåret 2025.

På grund av jäv deltog Niklas Joelsson M och Jimmy Rask inte i ärendet.

Ärendet i korthet

Årsredovisning för FINSAM samordningsförbundet i Blekinge Län för räkenskapsåret 2025 är upprättad. Revisorerna i Samordningsförbundet tillstyrker att årsredovisningen godkänns och att förbundsstyrelsen beviljas ansvarsfrihet för den tid revisionen avser.

Bakgrund

De förtroendevalda revisorerna har granskat räkenskaperna, årsredovisningen och förbundsstyrelsens förvaltning i samordningsförbundet i Blekinge län (organisationsnummer 222000-2451) för verksamhetsåret 2025.

Uppdraget är att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Förbundsstyrelsen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Styrelsen upprättar en årsredovisning som ger en rättvisande bild samt svarar för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamhet och räkenskaper.

Beslutsunderlag

Årsredovisning för Samordningsförbundet i Blekinge räkenskapsåret 2025.

Kommunfullmäktige

Revisionsberättelse för år 2025; förtroendevalda revisorn i
Samordningsförbundet i Blekinge län.

AV AZETS Revisionsberättelse samt Granskning av bokslut och
årsredovisning 2025-12-31.

Beslut sänds till

Samordningsförbundet i Blekinge Finsam
Ekonomikontoret
Karlskrona kommun
Ronneby kommun
Karlshamns kommun
Olofströms kommun

Kommunfullmäktige

KF § 91 Dnr 2026/252

Omcertifiering av Vård- och omsorgcollege Blekinge

BESLUT

Kommunfullmäktige godkänner omcertifiering av Vård- och omsorgcollege Blekinge för de kommande fem åren med start 2028.

Beslutet gäller under förutsättning att samtliga Blekinges kommuner och Region Blekinge fattar motsvarande beslut.

Ärendet i korthet

Vård- och omsorgsnämnden beslutade § 37/2026 att föreslå kommunfullmäktige besluta om fortsatt vara med i Vård- och omsorgcollege Blekinge och stödja att Vård och omsorgcollege Blekinge omcertifieras för de kommande fem åren med start 2028 och leva upp till kvalitetskraven för handledning och validering.

Beslutet gäller under förutsättning att samtliga Blekinges fem kommuner och Region Blekinge fattar motsvarande beslut.

Bakgrund

Vård- och omsorgcollege Blekinge bildades våren 2024 som ett regionalt samarbete mellan Blekinges fem kommuner, Region Blekinge, fackliga organisationer och utbildningsanordnare. Syftet är att långsiktigt trygga kompetensförsörjningen inom vård och omsorg genom kvalitetssäkrade utbildningar, strukturerad samverkan och ökad attraktivitet för branschen.

Den nuvarande certifieringen gäller till och med 2027. För att Vård- och omsorgcollege Blekinge ska kunna fortsätta sitt arbete krävs att parterna tar ställning till fortsatt deltagande samt genomför en omcertifiering för perioden 2028–2032. Omcertifieringen innebär att samverkan, mål och arbetssätt vidareutvecklas utifrån nationella kvalitetskriterier och regionala behov.

Vård- och omsorgcollege är en nationellt etablerad och certifierad samverkansmodell där arbetsgivare, fackförbund och utbildningsanordnare gemensamt arbetar för att utveckla vård- och omsorgsutbildningar och stärka kompetensförsörjningen. Certifieringen fungerar som en kvalitetsstämpel och bygger på gemensamma nationella kriterier, bland annat avseende samverkan, handledning, validering och uppföljning.

Kommunfullmäktige

Beslutsunderlag

VON § 37/2026.

KSAU § 116/2026.

KS § 113/2026.

Beslut sänds till

Vård- och omsorgsnämnden
Region Blekinge
Karlskrona kommun
Ronneby kommun
Karlshamns kommun
Olofströms kommun

UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATAASEN

Cirkulärnr: 26:23
Diariernr: SKR2026/01335
Handläggare: Sophia Olofsson
Ämnesord: Arbetsgivarfrågor, Statistik, AID,
Arbetsidentifikation
Avdelning: Avdelningen för arbetsgivarpolitik
Sektion/Enhet: Förhandlingssektionen
Extern medverkan:
Datum: 2026-06-11
Mottagare: Kommunstyrelsen
Regionstyrelsen
Medlem i Sobona – kommunala företagens
arbetsgivarorganisation
Arbetsgivarpolitik
Rubrik: Förändringar i klassificeringssystemet
Arbetsidentifikation (AID) 2026
Ersätter:
Bilagor: AID etikettlista, version 2026-06-15

Sammanfattning

Den partsgemensamma statistikkommittén har beslutat om ändringar i klassificeringssystemet Arbetsidentifikation (AID). Förändringarna berör lärare som undervisar i praktiska/estetiska ämnen, lärare inom vuxenutbildning, socialsekreterare, medicinskt ansvarig för rehabilitering samt sjukhusfysiker.

SLUT UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATAASEN

CIRKULÄR 26:23

Avdelningen för arbetsgivarpolitik
Sophia Olofsson

Kommunstyrelsen
Regionstyrelsen
Medlem i Sobona – kommunala företagens
arbetsgivarorganisation
Arbetsgivarpolitik

Förändringar i klassificeringssystemet Arbetsidentifikation (AID) 2026

Den partsgemensamma statistikkommittén har beslutat om ändringar i klassificeringssystemet Arbetsidentifikation (AID). Förändringarna berör lärare som undervisar i praktiska/estetiska ämnen samt inom vuxenutbildning, socialsekreterare, medicinskt ansvarig för rehabilitering samt sjukhusfysiker.

Förändringar som berör lärare

- Etiketten 401014 *Lärare, praktiska/estetiska ämnen* delas upp i två nya etiketter, en för grundskola och en för gymnasieskola.
- Två nya etiketter införs för lärare som undervisar inom vuxenutbildning.

Ändringarna görs i syfte av att förbättra uppföljningen av lärare som undervisar i de olika skolformerna.

Etikett	Etikett klartext	Beskrivning	Kommentar
401014	Lärare, praktiska/estetiska ämnen	Undervisar huvudsakligen inom till exempel idrott, slöjd, hem- och konsumentkunskap oavsett skolform.	Borttag
401020	Lärare, praktiska/estetiska ämnen, grundskola	Undervisar i praktiska/estetiska ämnen i grundskola (åk F-9) och anpassad grundskola.	Ny etikett
401021	Lärare, praktiska/estetiska ämnen, gymnasieskola	Undervisar i praktiska/estetiska ämnen i gymnasieskola och anpassad gymnasieskola.	Ny etikett
401022	Lärare, vuxenutbildning, allmänna ämnen	Undervisar vuxna inom vuxenutbildning på grundläggande nivå, gymnasial nivå, eller anpassad vuxenutbildning. Arbetsområdet omfattar samtliga ämnen som inte är yrkesämnen.	Ny etikett
401023	Lärare, vuxenutbildning, yrkesämnen	Undervisar vuxna i yrkesämnen inom vuxenutbildning.	Ny etikett

Not: Fetstil text markerar tillägg, genomstruken text markerar borttag.

Förändringar som berör socialsekreterare

- Ändring av namn och tillämpningsområde för etiketten 351010 *Socialsekreterare, övrigt till Socialsekreterare, utan myndighetsutövning.*
- Ändring av namn och tillämpningsområde för etiketten 351012 *Socialsekreterare, biståndsbedömare till Socialsekreterare, vuxna och LSS, myndighetsutövning*
- Förtydligad beskrivning för etikett 351008 *Socialsekreterare, barn och unga, myndighetsutövning* med oförändrad innebörd och tillämpningsområde.
- Konsekvensändringar av hänvisningar samt exempel till etiketterna.

Ändringarna görs dels som en anpassning till den nya socialtjänstlagen, dels för att tydliggöra gränsdragningen mellan de olika socialsekreteraretiketterna.

Etikett	Etikett klartext	Beskrivning	Kommentar
351008	Socialsekreterare, barn och unga, myndighetsutövning	Utredar, bedömer behov av insatser, följer upp insatser , planerar, analyserar eller utvärderar ärenden inom området barn och unga. Myndighetsutövning ingår.	Ändrad beskrivning
351009	Socialsekreterare, ekonomiskt bistånd	Utredar, planerar, analyserar eller utvärderar samt fattar biståndsbeslut inom individ- och familjeomsorgsområdet ekonomiskt bistånd.	Ingen ändring
351010	Socialsekreterare, övrigt utan myndighetsutövning	Utredar, planerar, analyserar, eller utvärderar eller verkställer insatser inom socialtjänstens verksamhetsområde individ- och familjeomsorgsområdet.	Ändrat namn och beskrivning
351012	Socialsekreterare, biståndsbedömare vuxna och LSS, myndighetsutövning	Utredar, planerar, följer upp , bedömer och utvärderar hjälp behov av insatser , stödinsatser och service till brukare inom områdena individ- och familjeomsorg, äldreomsorg, funktionsnedsättning, psykiatri och personlig assistans.	Ändrat namn och beskrivning

Not: Fetstil text markerar tillägg, genomstruken text markerar borttag.

Förändringar som berör medicinskt ansvarig för rehabilitering

- En ny etikett införs: 351009 Medicinskt ansvarig för rehabilitering

Etikett	Etikett klartext	Beskrivning	Kommentar
351009	Medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR)	Ansvarar för att det bedrivs medicinsk rehabilitering av god kvalitet och hög patientsäkerhet inom kommunens ansvar för hälso- och sjukvård. Ansvarar för att hälso- och sjukvårdspersonalens insatser sker i enlighet med gällande regelverk.	Ny etikett

Not: Fetstil text markerar tillägg.

Förändringar som berör sjukhusfysiker

- Specialistkoder för sjukhusfysiker införs
- Förtydliganden kring klassificering:
 - Specialistsjukhusfysiker ska ha specialistkod samt anvarskod F
 - Sjukhusfysiker under ST-tjänstgöring ska ha specialistkod

Förändringen görs med anledning de nya reglerna gällande specialiserings-tjänstgöring för sjukhusfysiker som började gälla den 1 april 2026.

Etikett	Etikett klartext	Beskrivning	Hänvisningar	Ansvarskoder	Kommentar
208010	Sjukhusfysiker	Sjukhusfysiker Skyddad yrkestitel enligt Socialstyrelsen. Legitimation krävs samt att arbetsuppgifterna huvudsakligen följer etiketten.	Specialitetskod obligatorisk för specialist-sjukhusfysiker och ST-sjukhusfysiker.	B, C, L och F Specialist-sjukhusfysiker ska ha anvarskod F.	Förtydligande kring klassificering av ST och specialist.

Not: Fetstil text markerar tillägg.

Specialistkoder för sjukhusfysiker:

Kod	Inriktning
SF001	Magnetresonans
SF002	Nuklearmedicin
SF003	Röntgen
SF004	Strålbehandling

Specialistkoderna anges i samma fält som specialistkoder för läkare och sjuksköterskor.

Mer information

En uppdaterad etikettlista och mer information om klassificeringssystemet finns på SKR:s hemsida, [Arbetsidentifikation, AID - SKR](#).

Sveriges Kommuner och Regioner
Avdelningen för arbetsgivarpolitik

Bodil Umegård

Sophia Olofsson

Bilagor:
AID etikettlista, version 2026-06-15

UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATAASEN

Cirkulärnr: 26:24
Diariernr: SKR2026/01374
Handläggare: Åsa Högberg
Ämnesord: LSS-utjämning
Avdelning: Avdelningen för ekonomi och styrning
Sektion/Enhet: Sektionen för ekonomisk analys
Extern medverkan: Extern medverkan
Datum: 2026-06-18
Mottagare: Kommuner
Rubrik: Aktuell Ekonomi, Preliminär LSS-utjämning 2027
Ersätter: Ers. nummer
Bilagor: Prognosunderlag -K-2026-2033-26024

Sammanfattning

I detta cirkulär presenteras preliminär beräkning av LSS-utjämning 2027 samt nya instruktioner till modellen Skatter och bidrag.

SLUT UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATAASEN

Aktuell Ekonomi 26:24

Avdelningen för ekonomi och styrning
Åsa Högberg

Kommuner
Ekonomichefer
Budgetchefer
Finanschefer
Redovisningschefer
Ekonomer

Aktuell Ekonomi, Preliminär LSS-utjämning 2027

I detta cirkulär presenterar vi:

- Reviderad preliminär LSS-utjämning för 2027
- Nya instruktioner för modellen Skatter och bidrag

Reviderad prognos av LSS-utjämningen för 2027

Statistiska centralbyrån (SCB) har gjort en prognos för utfallet i LSS-utjämningen för 2027. Föregående prognos gjordes av SKR och presenterades i cirkulär 26:18. I föregående prognos beräknades personalkostnadsindex (PK-IX) med RS 2025 för de kommuner som hade rapporterat RS i tid för att hinna med i den beräkningen. I denna beräkning har alla kommuner utom tre (Gnosjö, Orust och Karlskoga) uppgifter från RS 2025 för beräkningen av PK-IX. Många kommuner har gjort revideringar av RS-underlaget och en kommun har reviderat insatsstatistiken.

Beräkningarna vilar på följande förutsättningar:

- Antalet LSS-insatser per den 1 oktober 2025 enligt uppgifter från Socialstyrelsen.
- Antalet beslut om personlig assistans enligt SFB i oktober 2025 enligt uppgifter från Försäkringskassan.
- Personalkostnadsindex (PK-IX) som baseras på uppgifter från RS 2025.
- Folkmängdsuppgifter per den 31 mars 2026.
- Genomsnittskostnader beräknade på basis av en preliminär rikstotal från RS 2025.
- Standardkostnader som är uppräknade med prognos för KPIF för 2025 (2,5 procent) och 2026 (1,9 procent) – detta är samma uppräkningsmetod som i föregående prognos.

Bilagor med beräkningsunderlag finns på SCB:s hemsida.¹

Uppdateringen innebär stora förändringar för ett antal kommuner, framförallt på grund av uppdateringen av räkenskapsstatistiken och då för de kommuner som saknade ett uppdaterat PK-IX i föregående beräkning. 38 kommuner får förändringar på mer än 200 kronor per invånare, i spannet +1 623 kronor per invånare till -1 140 kronor per invånare. Alla kommuners utfall påverkas av att den totala kostnaden för verksamheten, och därmed genomsnittskostnaderna per insats, har ändrats marginellt. Prognosavvikelsen i april var dock relativt stor för insatskategorierna personlig assistans och daglig verksamhet – kommunens insatsmix har således betydelse för hur stor utfallsförändringen blir som en konsekvens av uppdateringen av prislapparna/snittkostnaderna. Befolkningsantalet har också ändrats sedan förra prognosen och bygger nu på befolkningen per den 31 mars 2026. Nästa prognos presenteras av SCB den 30 september.

¹ [Utjämning av LSS-kostnader 2027, preliminärt utfall](https://www.scb.se/OE0115) <https://www.scb.se/OE0115>

Kommunvisa beräkningar av skatter och bidrag 2026–2033

I samband med varje uppdatering av våra beräkningar publiceras ”Prognosunderlag K 2026–2033” på vår webbplats på nedanstående länk:

[Aktuellt prognosunderlag för kommuner och regioner](#)

Genom att i Excelfilen skriva in den egna kommunkoden, får man beräkningar och bakgrundsuppgifter för sin kommun.

I prognosunderlaget redovisas kommunvisa beräkningar av skatter och statsbidrag för åren 2026–2033. Från och med det år ett bidrag övergår från att vara riktat till att bli generellt inordnas motsvarande belopp i prognosunderlaget. På vår webbplats finns filer med specificering av generella och riktade statsbidrag. Av specificeringen av generella statsbidrag framgår vilka bidrag som ingår i anslaget för kommunalekonomisk utjämning och därmed i prognosunderlaget. Filerna återfinns via nedanstående länk:

[Specificering av vissa statsbidrag](#)

Uppdatering av modellen Skatter och bidrag

För att uppdatera modellen ska den aktuella filen laddas hem och sparas. Ladda ned filen:

- Uppdateringsfil nr 3 till cirkulär 26:24 från sidan [Uppdateringstabeller för kommuner och regioner](#)

Följ sedan instruktionerna i filen eller manualen, för att uppdatera modellen efter förutsättningarna i detta cirkulär.

Skillnader jämfört med förra beräkningen (Aktuell Ekonomi 26:18) beror på:

- Reviderad preliminär LSS-utjämning 2027

Information om tidpunkter under 2026

Aktuella datum finns på vår webbplats under Ekonomi och budgetplanering, Ekonomikalendern.

Har du aktiverat ny prenumeration från vår webbplats? För att säkert få alla våra nyheter, gå in på skr.se och välj E-postutskick, prenumerera. Länken ligger längst ner på sidan under ”Hjälp”.

Under vårt område Ekonomi och budgetplanering finns de senaste uppdaterade cirkulären tillgängliga och där presenteras löpande nyheter mellan cirkulären.

Frågor om detta cirkulär kan ställas till Måns Norberg 08–452 77 99 och Åsa Högberg 08-452 73 63.

Vi nås också via e-post på mönstret: fornamn.efternamn@skr.se.

Sveriges Kommuner och Regioner
Avdelningen för ekonomi och styrning

Erik Törnblom

Åsa Högberg

Bilaga:

Prognosunderlag -K-2026-2033-26024

UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATABASEN

Cirkulärnr: 26:25
Diariernr: SKR2026/01470
Handläggare: Viktoria Skog
Ämnesord: Ämnesord
Avdelning: Avdelningen för juridik
Sektion/Enhet: Kommunalrätt
Extern medverkan: Extern medverkan
Datum: 2026-07-06
Mottagare:
Rubrik: Missbruk av offentlig ställning
Ersätter: Ers. nummer
Bilagor: Bilagor

Sammanfattning

Den 1 augusti 2026 införs ett nytt brott i brottsbalken som benämns *missbruk av offentlig ställning*. Syftet är att utvidga straffansvaret för olika former av missbruk av offentlig ställning. Bestämmelsen innebär att det är straffbart att vid utövandet av offentlig tjänst, offentligt uppdrag eller annan offentlig verksamhet, uppsåtligen i strid med lag eller annan författning vidta eller underlåta att vidta en åtgärd för att få en otillbörlig förmån eller för att någon annan ska få en sådan förmån eller för att otillbörligt missgynna någon annan. Cirkuläret innehåller en kort sammanfattning av regeringens proposition 2025/26:217 Ett utökat straffrättsligt tjänstemannaansvar och SKR:s kommentarer.

SLUT UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATABASEN

CIRKULÄR 26:25

Avdelningen för juridik
Viktoria Skog

Missbruk av offentlig ställning

Ett nytt brott, *missbruk av offentlig ställning*, införs i 20 kap. 2 § brottsbalken den 1 augusti 2026. Bestämmelsen innebär att det är straffbart att vid utövandet av offentlig tjänst, offentligt uppdrag eller annan offentlig verksamhet, uppsåtligen i strid med lag eller annan författning vidta eller underlåta att vidta en åtgärd för att få en otillbörlig förmån eller för att någon annan ska få en sådan förmån eller för att otillbörligt missgynna någon annan. Om brottet är grovt ska det dömas för grovt missbruk av offentlig ställning. Straffet för missbruk av offentlig ställning är böter eller fängelse i högst två år samt för grovt brott fängelse i lägst ett år och sex månader och högst sex år.

Nedan följer en kort sammanfattning av regeringens proposition 2025/26:217 Ett utökat straffrättsligt tjänstemannaansvar.

Bakgrund

Syftet med att införa det nya brottet är att utvidga straffansvaret för olika former av missbruk av offentlig ställning. Ansvar för tjänstefel förutsätter att åtgärden har vidtagits vid myndighetsutövning. Alla typer av missbruk av allmänna medel omfattas därmed inte av tjänstefelsbestämmelsen. Åtgärder i samband med inköp och offentlig upphandling anses till exempel inte vara myndighetsutövning. Frågor om stöd till enskilda näringsidkare i strid med kommunallagen (2017:725), åtgärder som innebär att kommunen ger bort eller säljer egendom under marknadsvärdet eller upphandlingsregler som inte följs i syfte att gynna någon faller också utanför straffansvaret för tjänstefel. I vissa fall har sådana åtgärder kunnat vidtas utan att andra straffbestämmelser heller varit tillämpliga.

Det nya brottet syftar bl.a. till att säkerställa att rättsväsendet kan ingripa mot insiderverksamhet och infiltration i offentlig förvaltning, även när det rör sig om gärningar som inte sker vid myndighetsutövning. Bestämmelsen avser att skydda okorrumperad tjänsteutövning och allmänhetens förtroende för den offentliga verksamheten.

Vilka personer omfattas?

Straffbestämmelsen omfattar *alla som utövar offentlig tjänst, offentligt uppdrag eller annan offentlig verksamhet*. Det kan exempelvis vara anställda eller uppdragstagare hos kommuner, regioner eller kommun- och regionägda bolag. Det saknar betydelse om verksamheten bedrivs i offentlighetsrättslig eller privaträttslig form. Även en person som är anställd i ett privat företag omfattas när han eller hon utövar offentliga funktioner, t.ex. offentligt finansierad vård eller skolverksamhet, men inte när han eller hon i sin yrkesutövning utövar funktioner som saknar anknytning till offentlig verksamhet.

Straffansvaret omfattar även förtroendevalda. Med förtroendevald i kommun och region avses de som innehar något av de uppdrag som räknas upp i 4 kap. 1 och 2 §§ första stycket kommunallagen. Till skillnad mot tjänstefelsansvaret omfattar alltså bestämmelsen om missbruk av offentlig ställning även de förtroendevalda i kommun- och regionfullmäktige.

Vilka gärningar omfattas?

Straffansvaret omfattar den som uppsåtligt ”*i strid med lag eller annan författning vidtar eller underlåter att vidta en åtgärd*”. Det kan handla om att åsidosätta regler som föreskriver eller förbjuder en viss åtgärd men det kan också avse åsidosättande av regler av mer generell karaktär som t.ex. rör handläggningen av ärenden. Att någon i strid med jävsbestämmelserna i kommunallagen deltar i handläggningen av ett ärende trots att han eller hon har personliga intressen i saken eller att någon gynnar eller missgynnar ett visst företag vid tilldelning av ett kontrakt i strid med upphandlingsregelverket är exempel på regelöverträdelser som träffas av bestämmelsen. Straffansvaret omfattar även underlåtelse att vidta en åtgärd i strid med lag eller annan författning.

Det krävs uppsåtligt åsidosättande av lag eller annan författning för att gärningen ska omfattas av straffansvar. Felbedömningar eller situationer där vad som utgör gällande rätt är osäkert ska inte omfattas av straffansvar enligt bestämmelsen. Oaktsamma eller grovt oaktsamma handlingar eller att någon försökt men misslyckats med att fullgöra sitt åtagande att agera i enlighet med lag eller författning ska alltså inte leda till straffansvar.

Straffansvar kräver också att gärningen har begåtts *i syfte att få en otillbörlig förmån eller för att någon annan ska få en sådan förmån eller för att otillbörligt missgynna någon annan*. Även förmåner som inte är av ekonomisk natur omfattas. Eftersom det krävs att gärningen har begåtts i ett visst syfte för att vara straffbar behöver det föreligga ett s.k. avsiktssuppsåt. Det innebär att om den lagstridiga åtgärden vidtas eller underlåts av enbart

ett annat skäl än för att ”få en otillbörlig förmån eller för att någon annan ska få en sådan förmån” eller ”för att otillbörligt missgynna någon annan” är agerandet inte straffbart. Om agerandet beror på att det t.ex. saknas andra alternativ på grund av bristande resurser i en kommun eller att någon drivs av en vilja att göra rätt i en pressad situation bör det inte föreligga straffansvar för missbruk av offentlig ställning. För straffansvar krävs dock inte att någon i det enskilda fallet fått en otillbörlig förmån eller att ett otillbörligt missgynnande skett. Det är tillräckligt att det är avsikten. Om åsidosättandet av lag eller annan författning berott på någon annan omständighet än att syftet varit att gynna eller missgynna någon ska handlandet inte omfattas av straffansvar, även om handlingen har resulterat i ett gynnande eller missgynnande. Bedömningen av om gärningspersonen haft ett sådant syfte får göras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet.

SKR:s kommentarer

Införandet av missbruk av offentlig ställning som ett nytt brott, subsidiärt till tjänstefel, innebär att vissa ageranden som tidigare inte varit straffbara nu omfattas av straffansvar. Ansvar för tjänstefel förutsätter att åtgärden vidtagits vid myndighetsutövning. Missbruk av offentlig ställning är inte begränsat till åtgärder som vidtas vid myndighetsutövning vilket innebär att straffansvaret utvidgats när det gäller missbruk av allmänna medel. Många åtgärder som vidtas i kommuner och regioner är inte myndighetsutövning. Åtgärder som vidtas i strid med exempelvis jävsbestämmelser eller förbud mot stöd till enskilda näringsidkare i kommunallagen kan nu vara straffbara som missbruk av offentlig ställning. Detsamma gäller åtgärder i strid med upphandlingsregelverket.

Missbruk av offentlig ställning är dock ett uppsåtligt brott till skillnad mot tjänstefel. För att dömas till ansvar för tjänstefel kan det räcka att personen av oaktsamhet vid myndighetsutövning åsidosätter vad som gäller för uppgiften. Straffansvar för brottet missbruk av offentlig ställning förutsätter däremot uppsåt till samtliga rekvisit i bestämmelsen. När det gäller rekvisitet *”för att få en otillbörlig förmån eller för att någon annan ska få en sådan förmån eller för att otillbörligt missgynna någon annan”* krävs det dessutom att det är fråga om ett s.k. avsiktsuppsåt. Det räcker alltså inte för straffansvar att följderna av en persons lagstridiga agerande är att någon fått en otillbörlig förmån eller att någon blivit otillbörligt missgynnad. Straffansvar förutsätter att det har varit personens avsikt att otillbörligt gynna eller missgynna någon.

SKR:s bedömning är att det nya brottet inte medför att kommuner och regioner generellt sett behöver ändra sina arbetssätt. Det rekommenderas dock att, liksom tidigare, noggrant dokumentera de avvägningar som kan behöva göras i situationer där de som utövar offentlig tjänst, offentligt uppdrag eller annan offentlig verksamhet kan hamna i en målkonflikt som kan påverka beslutets laglighet.

Sveriges Kommuner och Regioner
Avdelningen för juridik

Sara Catoni
Avdelningschef

Viktoria Skog
Förbundsjurist

2026-06-12

Avdelningen för vård och omsorg
Susanna Eklund

Regionstyrelserna
Kommunstyrelserna

Överenskommelse - Ikappvaccinering vattkoppor 2027-2029

Ärendenr: SKR2026/01220

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Regioners beslut

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har vid sammanträde den 12 juni 2026 beslutat

att godkänna bifogat förslag till överenskommelse mellan staten och SKR om ikappvaccinering vattkoppor 2027-2029

Bakgrund

2027 kommer vaccination mot vattkoppor att ingå i det nationella barnvaccinationsprogrammet med första dosen vid 18 månaders ålder. Barn som är äldre än 18 månader när vaccinationsprogrammet påbörjas omfattas inte av programmet. För att minska risken för allvarlig sjukdom och behov av sjukhusvård för dessa barn som riskerar att smittas i högre ålder har regeringen fattat beslut om att finansiera en tillfällig insats för alla barn 5-17 år som inte är immuna mot sjukdomen, så kallad ikappvaccination. Regeringen och SKR har enats om en treårig överenskommelse för 2027-2029 som klargör den ekonomiska omfattningen, villkoren och åtagandena för staten, SKR och regioner respektive kommuner. Ikappvaccinationerna ska kunna påbörjas från och med den 1 mars 2027 under förutsättning att nödvändiga föreskrifter finns på plats.

För att regioner och kommuner ska ta del av medel enligt överenskommelsen ska de inom ramen för sina respektive ansvarsområden, erbjuda avgiftsfri vaccination mot vattkoppor till barn 5-17 år som inte är immuna mot vattkoppor.

Kommunerna ska, inom ramen för sitt ansvar för elevhälsans medicinska insatser, erbjuda vaccination till skolelever i samband med andra vaccinationer. Kommunerna ska för detta ändamål säkerställa att medel fördelas till elevhälsan i både kommunala och fristående skolor så att alla skolelever nås av erbjudande om vaccination.

Regionerna ska, inom ramen för sitt ansvar, erbjuda vaccination inom barnhälsovården senast i samband med 5-års hälsobesök samt inom primärvården till barn som av olika skäl inte erbjuds vaccination på BVC eller inom elevhälsan. Kostnadsberäkningarna baseras på antagandet att ikappvaccinationer genomförs i samband med 5-års hälsobesök inom barnhälsovården.

Regioner och kommuner ska, inom ramen för sina respektive uppdrag med utgångspunkt i kommunikationsmaterial från Folkhälsomyndigheten, informera om vaccinationserbjudandet, exempelvis om nyttan med vaccination och hur vaccinationerna kommer att erbjudas.

Kostnadsberäkningarna för medel inom överenskommelsen baseras på antagandet att vaccinationerna genomförs i samband med andra vaccinationer i enlighet med den ansvarsfördelning som följer av gällande lagstiftning för barnhälsovården, elevhälsan och primärvården. Ersättningen fördelas mellan regioner och kommuner och består av två delar, ersättning för inköp av vaccin (regioner) och ersättning för administrering av vaccin (regioner och kommuner). För 2027 avsätter regeringen 49 miljoner kronor och för 2028 och 2029 avsätts 51 miljoner kronor per år. Fördelningen av medlen är baserad på befolkningsstatistik för aktuell åldersgrupp och antagandet om att vaccinationer genomförs i samband med andra vaccinationer.

Ett lagstiftningsarbete pågår för att möjliggöra registrering av ikappvaccinationer mot vattkoppor i det nationella vaccinationsregistret (NVR). När dessa ändringar är genomförda ska ansvarig vårdgivare rapportera vaccinationerna i NVR. Tills denna reglering finns på plats ska regioner och kommuner bidra till uppföljning genom att besvara två enkäter per år från Folkhälsomyndigheten.

Varje region respektive kommun utser en kontakt som bistår i återrapporteringen till Folkhälsomyndigheten.

Överenskommelsen redovisas i **bilaga 1**.

Sveriges Kommuner och Regioner

Anders Henriksson
Ordförande

Regeringskansliet
Socialdepartementet

Sveriges
Kommuner
och Regioner

Ikappvaccinering vattkoppor 2027–2029

**Överenskommelse mellan staten och Sveriges
Kommuner och Regioner**

Innehåll

1. Utgångspunkter för överenskommelsen mellan staten och SKR 2027–2029	3
1.1 En viktig del i arbetet med att motverka att fler smittas av vattkoppor i högre ålder	3
1.2 Förutsättningar för att ikappvaccination ska kunna påbörjas	4
2. Villkor för att få ta del av medlen från överenskommelsen 2027–2029	4
2.1 SKR:s åtaganden	4
2.2 Kommuner och regioners åtaganden.....	5
2.4 Ekonomiska villkor	8
3. Godkännande av överenskommelsen.....	9
Bilaga 1	10
Bilaga 2	12
Bilaga 3	13

1. Utgångspunkter för överenskommelsen mellan staten och SKR 2027–2029

1.1 En viktig del i arbetet med att motverka att fler smittas av vattkoppor i högre ålder

År 2027 kommer vaccination mot vattkoppor bli en del av det nationella allmänna vaccinationsprogrammet för barn. Vattkoppsvaccination kommer att erbjudas alla barn i två doser, vid 18 månader samt 7–8 års ålder. Genom att införa vaccination mot vattkoppor i det nationella allmänna vaccinationsprogrammet för barn förväntas vattkoppor upphöra att cirkulera i samhället inom sju år.

Barn som är äldre än 18 månader när vaccinationsprogrammet påbörjas omfattas inte av programmet. Den minskade smittspridningen som vaccinationsprogrammet kommer att leda till innebär att de barn som inte har haft vattkoppor och inte får vaccin genom programmet riskerar att smittas i högre ålder, vilket också ökar risken för allvarlig sjukdom och behov av sjukhusvård.

För att förhindra detta finansierar regeringen en tillfällig insats för att erbjuda vaccination mot vattkoppor till alla barn 5 – 17 år som ännu inte är immuna mot sjukdomen, så kallad ikappvaccination. I smittskyddslagen (2004:168) och smittskyddsförordningen (2004:255) regleras nationella vaccinationsprogram, men inte ikappvaccinationsinsatser. För att skapa förutsättningar för kommuner och regioner och andra berörda aktörer att erbjuda barn ikappvaccination mot vattkoppor jämnt över landet, har regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) enats om en treårig överenskommelse för 2027–2029 för att komplettera det nationella programmet med en ikappvaccinationsinsats. Beslut om att avsätta medel för att genomföra ikappvaccinationsinsatsen har fattats av riksdagen (prop. 2025/26:1 utg.omr. 9, bet. 2025/26:SoU1, rskr. 2025/26:114).

Genom denna överenskommelse klargörs den ekonomiska omfattningen av överenskommelsen för 2027–2029, de ekonomiska villkoren, åtagandena mellan staten och SKR, villkoren för kommuner och regioner respektive återrapportering av SKR:s insatser under 2027–2029 års överenskommelse. Överenskommelsen är treårig, men ikappvaccinationerna beräknas pågå under flera år, från 2027 till och med 2033. När denna överenskommelse

upphör är ambitionen att teckna en tilläggsöverenskommelse eller ny överenskommelse för åren efter denna överenskommelses slut.

1.2 Förutsättningar för att ikappvaccination ska kunna påbörjas

Staten och SKR (parterna) enas i denna överenskommelse om att ikappvaccinationerna ska kunna påbörjas i landets regioner och kommuner från och med den 1 mars 2027, under förutsättning att nödvändiga föreskrifter finns på plats. Folkhälsomyndigheten respektive Socialstyrelsen har i uppdrag att säkra att nödvändiga föreskrifter finns på plats.

Regeringen har gett Folkhälsomyndigheten i uppdrag att under 2026 förbereda för införandet av vaccination mot vattkoppor med start under första kvartalet 2027 (S2026/00559). Uppdraget innefattar bl.a. att uppdatera rekommendationer och kommunicera information till aktörer som ska utföra vaccinationer inför starten 2027.

Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att genomföra nödvändiga förändringar i föreskrift (HSLF-FS 2018:43) om behörighet för sjuksköterskor att förskriva och ordinera läkemedel (S2026/00698). Syftet är att göra det möjligt för sjuksköterskor att administrera vattkoppsvaccin både inom ramen för ikappvaccination och barnvaccinationsprogram från och med första kvartalet 2027. Detta är en förutsättning för att regioner och kommuner ska kunna organisera sitt arbete och kunna påbörja vaccination mot vattkoppor från och med 1 mars 2027.

2. Villkor för att få ta del av medlen från överenskommelsen 2027–2029

2.1 SKR:s åtaganden

SKR ska vara ett stöd till kommuner och regioner och en länk till relevanta nationella myndigheter, för att säkerställa att kommuner och regioner har rätt förutsättningar att påbörja ikappvaccination från och med 1 mars 2027. Arbetet ska göras i nära dialog med Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen, samt vid behov andra statliga myndigheter, för att stödja regioner och kommuner i förberedelsearbetet. SKR:s åtaganden gäller även under 2028–2029. SKR åtar sig att stödja kommuner och regioner att planera och genomföra insatsen med målsättningen att alla barn 5 – 17 år som inte är immuna mot vattkoppor ska erbjudas vaccinering genom

ikappvaccination baserat på underlag från Folkhälsomyndigheten om hur insatsen bör ske.

SKR ska redovisa sina insatser i två delredovisningar, den första senast den 1 mars 2028 och den andra senast 1 mars 2029. Dessa redovisningar ska utöver SKR:s insatser även innehålla eventuella underlag som kan bidra till att utveckla en tilläggsöverenskommelse för den fortsatta insatsen. SKR ska senast den 1 mars 2030 lämna en slutredovisning till Regeringskansliet (Socialdepartementet, med kopia till Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen).

Av redovisningarna ska framgå hur SKR stöttat kommuner och regioner i förberedelse- och införandearbetet. Vidare ska behov av eventuella justeringar inför fortsatt och nästkommande överenskommelse redovisas.

2.2 Kommuner och regioners åtaganden

För att regioner och kommuner, ska ta del av medlen enligt denna överenskommelse för perioden 2027–2029 ska de inom ramen för sina respektive ansvarsområden, erbjuda kostnadsfri vaccination mot vattkoppor till barn i åldern 5 – 17 år som inte är immuna mot vattkoppor och som inte kommer att erbjudas vaccination inom det allmänna vaccinationsprogrammet.

Huvudinriktningen är att ikappvaccination mot vattkoppor ska ske inom barnhälsovården (BVC), elevhälsan och primärvården, i enlighet med den ansvarsfördelning som följer av gällande lagstiftning. Kostnadsberäkningarna för medel som omfattas i denna överenskommelse baseras på antagandet att ikappvaccinationer genomförs i samband med andra vaccinationer.

Kommunerna ska, inom ramen för sitt ansvar för elevhälsans medicinska insatser, erbjuda vaccination till skolelever i samband med andra vaccinationer. Kommunerna ska för detta ändamål säkerställa att medel fördelas till elevhälsan i både kommunala och fristående skolor så att alla skolelever nås av erbjudande om vaccination.

Regionerna ska, inom ramen för sitt ansvar, erbjuda vaccination inom barnhälsovården senast i samband med 5-års hälsobesök samt inom primärvården till barn som av olika skäl inte erbjuds vaccination på BVC eller inom elevhälsan. Kostnadsberäkningarna baseras på antagandet att

ikappvaccinationer genomförs i samband med 5-års hälsobesök inom barnhälsovården.

Regioner och kommuner ska, inom ramen för sina respektive uppdrag med utgångspunkt i kommunikationsmaterial från Folkhälsomyndigheten, informera om vaccinationserbudandet, exempelvis om nyttan med vaccination och hur vaccinationerna kommer att erbjudas.

Ett lagstiftningsarbete pågår för att möjliggöra registrering även av ikappvaccinationer mot vattkoppor i det nationella vaccinationsregistret, NVR. När dessa ändringar är genomförda ska ansvarig vårdgivare rapportera vaccinationerna i NVR.

Till dess att ovanstående reglering har trätt i kraft och under en övergångsperiod, förbinder sig kommuner och regioner att bidra till uppföljning genom att besvara två enkäter per år rörande ikappvaccinationsinsatserna från Folkhälsomyndigheten. Första enkäten skickas ut i början av april 2027.

Varje region respektive kommun utser en kontakt som bistår i återrapporeringen till Folkhälsomyndigheten.

2.3 Medelstilldelning inom ramen för 2027–2029 års överenskommelse

Villkoren nedan gäller under förutsättning att riksdagen årligen beviljar föreslagna medel för ändamålet.

Inom ramen för överenskommelsen 2027–2029 avsätter staten totalt 151 200 000 kronor, varav 49 000 000 kronor 2027 och 51 000 000 kronor per år 2028-2029 för ikappvaccination. Av dessa medel avsätts 13 600 000 kronor till kommunerna, varav 3 500 000 kronor 2027, 4 600 000 kronor 2028 och 5 500 000 kronor 2029. Till regionerna avsätts totalt 137 600 000 kronor varav 47 500 000 kronor 2027, 46 400 000 kronor 2028 och 45 500 000 kronor 2029. År 2027 avsätts 200 000 kronor till SKR. Av 2026 års budgetproposition framgår vilka kostnader som beräknats för att ersätta kommuner och regioner för en sjuårig ikappvaccination (prop. 2025/26:1 utg.omr. 9, bet. 2025/26:SoU1, rskr. 2025/26:114).

Tabell 1 Beräknade kostnader för ikappvaccination 2027–2029, miljoner kronor,

År	2027	2028	2029
Regioner			
BVC	4	4	4
Vårdcentraler	3,5	2,4	1,5
Vaccininköp	38	40	40
Kommuner			
Elevhälsan	3,5	4,6	5,5
SKR	0,2	0	0
Totalt	49,2	51	51

De beräknade kostnaderna har stämts av mellan regeringen och SKR inför framtagandet av regeringens budgetproposition för 2026 som sedan antagits av riksdagen.

Ersättningen för ikappvaccinationen kommer att fördelas mellan regioner och kommuner och består av två delar: ersättning för inköp av vaccinet (till regionerna), och ersättning för administrering av vaccinet vilket omfattar barnhälsovården (regionerna), primärvården (regionerna) samt elevhälsa (kommunerna).

Ersättningsnivåerna i denna överenskommelse utgår från antagandet om när och hur vaccinationer ska ske. Det står dock huvudmännen fritt att tidigarelägga vaccinationer om de bedömer det vara möjligt. Det påverkar dock inte den ersättning som redogörs för i denna överenskommelse.

De ekonomiska beräkningarna utgår i huvudsak från antaganden som innebär att en stor del av barnen som är föremål för ikappvaccinering kommer att få insatsen utförd genom elevhälsan eftersom vaccination i huvudsak beräknas ske i samband med andra vaccinationer inom barnvaccinationsprogrammet när så är möjligt¹ (dvs. vid 7–8, 11, 14–15 års ålder). Barn under 5 år kommer enligt antagandet att få vaccinet hos BVC vid 5 års ålder i samband med andra vaccinationer inom barnvaccinationsprogrammet. Barn som går i gymnasiet kan komma att erbjudas vaccination av primärvården eller elevhälsan beroende på lokala förutsättningar. I beräkningarna antas att alla icke-immuna barn som är 17 år får två doser under 2027. Icke-immuna barn mellan 15 och 17 år antas få en dos per år under de första två åren av insatsen (2027–2028). Icke-immuna barn mellan 7 och 14 år antas få minst en dos under perioden 2027–2029.

¹ När det gäller kostnader för att administrera vaccinet, används Folkhälsomyndighetens antagande (84 kronor per dos och barn) som indexerats till 2024 års priser, dvs. 100 kronor per vaccintillfälle, både inom barnhälsovården och elevhälsan.

Icke-immuna barn mellan 5 och 7 år antas få första dosen året de blir 7 eller 8 år.

Barn i åldrarna 5–17 år är inte jämnt fördelade mellan Sveriges kommuner och regioner. Fördelningen av medlen till kommuner och regioner kommer således göras utifrån befolkningsstatistik för målgruppen inhämtad från SCB och redovisas i *bilaga 2* och *bilaga 3*. Detta utifrån de antaganden som redogjorts för ovan om fördelning mellan kommuner och regioner, dvs att vaccination framför allt genomförs i samband med andra vaccinationer.

2.4 Ekonomiska villkor

Beslut om utbetalning av medel till regionerna, kommunerna och SKR kommer att fattas genom särskilda regeringsbeslut för respektive budgetår ställt till Kammarkollegiet baserat på *bilaga 2* och *bilaga 3* i denna överenskommelse under förutsättning att riksdagen beviljar medel för det aktuella anslaget.

Kostnaderna 2027, 2028 och 2029 ska belasta det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg uppförda anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård.

Medlen utbetalas under 2027, 2028 och 2029 till regioner engångsvis i enlighet med *bilaga 2* i denna överenskommelse efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet senast den 1 december 2027 och därefter årligen senast den 1 december. Rätten till årlig ersättning förfaller om rekvisition inte inkommit innan dessa datum. Den information som ska ingå i rekvisitionen framgår av *bilaga 1*.

Medlen till SKR utbetalas engångsvis under 2027 efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet senast den 1 december 2027. Rätten till ersättning förfaller om rekvisition inte inkommit innan detta datum. Den information som ska ingå i rekvisitionen framgår av *bilaga 1*.

Respektive region ska årligen göra en ekonomisk redovisning till Kammarkollegiet av hur utbetalda medel använts i enlighet med villkor i *bilaga 1*. Den information som ska ingå i den ekonomiska redovisningen framgår av *bilaga 1* till denna överenskommelse.

SKR ska engångsvis göra en ekonomisk redovisning till Kammarkollegiet hur utbetalda medel använts i enlighet med villkor i *bilaga 2*. Den information som ska ingå i den ekonomiska redovisningen framgår av *bilaga 2* till denna överenskommelse.

Den information som ska ingå i den ekonomiska redovisningen framgår av *bilaga 1* till denna överenskommelse.

Som huvudregel ska bidragsmottagaren rekvirera medlen och redovisa hur dessa har använts. Mot bakgrund av kommunernas förhållandevis små ersättningsbelopp bedöms det dock inte vara ändamålsenligt att ställa krav på rekvisition och ekonomisk redovisning. Därför utbetalas medlen till kommuner en gång per år 2027, 2028 och 2029 utan rekvisition senast den 1 februari 2027, 1 februari 2028 respektive 1 februari 2029. Medlen ska fördelas till kommuner i enlighet med *bilaga 3* i denna överenskommelse.

3. Godkännande av överenskommelsen

Överenskommelsen blir giltig under förutsättning att riksdagen ställer erforderliga medel till regeringens förfogande.

Överenskommelsen har upprättats i två exemplar varav parterna har tagit var sitt.

För staten

För Sveriges

genom Socialdepartementet

Kommuner och Regioner

Stockholm den xx xx 2026

Stockholm den xx xx 2026

Petra Noreback

Palle Lundberg

Bilaga 1

Information som ska ingå i rekvisition och ekonomisk redovisning avseende, från Kammarkollegiet rekviderade medel, inom ramen för överenskommelsen. I den ekonomiska redovisningen ska regioner redogöra för den verksamhet som bedrivits under perioden 2027–2029 med stöd av bidraget. Regionerna ska verka för att tydligt redovisa hur de använt de medel som de tilldelats och som framgår av denna överenskommelse.

Rekvisition	Ekonomisk redovisning
1. Kontaktuppgifter Bidragsmottagare Organisationsnummer 1. Kontaktuppgifter Bidragsmottagare Organisationsnummer Postadress Telefon inkl. riktnummer Faxnummer E-postadress	1. Kontaktuppgifter Bidragsmottagare Organisationsnummer 1. Kontaktuppgifter Bidragsmottagare Organisationsnummer Postadress Telefon inkl. riktnummer Faxnummer E-postadress
2. Bidrag som ansökan avser Regeringskansliets diarienummer för bakomliggande överenskommelse Regeringskansliets diarienummer för regeringsbeslut avseende utbetalning Överenskommelsens benämning Belopp som rekvideras Rekvisitionen avser perioden	2. Bidrag som ansökan avser Regeringskansliets diarienummer för bakomliggande överenskommelse Regeringskansliets diarienummer avseende regeringsbeslut för utbetalning Överenskommelsens benämning Summa bidrag enligt överenskommelsen Summa bidrag som utbetalats från regeringen/Regeringskansliet Period som den ekonomiska redovisningen avser
3. Uppgifter för utbetalning Bankgiro/Plusgiro Önskad betalningsreferens	3. Redovisning av verksamhet eller aktivitet Bidrag som erhållits av regeringen/Regeringskansliet Kostnader Kostnader (specificera större kostnadsposter) Summa kostnader Medel som inte har förbrukats (Bidrag – kostnader)
4. Underskrift i original av behörig företrädare Bidragstagaren intygar att lämnade uppgifter är riktiga samt försäkrar att bidraget kommer att användas enligt den gemensamma överenskommelsen. Datum Underskrift Namnförtydligande	4. Ekonomichefens (eller motsvarande) granskning av den ekonomiska redovisningen Alt 1: N.N. (ekonomichefen eller motsvarande) intygar att den ekonomiska redovisningen under punkt 3 är korrekt. Alt 2: N.N. (ekonomichefen eller motsvarande) bedömer inte att den ekonomiska redovisningen under punkt 3 är korrekt. (Avvikelserna och eventuella åtgärder ska också redovisas.)

Rekvisition	Ekonomisk redovisning
	Datum Underskrift Namnförtydligande Befattning Telefon inkl. riktnummer E-postadress
	5. Underskrift i original av behörig företrädare Bidragstagaren intygar att lämnade uppgifter är riktiga. Datum Underskrift Namnförtydligande

Bilaga 2

Fördelning av medel mellan län utifrån andelen barn 5 – 17 år (OBS: siffrorna är prelimära)

Län	Andel av Sveriges barn 5 – 17 år	2027	2028	2029
Stockholms län	24%	11 580 677	12 053 358	12 053 358
Uppsala län	4%	1 890 892	1 968 071	1 968 071
Södermanlands län	3%	1 456 186	1 515 622	1 515 622
Östergötlands län	4%	2 161 398	2 249 619	2 249 619
Jönköpings län	4%	1 798 945	1 872 371	1 872 371
Kronobergs län	2%	973 981	1 013 736	1 013 736
Kalmar län	2%	1 091 110	1 135 645	1 135 645
Gotlands län	1%	261 026	271 679	271 679
Blekinge län	1%	698 658	727 175	727 175
Skåne län	14%	6 797 474	7 074 922	7 074 922
Hallands län	3%	1 671 542	1 739 768	1 739 768
Västra Götalands län	17%	8 102 264	8 432 969	8 432 969
Värmlands län	3%	1 244 244	1 295 029	1 295 029
Örebro län	3%	1 431 217	1 489 634	1 489 634
Västmanlands län	3%	1 326 466	1 380 607	1 380 607
Dalarnas län	3%	1 297 626	1 350 590	1 350 590
Gävleborgs län	3%	1 256 560	1 307 849	1 307 849
Västernorrlands län	2%	1 074 556	1 118 416	1 118 416
Jämtlands län	1%	603 480	628 111	628 111
Västerbottens län	3%	1 248 420	1 299 376	1 299 376
Norrbottens län	2%	1 033 278	1 075 452	1 075 452

Källa: SCB Befolkningsstatistik, 2025

Bilaga 3

Fördelning av medel andelen mellan kommuner. Ett fast belopp utgår (1 000 kr per kommun) plus ett rörligt belopp utifrån andelen barn 5 – 17 år (OBS: Siffrorna är preliminära)

Kommun	2027	2028	2029
Ale	12 894	16 970	20 304
Alingsås	15 181	20 040	24 016
Alvesta	7 685	9 976	11 850
Aneby	3 297	4 084	4 728
Arboga	5 009	6 382	7 506
Arjeplog	1 609	1 818	1 989
Arvidsjaur	2 594	3 140	3 587
Arvika	8 450	11 003	13 092
Askersund	4 024	5 060	5 908
Avesta	7 539	9 780	11 613
Bengtsfors	3 329	4 127	4 780
Berg	2 997	3 682	4 242
Bjurholm	1 667	1 896	2 083
Bjuv	6 517	8 407	9 954
Boden	8 710	11 351	13 513
Bollebygd	4 363	5 516	6 459
Bollnäs	8 704	11 343	13 503
Borgholm	3 291	4 076	4 718
Borlänge	17 054	22 556	27 057
Borås	37 151	49 539	59 675
Botkyrka	34 389	45 830	55 192
Boxholm	2 542	3 070	3 503
Bromölla	4 733	6 012	7 059
Bräcke	2 622	3 178	3 632
Burlöv	8 176	10 635	12 647
Båstad	5 244	6 699	7 889
Dals-Ed	2 282	2 722	3 081
Danderyd	12 606	16 584	19 838
Degerfors	3 503	4 360	5 062
Dorotea	1 603	1 810	1 979
Eda	3 387	4 205	4 874
Ekerö	12 678	16 680	19 954
Eksjö	6 405	8 257	9 772
Emmaboda	3 497	4 352	5 052
Enköping	17 140	22 671	27 196

Eskilstuna	35 613	47 474	57 179
Eslöv	12 642	16 632	19 896
Essunga	2 754	3 355	3 846
Fagersta	5 218	6 664	7 847
Falkenberg	15 490	20 456	24 519
Falköping	11 306	14 838	17 727
Falun	19 890	26 364	31 660
Filipstad	3 596	4 486	5 214
Finspång	7 577	9 831	11 675
Flen	5 406	6 916	8 151
Forshaga	4 975	6 337	7 451
Färgelanda	2 822	3 446	3 956
Gagnef	4 497	5 696	6 676
Gislaved	10 228	13 390	15 977
Gnesta	4 729	6 007	7 052
Gnosjö	3 860	4 840	5 642
Gotland	18 101	23 961	28 756
Grums	3 521	4 384	5 091
Grästorp	2 558	3 092	3 529
Gullspång	2 198	2 609	2 945
Gällivare	5 700	7 310	8 628
Gävle	31 858	42 433	51 084
Göteborg	165 735	222 186	268 373
Götene	4 981	6 345	7 461
Habo	6 600	8 520	10 090
Hagfors	3 820	4 787	5 577
Hallsberg	6 205	7 989	9 448
Hallstahammar	6 369	8 208	9 714
Halmstad	33 556	44 712	53 840
Hammarö	7 811	10 145	12 054
Haninge	35 310	47 067	56 686
Haparanda	3 547	4 419	5 133
Heby	5 366	6 862	8 086
Hedemora	5 374	6 873	8 099
Helsingborg	48 623	64 943	78 295
Herrljunga	3 738	4 677	5 444
Hjo	3 760	4 706	5 480
Hofors	3 537	4 406	5 117
Huddinge	41 499	55 377	66 732
Hudiksvall	11 628	15 269	18 249
Hultsfred	5 114	6 524	7 678
Hylte	4 248	5 360	6 271

Håbo	9 085	11 856	14 122
Hällefors	2 682	3 258	3 730
Härjedalen	3 463	4 307	4 997
Härnösand	8 166	10 622	12 631
Härryda	16 343	21 601	25 903
Hässleholm	16 751	22 148	26 564
Höganäs	9 772	12 778	15 238
Högsby	2 440	2 934	3 348
Hörby	5 640	7 230	8 531
Höör	6 960	9 002	10 673
Jokkmokk	2 148	2 542	2 864
Järfälla	29 759	39 614	47 677
Jönköping	46 434	61 993	74 743
Kalix	4 897	6 232	7 325
Kalmar	23 006	30 547	36 717
Karlsborg	2 770	3 376	3 872
Karlshamn	10 186	13 333	15 909
Karlskoga	9 355	12 218	14 560
Karlskrona	20 304	26 919	32 331
Karlstad	28 177	37 490	45 110
Katrineholm	11 704	15 371	18 372
Kil	4 931	6 278	7 380
Kinda	3 950	4 961	5 788
Kiruna	7 200	9 324	11 062
Klippan	6 209	7 994	9 454
Knivsta	9 349	12 210	14 550
Kramfors	5 456	6 983	8 232
Kristianstad	27 376	36 415	43 810
Kristinehamn	7 485	9 708	11 526
Krokom	6 738	8 705	10 313
Kumla	9 069	11 834	14 097
Kungsbacka	31 183	41 526	49 989
Kungsör	3 682	4 602	5 354
Kungälv	17 006	22 491	26 979
Kävlinge	13 094	17 238	20 629
Köping	8 785	11 453	13 636
Laholm	9 019	11 767	14 015
Landskrona	16 249	21 475	25 750
Laxå	2 502	3 017	3 438
Lekeberg	4 284	5 409	6 329
Leksand	5 678	7 281	8 592
Lerum	18 181	24 068	28 885

Lessebo	3 732	4 669	5 435
Lidingö	17 602	23 291	27 945
Lidköping	12 940	17 031	20 379
Lilla Edet	5 754	7 383	8 715
Lindesberg	7 861	10 212	12 135
Linköping	49 996	66 785	80 523
Ljungby	9 145	11 936	14 220
Ljusdal	6 023	7 745	9 153
Ljusnarsberg	1 939	2 260	2 524
Lomma	10 919	14 317	17 098
Ludvika	9 299	12 143	14 469
Luleå	22 866	30 360	36 490
Lund	38 038	50 730	61 114
Lycksele	4 795	6 095	7 159
Lysekil	4 615	5 854	6 868
Malmö	109 032	146 052	176 341
Malung-Sälen	3 573	4 454	5 175
Malå	1 871	2 169	2 413
Mariestad	7 941	10 319	12 265
Mark	11 959	15 715	18 787
Markaryd	3 952	4 964	5 791
Mellerud	3 584	4 470	5 195
Mjölby	10 168	13 309	15 879
Mora	6 694	8 646	10 242
Motala	14 224	18 756	22 463
Mullsjö	3 447	4 285	4 971
Munkedal	4 126	5 197	6 073
Munkfors	1 959	2 287	2 556
Mölndal	23 525	31 245	37 560
Mönsterås	4 667	5 924	6 952
Mörbylånga	6 247	8 045	9 516
Nacka	40 818	54 463	65 627
Nora	4 184	5 275	6 167
Norberg	2 532	3 057	3 486
Nordanstig	3 796	4 754	5 538
Nordmaling	2 913	3 569	4 106
Norrköping	45 767	61 108	73 660
Norrtälje	18 864	24 985	29 994
Norsjö	2 136	2 526	2 845
Nybro	6 970	9 016	10 689
Nykvarn	5 512	7 058	8 323
Nyköping	19 313	25 589	30 723

Nynäshamn	10 415	13 642	16 281
Nässjö	11 274	14 795	17 675
Ockelbo	2 510	3 027	3 451
Olofström	4 565	5 787	6 786
Orsa	2 742	3 338	3 827
Orust	4 963	6 321	7 432
Osby	4 991	6 358	7 477
Oskarshamn	8 943	11 665	13 892
Ovanåker	4 304	5 436	6 362
Oxelösund	4 517	5 723	6 709
Pajala	2 508	3 025	3 447
Partille	15 772	20 834	24 976
Perstorp	3 389	4 207	4 877
Piteå	13 148	17 310	20 716
Ragunda	2 438	2 931	3 334
Robertsfors	3 003	3 690	4 251
Ronneby	9 970	13 044	15 559
Rättvik	3 602	4 494	5 224
Sala	8 054	10 472	12 450
Salem	7 619	9 887	11 743
Sandviken	12 053	15 841	18 940
Sigtuna	19 669	26 066	31 300
Simrishamn	5 386	6 889	8 119
Sjöbo	6 676	8 621	10 213
Skara	6 626	8 554	10 132
Skellefteå	23 322	30 971	37 229
Skinnskatteberg	2 118	2 502	2 815
Skurup	6 562	8 469	10 028
Skövde	18 600	24 631	29 566
Smedjebacken	4 008	5 039	5 882
Sollefteå	6 111	7 863	9 296
Sollentuna	28 015	37 273	44 847
Solna	20 633	27 361	32 866
Sorsele	1 665	1 893	2 079
Sotenäs	2 935	3 599	4 141
Staffanstorps	12 037	15 819	18 914
Stenungsund	10 249	13 419	16 012
Stockholm	268 705	360 453	435 513
Storfors	1 947	2 271	2 537
Storuman	2 514	3 033	3 457
Strängnäs	13 741	18 107	21 679
Strömstad	5 190	6 626	7 801

Strömsund	4 046	5 090	5 944
Sundbyberg	16 084	21 252	25 481
Sundsvall	30 180	40 180	48 361
Sunne	4 791	6 090	7 153
Surahammar	4 186	5 277	6 171
Svalöv	5 945	7 640	9 026
Svedala	10 665	13 977	16 687
Svenljunga	4 182	5 272	6 164
Säffle	5 055	6 444	7 581
Säter	4 441	5 621	6 585
Sävsjö	4 937	6 286	7 389
Söderhamn	7 841	10 185	12 103
Söderköping	5 827	7 482	8 835
Södertälje	33 434	44 549	53 642
Sölvesborg	5 748	7 374	8 706
Tanum	4 471	5 661	6 634
Tibro	4 387	5 548	6 498
Tidaholm	4 813	6 119	7 188
Tierp	7 517	9 750	11 578
Timrå	6 097	7 844	9 273
Tingsryd	4 288	5 414	6 336
Tjörn	5 580	7 149	8 433
Tomelilla	4 965	6 323	7 435
Torsby	3 910	4 907	5 723
Torsås	2 812	3 432	3 940
Tranemo	4 653	5 905	6 929
Tranås	6 556	8 461	10 018
Trelleborg	15 678	20 708	24 823
Trollhättan	19 207	25 447	30 551
Trosa	5 889	7 565	8 936
Tyresö	18 436	24 411	29 300
Täby	28 179	37 493	45 113
Töreboda	3 537	4 406	5 117
Uddevalla	18 992	25 157	30 201
Ulricehamn	8 602	11 207	13 338
Umeå	39 939	53 283	64 200
Upplands Väsby	17 933	23 736	28 483
Upplands-Bro	13 054	17 184	20 564
Uppsala	72 052	96 400	116 321
Uppvidinge	3 668	4 583	5 331
Vadstena	2 834	3 462	3 976
Vaggeryd	6 171	7 943	9 393

Valdemarsvik	2 853	3 489	4 008
Vallentuna	13 761	18 134	21 711
Vansbro	2 851	3 486	4 005
Vara	5 748	7 374	8 706
Varberg	21 982	29 172	35 054
Vaxholm	4 781	6 077	7 137
Vellinge	14 630	19 300	23 121
Vetlanda	9 904	12 955	15 452
Vilhelmina	2 678	3 253	3 723
Vimmerby	5 484	7 020	8 278
Vindeln	2 734	3 328	3 814
Vingåker	3 453	4 293	4 981
Vårgårda	5 312	6 790	7 999
Vänersborg	13 172	17 342	20 755
Vännäs	4 256	5 371	6 284
Värmdö	16 819	22 239	26 674
Värnamo	11 761	15 449	18 466
Västervik	11 064	14 513	17 335
Västerås	50 954	68 073	82 079
Växjö	32 078	42 728	51 441
Ydre	1 969	2 301	2 572
Ystad	10 004	13 089	15 614
Åmål	4 349	5 497	6 436
Ånge	3 321	4 116	4 767
Åre	4 895	6 229	7 321
Årjäng	3 708	4 636	5 396
Åsele	1 699	1 939	2 135
Åstorp	7 026	9 091	10 780
Åtvidaberg	4 322	5 460	6 391
Älmhult	7 244	9 383	11 134
Älvdalen	2 792	3 406	3 908
Älvkarleby	3 910	4 907	5 723
Älvsbyn	3 151	3 888	4 491
Ängelholm	14 813	19 547	23 420
Öckerö	4 707	5 977	7 017
Ödeshög	2 516	3 035	3 460
Örebro	50 153	66 997	80 779
Örkelljunga	4 096	5 157	6 025
Örnsköldsvik	18 017	23 848	28 619
Östersund	20 306	26 922	32 334
Österåker	18 157	24 036	28 846
Östhammar	7 385	9 573	11 364

Östra Göinge	5 488	7 026	8 284
Överkalix	1 741	1 995	2 203
Övertorneå	1 887	2 191	2 439

FÖSAM ÄLF

2026-06-09 13:15 - 15:15

Förvaltningssamverkan Äldreförvaltningen

Plats

Socialkontoret Vån 3

Deltagare

Tanja Persson (*Organisatör*), Agneta Svensson, Ellinor Karlsson (*Frånvarande*), Ewa Granath Bjurbrant (*Frånvarande*), Helén Andersson (*Frånvarande*), Jennie Raminder (*Frånvarande*), Johanna Isacsson (*Frånvarande*), Kommunal Olofström, Linda Mattsson (*Frånvarande*), Malvina Ohliv (*Frånvarande*), Maria Nilsson, Mervi Johansson, Michaela Brolin (*Frånvarande*), Michaela Grahovarkorner, Mona Hoff (*Frånvarande*), Monica Johnsson, Monica Vuorlin (*Frånvarande*), Nihad Hodzic, Pernilla Andersson (*Frånvarande*), Ros-Marie Hjalmarsson, Sara Lexler, Sofie Karlsson (*Frånvarande*), Vision Olofström, Zinajda Turkanovic (*Frånvarande*)

1. Närvaro, fastställande av dagordning samt val av justerare

Justerare:

Vårdförbundet: Michaela Grahovar Korner

Vision: Sara Lexler

Kommunal: Agneta Svensson

Arbetsgivaren: Nihad Hodzic, Förvaltningschef

2. Föregående protokoll

Justerat och publicerat: <https://insidan.olofstrom.se/min-arbetsp...>

3. INFORMATIONÄRENDEN (MBL 19)

3.1. Arbetsmiljö:

Inga ärenden

3.2. Ekonomi:

Inga ärenden

Inga ärenden

3.3. Personal och organisation:

MBL 19

3.3.1 Presentation av projekt bemanningslösningar, Mervi Johansson kommer och informerar

Mervi berättar om hur schemaläggare, enhetsassistenter, 2 enhetschefer och 3 representanter från Kommunal har suttit och spånat på lite olika lösningar för att förbättra schema ur mer hållbart perspektiv (arbetsmiljö, ekonomi, verksamhet). Idag har man 4-veckors schema, delade turer och varannan helg. Nu har man tittat på 6-veckors-schema och var 3:e helg där några arbetar ständig helg. Detta kräver LOK vilket SKR inte rekommenderar. HR håller på att se över eventuella möjligheter till det.

Det som är viktigt för schemaläggningen är variationen i arbetsgrupperna så att inte alla vill arbeta likadant.

Fackliga kommentarer: Kommunal håller med om att det varit bra diskussioner och att man spånat på lite olika lösningar. Ett eventuellt lokalt avtal för ständig helg kommer enligt Kommunal innebära ett veckoarbetstids-mått på högst 27 timmar i veckan, inte mer.

3.3.2 Äldreomsorgslyftet: Information om vilka ledningsgruppen identifierat personer som ska läsa.

Nihad presenterar de 6 personer som kommer att få möjlighet att läsa Äldreomsorgslyftet till hösten. Namn skickas till Kommunals epost.

Arbetsgivaren har först o främst gått efter anställningstid, grund-behörighet, eventuellt intresse från medarbetarens sida men också arbetsgivarens bedömning om lämplighet.

Fackliga kommentarer: Förutom att Kommunal vill ha namnen skickade till sig har de inga synpunkter.

4. BESLUTSÄRENDEN (MBL 11)

4.1. Arbetsmiljö

Inga ärenden

4.2. Ekonomi

Inga ärenden

4.3. Personal och organisation

Se separat protokoll

4.3.1 MBL 11 - Förhandling ny titel kvalitetsundersköterska.

Utanför förhandlingsprotokollet har Vision en fråga gällande varför inte Kvalitetsundersköterskor kommer att anställas för nattpersonal. Vision ser att denna roll även behövs där.

Arbetsgivaren svarar att man inte ser just nu hur man ska kunna arbeta med den rollen på nattid. Det är inte uteslutet längre fram, men just nu har man inte det i beräkning. En utvärdering får ske efter hand och då ta i beaktan att det också kan gälla nattpersonal. Arbetsgivaren ger chef för nattpatrull (Maria Nilsson) i uppdrag att undersöka hur man kan använda KUSK i nattpatrullen.

4.3.2 MBL 11 - Förhandling vikarierande enhetschef Garvaregården. Arbetsgivaren har valt att anställa Ewa Granath Bjurbrant på Johanna Isacssons tjänst över sommaren (260601 t.o.m 260930) vid ordinarie chefs frånvaro.

Bilagor

[Presentation 2 KUSK.pdf](#), [MBL 11 tillsättning enhetschef Garvaregården \(vik\) signerat.pdf](#), [MBL 11 Ny befattning Kvalitetsundersköterska signerat.pdf](#)

5. DIALOGÄMNET

Dessa punkter kommer att ta lite längre tid än övriga punkter. Diskussionsfrågor:

5.1. Arbetsmiljö

5.1.1 Kommunal: inköp av varor, hemtjänst.

Vid riskbedömning/skyddsron för bilkörning så har arbetsgivare och skyddsombud identifierat risker gällande både säkerhet vid bilkörning och belastnings-ergonomi när individer beställer mycket och ibland väldigt tunga varor som hemtjänsten hämtar. Det förekommer att man lastar in ganska mycket i bilarna vilket är en risk för förare. Man ser ett behov av att det behöver förtydligas vad som ingår i inköp och hur det iså fall ska fraktas.

Arbetsgivarens kommentar:

Nihad ber om att få lyfta frågan igen till hösten så att en långvarig lösning kan göras. Kortsiktigt så är nästa steg blir att prata med Jennie Raminder hur det ska vara på Norra- det vill säga hur inköpen ska ske.

5.2. Ekonomi

Inga ärenden

5.3. Personal och organisation

5.3.1 Vikariesituationen över sommaren

Arbetsgivaren beskriver hur situationen ser ut för sommaren. Många vikarier avsäger sig vikariaten då man fått annat arbete på Volvo eller andra arbetsgivare, trots att man redan skrivit avtal med Kommunen.

Det är en ansträngd situation som man hoppas kunna lösa inom de närmaste dagarna.

Gällande sjuksköterskeorganisationen så är det ansträngt läge även där. En beredskap finns att även de som idag arbetar med annat, men som har sjuksköterskekompetens, får hoppa in vid eventuellt krisläge.

6. Ärenden från CESAM/ FÖSAM ÄLF/SOF

7. Ärenden att ta vidare till CESAM/Gemensamt FÖSAM

- Hantering av inköp, hemtjänst.

8. Nästa möte

Gemensamt extrainsatt FÖSAM den 1 september

Signering

Följande parter har signerat detta dokument

Namn: Michaela Grahovar Korner

Datum: 2026-06-25 20:55

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

13C3BCBF5CE47EE23A88430207538E53F7790651F5649730FFDAD4F0CD342507

Namn: Sara Lexler

Datum: 2026-06-24 06:55

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

13C3BCBF5CE47EE23A88430207538E53F7790651F5649730FFDAD4F0CD342507

Namn: Agneta Svensson

Datum: 2026-06-26 11:51

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

13C3BCBF5CE47EE23A88430207538E53F7790651F5649730FFDAD4F0CD342507

Namn: Nihad Hodzic

Datum: 2026-06-24 06:57

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

13C3BCBF5CE47EE23A88430207538E53F7790651F5649730FFDAD4F0CD342507

Lev livet
i Olofströms kommun!

Syfte

- Höja kvaliteten i omvårdnaden
- Säkerställa att rutiner och riktlinjer följs
- Fungera som länk mellan personal och ledning
- Stärka personcentrerad vård

MÅL

- Att säkerställa och utveckla kvalitén för den enskilde individen
- Skapa lärande arbetsplats
- Öka följsamhet till rutiner (t.ex. hygien, dokumentation)
- Förbättra genomförandeplaner
- Minska avvikelser
- Höja brukarnöjdhet
- Att arbetsgruppen uppnår verksamhetens fastställda mål

Definiera rollen “kvalitetsundersköterska”

- KUSK ska tillsammans med enhetschef driva arbetet utifrån systematiskt kvalitetsarbete tillsammans med sin arbetsgrupp.
- KUSK ska tillsammans med enhetschef ingå i verksamhetens olika kvalitetsteam tex. Teammöte
- KUSK ska tillsammans med enhetschef ansvara för verksamhetens egenkontroller.
- KUSK ska vara ett stöd till sina kollegor, ge och ta emot information, vara behjälplig med att visa vårt kvalitets- och ledningssystem och följa lagar, rutiner och policy så att arbetet genomförs med kvalité.

Definiera rollen “kvalitetsundersköterska”

- KUSK ska på delegation av enhetschef vara aktiv i värdegrundsarbetet och vara en förebild för sina kollegor.
- KUSK ska handleda sina kollegor på ett coachande, stärkande, motiverande och positivt sätt för att arbetet ska vara förebyggande, samt vara delaktig i att säkerställa och utveckla kvalitén på enheterna.
- KUSK ska inspirera, engagera och handleda sina kollegor till ett gott bemötande, delaktighet och självbestämmande för individerna.
- KUSK ska tillsammans med enhetschef vara drivande i förbättringsarbetet och säkerställa att varje enhet uppfyller verksamhetsmålen.
- Kvalitetsundersköterska ska tillsammans med enhetschef och andra berörda professioner utreda avvikelser.

Kompetensprofil

Krav

- Undersköterska med yrkestitel.
- Personlig lämplighet
- Erfarenhet inom äldreomsorg
- God dokumentationsförmåga
- Intresse för kvalitet och utveckling
- God samarbetsförmåga
- Förmåga att se helheten

Meriterande

- Senior alert
- BPSD
- Avvikelsesystem
- Specialistundersköterska
- Handledarutbildning
- Erfarenhet av kvalitetsarbete

Förankring i verksamheten

- Informera chefer och personal tidigt
- Förklara syfte (inte kontroll – utan stöd)
- Involvera personal i utformningen(verksamhetens behov)
- Lyft goda exempel tidigt
- Visa resultat (små förbättringar räcker)
- Ge rollen mandat – men inte chefskap

Arbetsstruktur

- En KUSK på ca 10 medarbetare
- Schemalagd tid för kvalitetsarbete utifrån verksamhetens behov
- Veckovisa/varannan vecka avstämningar med chef 15-30 min
- Teammöte
- Månadsvis uppföljning av:
 - avvikelser
 - dokumentation
 - rutiner
- Kvartalsvisa avstämningar med alla KUSK- Kvalitetsgruppen håller i det.

Plan

- 5/5- Information Ledningsgruppen
- 12/5-Samverkan-informationsärende
- Efter samverkan går vi ut med informationen och kravprofilen till alla.
- 9/6- FÖSAM beslutsärende
- V34-35- Intern annonsen
- V36- Rekrytering

Protokoll förhandling enligt 11 § MBL

Förhandlingen genomförd

2026-06-09 kl 13:15

Parter

För arbetsgivaren

Nihad Hodzic, Förvaltningschef
Tanja Persson, HR-specialist

För de fackliga organisationerna

Agneta Svensson, Kommunal
Sara Lexler, Vision

Förhandlingsfråga

Tillsättning av vikarierande enhetschef på Garvaregården 2.

§ 1. Arbetsgivaren har påkallat förhandling utifrån tillsättning av vikarierande enhetschef för Garvaregården 2 under ordinarie chefs frånvaro.

§ 2. Arbetsgivaren hade för avsikt att annonsera tjänsten men efter dialog och intresseförfrågan med Ewa Granath Bjurbrant (biståndshandläggare) så är Ewa erbjuden ett vikariat mellan perioden 260601-260930. Ewa har påbörjat tjänsten så förhandling sker i efterhand, vilket arbetsgivaren ber om ursäkt för. Ewa kommer enbart att arbeta som enhetschef, inte som handläggare.

§ 3. Kommunal och Vision har inget att erinra gällande arbetsgivarens förslag.

§ 4. Förhandlingen förklaras avslutad vid sittande bord.

Olofström 2026-06-09

Digital signering:

Nihad Hodzic
Förvaltningschef

Sara Lexler
Vision

Agneta Svensson
Kommunal

Signering

Följande parter har signerat detta dokument

Namn: Nihad Hodzic

Datum: 2026-06-17 11:17

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

E3285B0DA361AB45BDA07071BC3EAB87ACE5547AC80EDA18928007B70EDBF040

Namn: Sara Lexler

Datum: 2026-06-17 10:51

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

E3285B0DA361AB45BDA07071BC3EAB87ACE5547AC80EDA18928007B70EDBF040

Namn: Agneta Svensson

Datum: 2026-06-17 12:02

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

E3285B0DA361AB45BDA07071BC3EAB87ACE5547AC80EDA18928007B70EDBF040

Protokoll förhandling enligt 11 § MBL

Förhandlingen genomförd

2026-06-09 kl 13:15

Parter

För arbetsgivaren
Nihad Hodzic, Förvaltningschef
Tanja Persson, HR-specialist

För den fackliga organisationen
Agneta Svensson, kommunal

Förhandlingsfråga

Förhandling avseende att omvandla ett antal tjänster som undersköterska till kvalitetsundersköterska

§ 1. Arbetsgivaren har påkallat förhandling via kallelse till FÖSAM den 2 juni 2026.

§ 2. Arbetsgivaren redogör för förändringen som kommer att träda i kraft hösten 2026 med intern annonsering från vecka 34/35.

§ 3. Kommunal har inget att erinra.

§ 4. Förhandlingen förklaras avslutad av arbetsgivaren vid sittande bord.

Digital signering

Olofström
2026-06-09

Nihad Hodzic, Förvaltningschef

Agneta Svensson,
Kommunal

Signering

Följande parter har signerat detta dokument

Namn: Nihad Hodzic

Datum: 2026-06-17 11:16

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

32ACD57DA875A602C501B759BBF197DBB23BF70BE830C48D1308EEC150F5D7C3

Namn: Agneta Svensson

Datum: 2026-06-17 12:04

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

32ACD57DA875A602C501B759BBF197DBB23BF70BE830C48D1308EEC150F5D7C3